

22ste studie 2005-2006

Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen

Leren werkt levenslang
De stap van school naar werk

VDAB Studiedienst

Keizerslaan 11, 1000 Brussel

e-mail: studiedienst@vdab.be

Gebruik van gegevens is toegestaan mits
een correcte bronvermelding.

samen sterk voor werk

Inhoud

Woord vooraf	5
Methodologie	6
Intrede op de arbeidsmarkt	8
Geografische spreiding	10
Studieniveau – gebruikte afkortingen	11
Overzicht per studieniveau	12
Resultaten per studieniveau	14
Max. secundair onderwijs van de 1ste graad	15
Leertijd	16
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	18
Algemeen secundair onderwijs van de 2de graad	20
Beroepssecundair onderwijs van de 2de graad	22
Technisch secundair onderwijs van de 2de graad	24
Kunstsecundair onderwijs van de 2de graad	26
Algemeen secundair onderwijs van de 3de graad	28
Beroepssecundair onderwijs van de 3de & 4de graad	30
Technisch secundair onderwijs van de 3de graad	32
Kunstsecundair onderwijs van de 3de graad	34
Hoger onderwijs van 1 cyclus	36
Hoger onderwijs van 2 cycli	38
Universitair onderwijs	40
De link met de arbeidsmarkt	42
Conclusies	48
Bijlage – Opvolgingscijfers per studieniveau	50

Woord vooraf

Ieder jaar opnieuw zoeken ongeveer 80.000 schoolverlaters hun weg naar de arbeidsmarkt. Zij sluiten hiermee een belangrijke periode in hun nog jonge leven af. Opeens wordt het allemaal wat ernstiger, en hoewel voor de meesten allicht nog een inwerkperiode of een training om the job volgt, spelen efficiëntie en effectiviteit voortaan een voorname rol.

Hoewel de economische indicatoren gunstig ogen zullen ook weer een aantal van deze schoolverlaters niet zo snel werk vinden. Anderen zullen na een periode van twijfel misschien genoodzaakt zijn een job te aanvaarden die helemaal niet aansluit bij hun opleiding.

De meest onfortuinlijke groep zal zelfs een jaar nadat ze de school hebben verlaten nog helemaal geen werkervaring hebben opgedaan.

Al deze evoluties worden besproken in deze 22ste studie 'Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen'.

Aan de hand van een aantal vaststellingen willen we ook nu weer een boodschap brengen die de beslissingen van beleidsmakers ondersteunt, die stof tot nadenken geeft aan onderwijsinstellingen die hun aanbod evalueren of die een hulp kan zijn voor wie twijfelt aan zijn studiekeuze.

In deze optiek sluit deze studie perfect aan bij het beleid van minister Vandenbroucke om, in het kader van de competentie-agenda 2010, VDAB een meer prominente rol te geven in het studiekeuzeprocess.

Als regisseur van de arbeidsmarkt wil de VDAB ook in het debat over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt zijn rol spelen. Het publiceren van deze studie draagt in belangrijke mate bij tot een beter inzicht van de afstemming tussen gevraagde en aangeboden kwalificaties op de arbeidsmarkt.

De medewerking van het departement Onderwijs en Syntra heeft ook nu weer een uiterst volledige rapportering mogelijk gemaakt.

Bij deze publicatie hoort ook een bespreking in detail. Alle opleidingen komen hier aan bod per studieniveau en onderverdeeld naar regio en geslacht.

Al dit materiaal kan geraadpleegd worden via de VDAB website, <http://www.vdab.be/trends/> waar u ook een bestelbon kan vinden indien u deze brochure toch liever op papier wil hebben.

Hebt u ondanks alles toch nog vragen dan zullen wij deze in de mate van het mogelijke beantwoorden. U kunt uw vragen betreffende dit onderwerp richten aan studiedienst@vdab.be

Het begrip 'schoolverlater'

Het departement Onderwijs voert ieder jaar op 1 februari een telling uit van het aantal leerlingen en studenten.

Voor het bepalen van het aantal schoolverlaters van 2005 wordt de telling van 2005 vergeleken met deze van 2006.

Wie in de telling van 2005 voorkomt maar niet meer in deze van 2006, wordt als schoolverlater beschouwd¹.

Deze redenering klopt niet helemaal.

Schoolverlaters die een leertijd bij Syntra hebben gevolgd vinden wij hier niet terug.

Schoolverlaters die één of meerdere jaren in het buitenland gestudeerd hebben of studies volgden in een niet erkende onderwijsinstelling of in een onderwijsinstelling die niet onder de bevoegdheid valt van het departement Onderwijs, komen in deze bestanden ook niet voor.

Wanneer zij zich inschrijven als werkzoekende bij de VDAB dan vinden wij ze wel terug in de VDAB-bestanden.

Schrijven zij zich niet in als werkzoekende dan vinden wij deze schoolverlaters niet in de Onderwijsbestanden noch in de VDAB-bestanden terug. Wij komen hier verder nog op terug in de niveaus waar dit effect vooral speelt.

VDAB houdt eveneens een bestand bij van de schoolverlaters die zich als werkzoekende inschrijven in de periode februari 2005 tot en met januari 2006.

Door het departement Onderwijs werd dit VDAB-bestand vergeleken met het Onderwijsbestand. Indien een koppeling kon gemaakt worden dan werden de VDAB-gegevens verrijkt met Onderwijsgegevens, indien de door Onderwijs geregistreerde schoolverlaters niet konden gekoppeld worden, dan werden van deze schoolverlaters enkele gegevens² ter beschikking gesteld om verdere analyse mogelijk te maken.

Op dezelfde wijze worden ook de VDAB-bestanden vergeleken met de Syntra-gegevens.

Restpercentage (nog werkzoekend na 1 jaar)

Van alle schoolverlaters die in het VDAB-schoolverlatersbestand voorkomen wordt nagegaan wie 1 jaar na het verlaten van de school nog als werkzoekende staat ingeschreven. Dit aantal, vergeleken met het totaal aantal schoolverlaters, noemen wij het **restpercentage**.

Een kleine groep schoolverlaters beantwoordt niet helemaal aan deze definitie. Ofwel stoppen zij hun studies vóór 30 juni en worden zij iets langer dan 1 jaar opgevolgd, ofwel haken zij in het nieuwe schooljaar af voor januari en worden zij iets korter dan 1 jaar opgevolgd.

Aangezien deze groep beperkt is tot ongeveer 6 à 7% van de schoolverlaters, spreken wij gemakshalve ook van een opvolgingsperiode van 1 jaar na het verlaten van de school.

Dynamiek

De schoolverlaters die één jaar na het verlaten van de school nog als werkzoekende bij de VDAB zijn ingeschreven, zijn natuurlijk niet allemaal gedurende gans die periode werkloos geweest. Een aantal onder hen vond een job voor een beperkte duur, werkte één of meerdere keren voor een uitzendkantoor of was op een andere wijze op de arbeidsmarkt actief.

Een ander deel was in de opvolgingsperiode echter nooit uitgeschreven, d.w.z. dat zij tussen de periode dat zij de school verlieten en 30 juni 2006 geen enkele werkervaring konden opdoen.

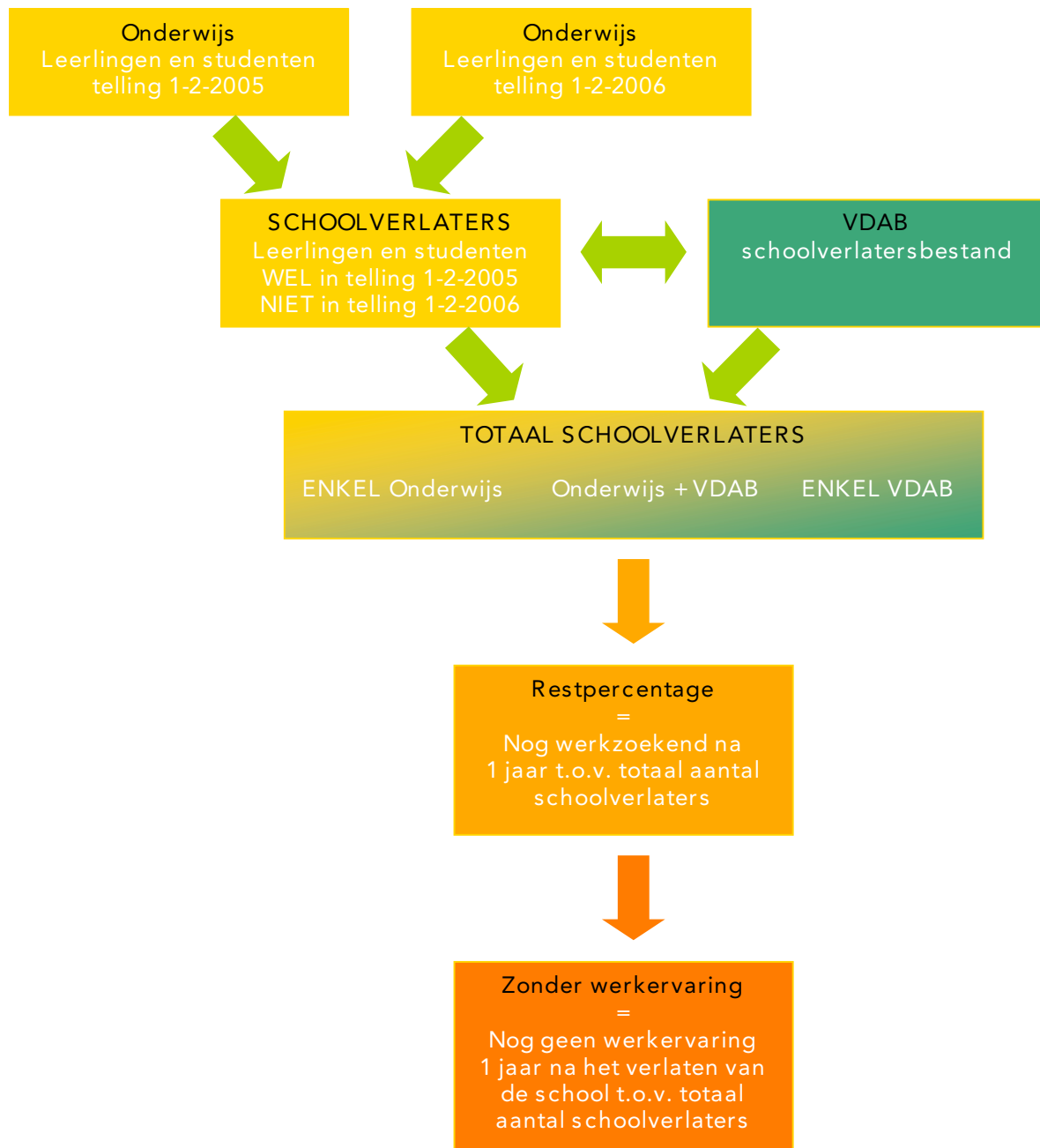
Deze groep '**zonder werkervaring**' vormt de harde kern van de schoolverlatersproblematiek! Hun aandeel wordt eveneens uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal schoolverlaters.

¹ Het betreft een basisbestand; schoolverlaters die hun woonplaats buiten het Vlaams Gewest hebben, die om leeftijdsredenen niet meer in aanmerking kunnen komen als schoolverlater of die zijn opgeleid voor een tewerkstelling in een beschermd milieu, worden niet in aanmerking genomen.

² De gegevens verstrekt door het departement Onderwijs hadden enkel betrekking op kenmerken als gevolgde studies, geslacht, woonplaats, nationaliteit, ... Er werden geen persoonsgegevens ter beschikking van de VDAB gesteld.

Schematische voorstelling

Een analoge werkwijze geldt voor schoolverlaters na een leertijd bij Syntra.

Intrede op de arbeidsmarkt

De opvolgingsperiode die voor deze schoolverlaters liep van 1-7-2005 t/m 30-6-2006 werd gekenmerkt door een zeer gunstige economische conjunctuur.

Als schoolverlater je eerste stappen op de arbeidsmarkt zetten terwijl iedereen het heeft over krapte en knelpuntberoepen schept hoge verwachtingen.

Uit de cijfers in deze studie blijkt wel degelijk het effect van een goed presterende economie en de daarbij horende creatie van arbeidsplaatsen op de instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt, maar niet iedereen profiteert in gelijke mate van deze evolutie.

Naast een aantal complexe jobs die vooral mikken op hooggeschoolde schoolverlaters valt het ook op dat de jobcreatie ook kansen biedt aan wie laag- of helemaal niet gekwalificeerd op de arbeidsmarkt komt.

Wie van aanpakken weet, geen overdreven eisen stelt aan het soort werk en niet te beroerd is om ploegenwerk te verrichten, is een welkome gast op de arbeidsmarkt van vandaag. Een ideale opstap voor zij die om welke reden ook de 'onderwijsboot' deels of helemaal gemist hebben.

Een ander gevolg van de toenemende spanning op de arbeidsmarkt is het meer zichtbaar worden van opleidingen waar het aanbod aan schoolverlaters de vraag op de arbeidsmarkt overtreft. Schoolverlaters uit sommige opleidingen hebben het reeds een aantal jaren moeilijk om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt. Als blijkt dat ook in de huidige gunstige economische conjunctuur deze situatie niet echt verbeterd kan men terecht spreken van een overaanbod.

Ondanks een globaal gunstige evolutie voor schoolverlaters die hun eerste stappen zetten op de arbeidsmarkt mogen wij de zwakkeren, die wij vooral in het deeltijds en 2de graads beroepsonderwijs aantreffen, niet uit het oog verliezen. Meer en meer wordt duidelijk dat een parcours dat geleid heeft langs verschillende opleidingen en dikwijls ook scholen, dikwijls hier eindigt. Veel van deze schoolverlaters zijn niet rijp voor de arbeidsmarkt.

68% van de schoolverlaters schreef zich in als werkzoekende bij de VDAB. Via de onlinetoepassingen konden zij gebruik maken van de talrijke faciliteiten die de VDAB biedt zoals bv. sollicitatietips, informatie over beroepen, arbeidsmarktinformatie en de mogelijkheid om duizenden vacatures te raadplegen.

Naast de gevolgde opleiding speelt ook de woonplaats van de schoolverlater een rol. Schoolverlaters uit West-Vlaanderen of Vlaams Brabant hebben het een stuk makkelijker om een eerste job te vinden dan pakweg limburgers. Uiteraard kunnen deze limburgers ook bij West-Vlaamse bedrijven solliciteren maar we stellen vast dat er niet enkel een interregionaal mobiliteitsprobleem is maar dat ook tussen Vlaamse regio's de uitwisseling van arbeidskrachten allesbehalve vlot verloopt.

2 op 3 laaggeschoolden zijn mannen en bij de hooggeschoolden is bijna 6 op 10 schoolverlaters een vrouw. Deze verschillen hebben wel tot gevolg dat vrouwen nu al jaren beter uitstromen naar de arbeidsmarkt terwijl er een vraag is naar hooggeschoolde mannen op de arbeidsmarkt die niet of onvoldoende ingevuld wordt. Positief is wel dat diegenen die na 1 jaar zijn ingeschreven als werkzoekende bij de VDAB meer kansen kregen om werkervaring op te doen.

Hoe de intrede op de arbeidsmarkt verloopt voor schoolverlaters uit de diverse studieniveaus, -richtingen en opleidingen wordt verder in deze studie in detail besproken.

* Het is mogelijk dat percentages in de grafieken licht afwijken van de waarden in de tekst. Dit is te wijten aan afrondingsfouten. In voorkomend geval hebben de waarden vermeld in de tekst voorrang op deze in de grafieken.

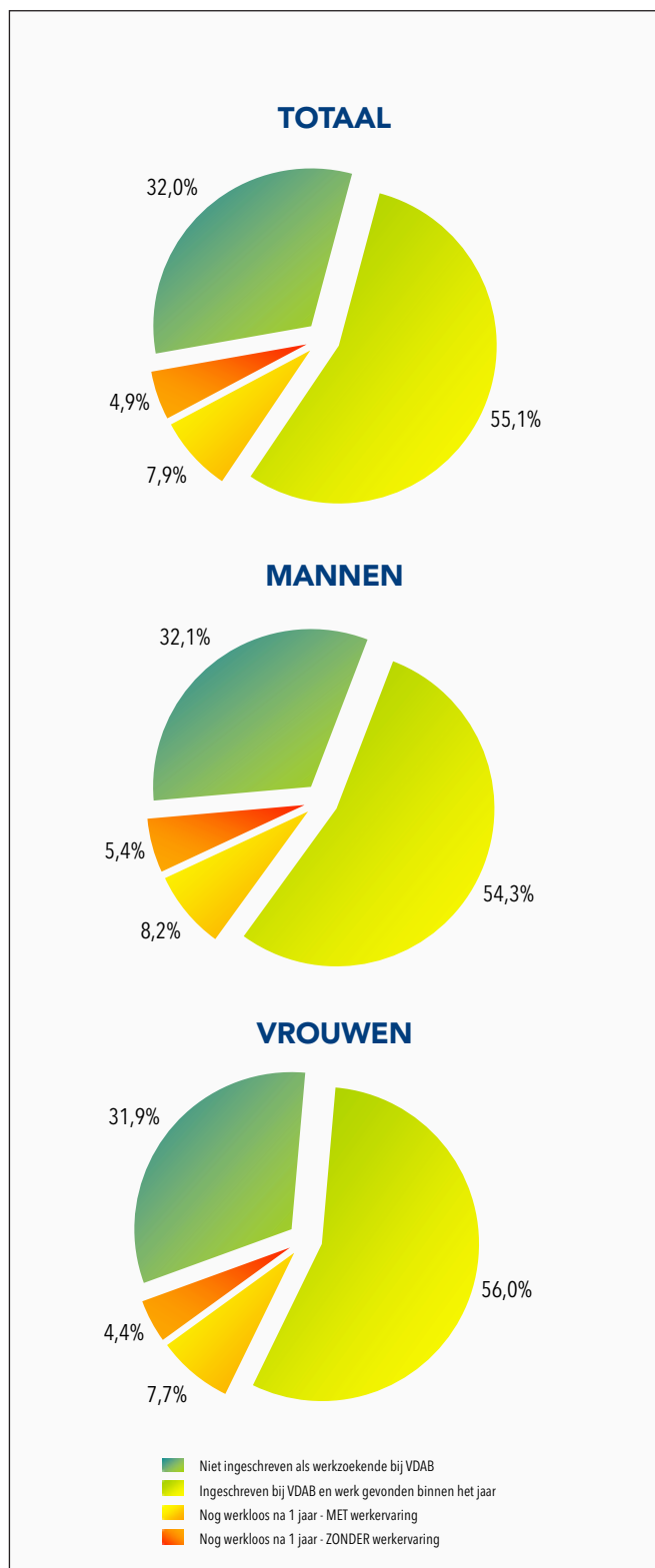
Via het internet worden ook detailgegevens ter beschikking gesteld die betrekking hebben op alle opleidingen en die uitgesplitst zijn naar provincie en geslacht.

Sommige gegevens die in de brochure niet aan bod kwamen worden nog verder uitgediept.

Al deze gegevens kan u raadplegen via de website van de VDAB: <http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

Alle schoolverlaters

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	77.494	78.796
Aantal ingeschreven VDAB:	52.700	56.952
Nog werkzoekend na 1 jaar:	9.966	12.046
Restpercentage:	12,9%	15,3%
Zonder werkervaring:	4,9%	6,7%

Van alle schoolverlaters die in de periode februari 2005 t/m januari 2006 de school verlieten schreef 68% zich in als werkzoekende bij de VDAB.

Dit is een daling met 4% punt in vergelijking met vorige editie toen een recordaandeel inschrijvingen geboekt werd. Deze evolutie heeft te maken met de periode van hoogconjunctuur waarbij reeds heel wat studenten reeds vóór het afstuderen een arbeidscontract op zak hebben.

32% of bijna 1 op 3 van de schoolverlaters vond een job zonder eerst als werkzoekende ingeschreven te zijn geweest.

87,1% van alle schoolverlaters was na 1 jaar niet meer werkzoekend. Iets minder dan 13% was nog steeds ingeschreven bij de VDAB. Dit is een afname met 2,4%punt in vergelijking met de vorige studie.

8% van de schoolverlaters was wel nog ingeschreven na 1 jaar maar had toch **werkervaring** opgedaan gedurende deze periode. Werkzoekenden '**met werkervaring**' zijn, hoewel ze 1 jaar na het verlaten van de school nog steeds werkzoekend zijn, in de periode tussen hun inschrijving bij de VDAB en 30 juni 2006 minstens één maal uit de werkzoekendenbestanden verdwenen.

Werkzoekenden '**zonder werkervaring**' waren 1 jaar na het verlaten van de schoolbanken nog niet actief op de arbeidsmarkt. 4,9% van de schoolverlaters wachtte op het einde van de opvolgingsperiode nog steeds op een eerste **werkervaring**. Dit is een duidelijke daling in vergelijking met de vorige studie toen het aandeel zonder werkervaring nog 6,7% bedroeg.

Het aandeel schoolverlaters dat zich niet inschreef als werkzoekende is quasi gelijk bij mannen en vrouwen.

Het aandeel van de vrouwen dat na 1 jaar nog ingeschreven was als werkzoekende (12,1%) ligt beduidend lager dan dat bij de mannen (13,6%).

Schoolverlaters die 1 jaar na het verlaten van de school nog steeds werkzoekend zijn en in dat jaar geen enkele werkervaring opdeden, hebben de aansluiting met de arbeidsmarkt compleet gemist.

Deze jongeren verdienen bijzondere aandacht vooraleer ze dreigen weg te zinken in de langdurige werkloosheid.

Geografische spreiding

Veruit de meeste schoolverlaters (28,8%) wonen in de provincie Antwerpen en samen met de provincie Oost-Vlaanderen (23,3%) vinden wij in deze 2 provincies meer dan de helft van alle schoolverlaters terug. Limburg telt dan weer het kleinste aantal schoolverlaters.

De doorstroming van schoolverlaters naar de arbeidsmarkt verloopt nog altijd het vlotst in West-Vlaanderen waar na 1 jaar nog 1 op 10 schoolverlaters als werkzoekende is ingeschreven en waar slechts 3% geen werkervaring kon opdoen gedurende dat jaar. De provincie Vlaams-Brabant doet het slechts iets minder goed.

Hoewel Limburg het kleinste aantal schoolverlaters telt blijft het in deze provincie het moeilijkst voor schoolverlaters om hun plaats op de arbeidsmarkt te veroveren. Ongeveer 1 op 6 schoolverlaters is nog werkzoekend na 1 jaar en bijna 6,4% van hen kon geen werkervaring opdoen gedurende dat jaar.

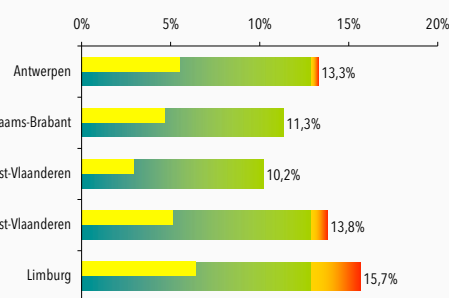
T.o.v. de vorige editie is de toestand merkbaar verbeterd in alle provincies maar de onderlinge verhoudingen blijven ongewijzigd.

Uitgesplitst naar geslacht blijkt dat vooral de mannelijke schoolverlaters in Limburg beter aan de bak komen, zodanig zelfs dat hun rest% voor het eerst dicht in de buurt komt van dat van de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

In tegenstelling tot de mannen kunnen de vrouwelijke schoolverlaters in Limburg hun aansluiting tot de arbeidsmarkt amper verbeteren ten opzichte van de vorige studie. In vergelijking met de andere provincies gaan ze er zelfs nog sterk op achteruit. Een lichtpunt is wel dat zij de vergelijking met de andere provincies kunnen doorstaan op het vlak van de dynamiek.

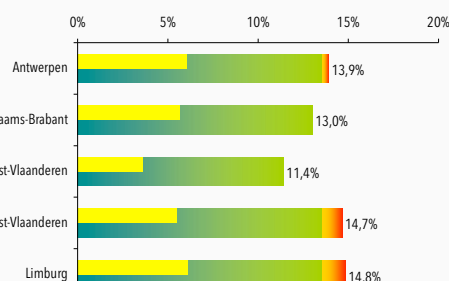
Opvallend is ook het grote verschil in rest% tussen mannen en vrouwen in de provincies Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Zeker in de provincie West-Vlaanderen waar de tertiërisering van de tewerkstelling zich nog niet in dezelfde mate heeft doorgezet als in Vlaams-Brabant is dit opmerkelijk.

REST % - TOTAAL

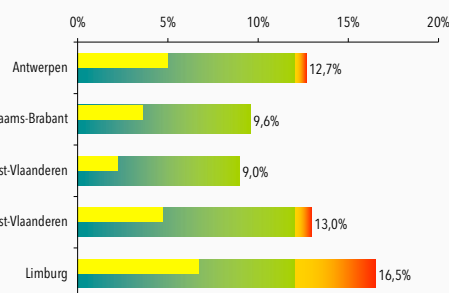
	Schoolverlaters			Nog WZ na 1 jaar	
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	22.337	14.880	2.970	13,3%	5,5%
Vlaams-Brabant	12.122	8.088	1.374	11,3%	4,7%
West-Vlaanderen	14.358	9.729	1.465	10,2%	2,9%
Oost-Vlaanderen	18.025	12.352	2.489	13,8%	5,1%
Limburg	10.652	7.651	1.668	15,7%	6,4%
Vlaanderen	77.494	52.700	9.966	12,9%	4,9%

REST % - MANNEN

	Schoolverlaters			Nog WZ na 1 jaar	
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	11.214	7.432	1.561	13,9%	6,0%
Vlaams-Brabant	6.167	4.104	803	13,0%	5,7%
West-Vlaanderen	7.208	4.835	823	11,4%	3,6%
Oost-Vlaanderen	8.940	6.137	1.311	14,7%	5,5%
Limburg	5.449	3.952	809	14,8%	6,1%
Vlaanderen	38.978	26.460	5.307	13,6%	5,4%

REST % - VROUWEN

	Schoolverlaters			Nog WZ na 1 jaar	
	totaal	waarvan ingeschr. VDAB	abs	% t.o.v. totaal	zonder werkervaring
Antwerpen	11.123	7.448	1.409	12,7%	5,0%
Vlaams-Brabant	5.955	3.984	571	9,6%	3,6%
West-Vlaanderen	7.150	4.894	642	9,0%	2,2%
Oost-Vlaanderen	9.085	6.215	1.178	13,0%	4,7%
Limburg	5.203	3.699	859	16,5%	6,7%
Vlaanderen	38.516	26.240	4.659	12,1%	4,4%

- Deel rest% onder of gelijk aan gemiddelde
- Deel rest% boven het gemiddelde
- % zonder werkervaring

Studieniveau gebruikte afkortingen

Om de gegevens betreffende de schoolverlaters op een zinvolle manier te kunnen analyseren, is het nodig de totale populatie te verdelen in een aantal kleinere groepen. Wij noemen ze studieniveaus hoewel dit begrip in de onderwijswereld wellicht een andere betekenis heeft.

Soms worden indelingen gebruikt die een samenvoeging zijn van verschillende studieniveaus.

De indeling in niveaus en groter vindt u hiernaast.

Voor de indeling in studieniveaus worden schoolverlaters die een niveau aanvatten maar niet afmaakten, teruggekoppeld naar hun vorig studieniveau dat zij wel afmaakten.

Schoolverlaters die in het hoger onderwijs een gespecialiseerde of aanvullende opleiding volgden, worden eveneens teruggekoppeld naar hun behaalde basisdiploma. Deze werkwijze wordt vooral gehanteerd om versnippering tegen te gaan.

In de detailgegevens worden alle gegevens immers nog eens geventileerd naar geslacht en regio (<http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>).

Tot en met de 3de graad en de 4de graad voor het beroepssecundair onderwijs, wordt geen rekening gehouden of iemand al dan niet geslaagd is.

Voor het hoger onderwijs worden enkel de schoolverlaters vermeld die daadwerkelijk een diploma behaalden.

In wat volgt worden de resultaten per studieniveau besproken.

Voor de studieniveaus t/m de 2de graad secundair onderwijs is de bespreking summier, vanaf de 3de graad secundair onderwijs volgt een meer uitgebreide bespreking.

Benaming studieniveau

Korte naam

Laaggeschoold:

Max. sec. onderwijs van de 1ste graad	Max. SO1
Leertijd (Syntra)	LEERTIJD
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	DBSO
Algem. sec. onderwijs van de 2de graad	ASO2
Beroepssec. onderwijs van de 2de graad	BSO2
Technisch sec. onderwijs van de 2de graad	TSO2
Kunstsec. onderwijs van de 2de graad	KSO2

Middengespoold:

Algem. sec. onderwijs van de 3de graad	ASO3
Beroepssec. onderwijs van de 3de & 4de graad	BSO3 & BSO4
Technisch sec. onderwijs van de 3de graad	TSO3
Kunstsec. onderwijs van de 3de graad	KSO3

Hooggeschoold*:

Hoger onderwijs van 1 cyclus	HO1C
Hoger onderwijs van 2 cycli	HO2C
Universitair onderwijs	UNIV

* Men spreekt in de vernieuwde structuur van bachelor- en masteropleidingen.

Professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn in de eerste plaats gericht op de beroepspraktijk en hebben tot doel de studenten te brengen tot een niveau van algemene en specifieke kennis en van competenties nodig voor de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen. Een professioneel gerichte bacheloropleiding biedt als dusdanig een directe uitstroombijeenkomst naar de arbeidsmarkt en is als dusdanig te vergelijken met het huidige HO1C.

Academisch gerichte bacheloropleidingen hebben tot doel de studenten te brengen tot een niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder. Zij stromen door naar een masteropleiding.

De masteropleidingen hebben tot doel de studenten te brengen tot een gevorderd niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder, dat noodzakelijk is voor de autonome beoefening van de wetenschappen of de kunsten of voor de aanwending van deze wetenschappelijke of artistieke kennis in de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen. Zij zullen in de toekomst de opleidingen uit het HO2C en UNIV vervangen.

Bacheloropleidingen hebben een studieomvang van minstens 180 studiepunten. Masteropleidingen hebben een studieomvang van minstens 60 studiepunten.

Een studiepunt stemt overeen met ten minste 25 en ten hoogste 30 uren voorgeschreven onderwijs-, en evaluatieactiviteiten. Hiermee wordt dus de studieomvang van elke opleiding en ook elk opleidingsonderdeel uitgedrukt.

Overzicht per studieniveau

Het aandeel van de laaggeschoolden in het totaal van de schoolverlaters blijft stabiel (van 15,2% naar 15%). Het aandeel van deze laaggeschoolden 1 jaar na het verlaten van de school blijft echter toenemen (van 30,6% naar 31,9%).

Laaggeschoolde schoolverlaters profiteren duidelijk in mindere mate van de verbeterde economische conjunctuur.

Het aandeel van de middengespoolden ligt 1 jaar na het verlaten van de school iets hoger dan hun aandeel bij het verlaten van de school. De middengespoolden presteren daarmee iets beter dan in de vorige studie.

Het aandeel hooggeschoolde schoolverlaters blijft quasi constant t.o.v. vorig jaar (41% t.o.v. 40,8%) maar 1 jaar na het verlaten van de school bedraagt hun aandeel nog slechts 22,4% wat iets beter is dan in de vorige studie.

Hoe hoger de scholingsgraad, hoe minder kans om als schoolverlater werkloos te blijven.

Enkel de LEERTIJD, in positieve zin en het KSO3, in negatieve zin vormen een uitzondering op deze regel.

Bij de groep laaggeschoolden scoren vooral de schoolverlaters uit het DBSO en BSO2 slecht. Schoolverlaters met Max. SO1 halen een opmerkelijke score te vergelijken met deze van 2 jaar terug. Schoolverlaters na leertijd blijven het goed doen vooral omwille van een 100% alternering school-werk.

Een blijvend aandachtspunt is toch wel de meer dan 1 op de 10 laaggeschoolde schoolverlaters die geen enkele werkervaring opdeden in het jaar na het verlaten van de school.

Ook hier roeit de leertijd tegen de stroom in met een % zonder werkervaring van slechts 3,8%.

Bij de middengespoolden bedraagt het rest% 13,4% tegenover 16,2% in de vorige studie. Hoewel KSO3 het een stuk minder goed doet is de doorstroming t.o.v. de vorige editie toch gevoelig verbeterd (24,6%).

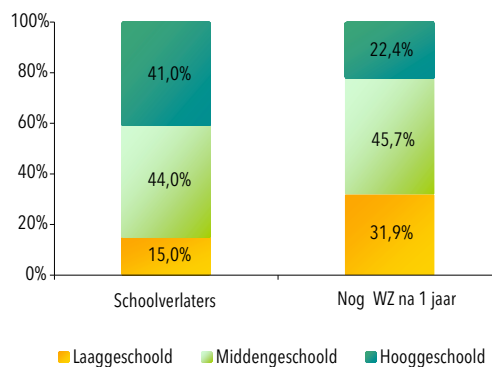
Ook qua dynamiek doet het KSO3 met 9% schoolverlaters zonder werkervaring het niet zo goed maar ook hier is verbetering merkbaar t.o.v. vorig jaar (12,4%).

Net als bij het KSO3 ligt ook bij de andere niveaus de dynamiek hoger t.o.v. vorig jaar, wat betekent dat meer schoolverlaters werkervaring konden opdoen.

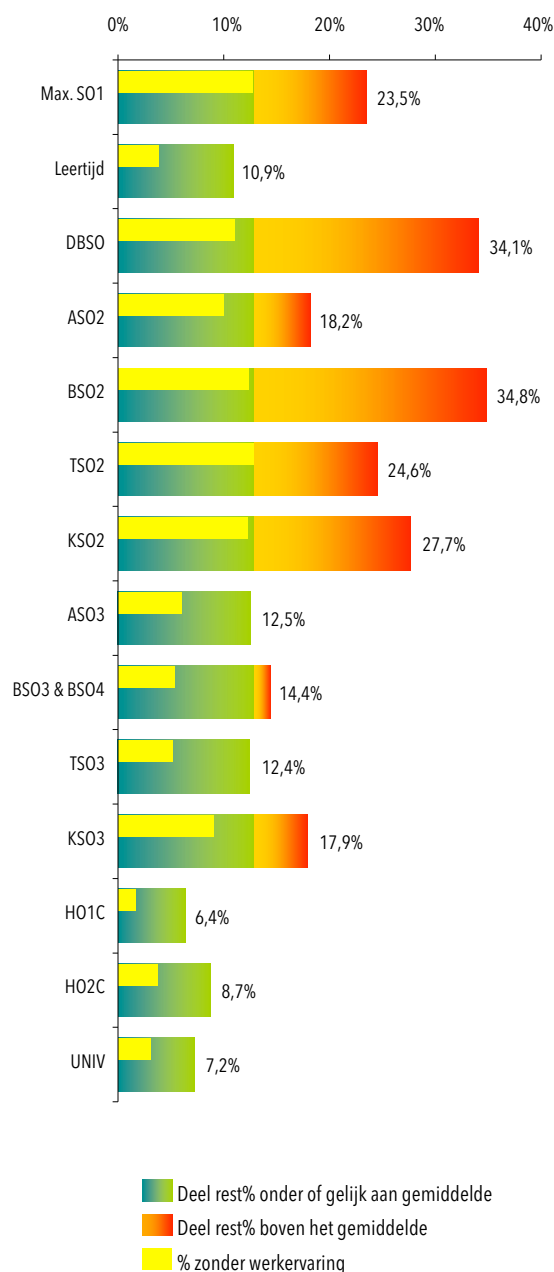
Binnen het hoger onderwijs blijft het HO1C de onbetwiste koploper, maar ook het HO2C, rest% van 9,6% naar 8,7%, en de universairen, rest% van 8,8% naar 7,2% doen het goed.

Ook het aandeel hooggeschoolde schoolverlaters dat er niet in slaagde enige werkervaring op te doen in de periode tot 1 jaar na het afstuderen lag nooit lager in het verleden, het ligt nu op 2,3% waar het in de vorige editie nog 3,8% was en 2 jaar geleden nog 7,3% bedroeg.

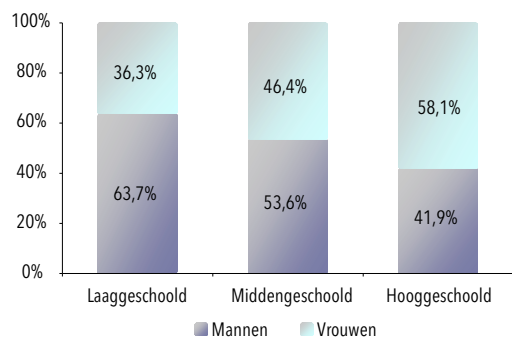
NAAR SCHOLING

NAAR STUDIENIVEAU

NAAR SCHOLING EN GESLACHT

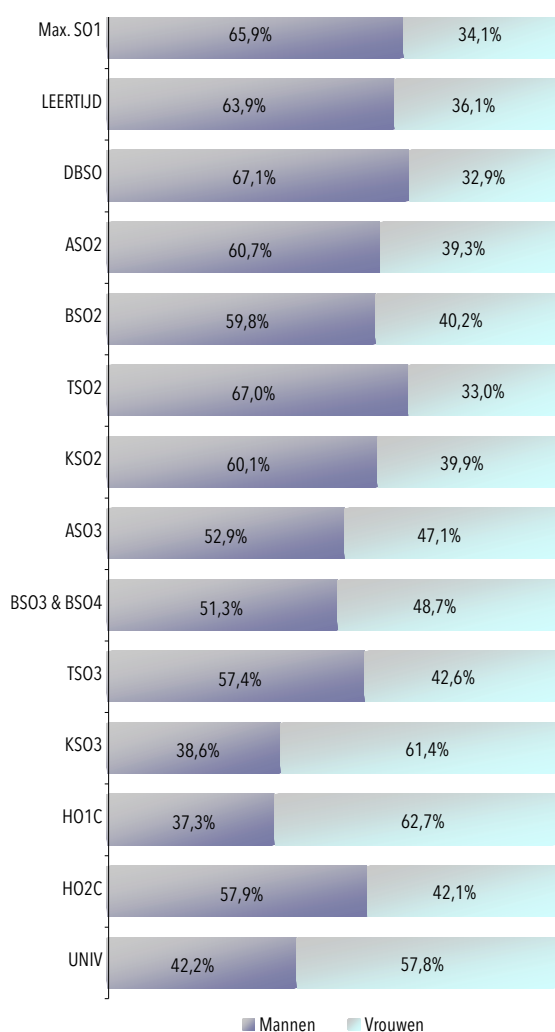
In de grafiek hiernaast zien we dat het aandeel van de vrouwen in het aantal schoolverlaters toeneemt met het scholingsniveau.

Het aandeel van de mannen bij de **laaggeschoolden** blijft constant op 63,7%.

Bij de **middengespoolden** stijgt het aandeel van de mannen licht van 53,1% naar 53,6%.

Bij de **hooggeschoolden** wijzigt er praktisch niets in de verhouding mannen/vrouwen. Nog steeds zijn bijna 6 op 10 hooggeschoolde schoolverlaters vrouwen. De mannen slagen er dus ook in deze editie niet in iets van hun achterstand in het hoger onderwijs goed te maken.

NAAR STUDIENIVEAU EN GESLACHT

Ongeveer 2 op 3 schoolverlaters zonder enig getuigschrift of diploma zijn mannen. Door een gebrek aan maturiteit lopen een aantal jongens al in het begin van het secundair onderwijs een onoverbrugbare achterstand op. In dit toch wel zorgelijk fenomeen valt de laatste jaren geen verbetering op te merken.

Zowel bij de schoolverlaters die max. het eerste jaar van de 2de graad haalden (Max. SO1) als diegenen uit de leertijd, het DBSO en het TSO2 is het overwicht van de mannen groot. Het studieaanbod in deze niveaus is dan ook veel meer op mannen dan op vrouwen gericht.

In de andere studieniveaus van de 2de graad secundair onderwijs, het ASO2, het BSO2 en het KSO2 zijn de mannen nog wel in de meerderheid maar de balans is er reeds meer in evenwicht.

In het secundair onderwijs van de 3de graad is er meer evenwicht in het aantal mannelijke en vrouwelijke schoolverlaters.

Enkel in het TSO3 zijn de mannen beduidend in de meerderheid onder invloed van een meer genderbepaald aanbod.

In het niveau BSO3 & BSO4 tellen we meer vrouwen, vooral onder invloed van de opleidingen uit het studiegebied 'Personenzorg', die zowel in BSO3 als in BSO4 quasi volledig door vrouwen bevolkt worden.

In het kunstsecundair onderwijs van de 3de graad stijgt het aandeel vrouwen naar meer dan 6 op 10 schoolverlaters.

Bijna 6 op 10 schoolverlaters in het hoger onderwijs zijn vrouwen.

In het hoger onderwijs van 1 cyclus (HO1C) is het aandeel mannen en vrouwen exact gelijk aan dat in de vorige studie.

Vrouwen maken in dit niveau de dienst uit vooral door een zeer groot overwicht in de studiegebieden 'Gezondheidszorg', 'Onderwijs' en 'Sociaal-agogisch werk'.

Mannen zijn enkel dominant aanwezig in het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie'.

In het HO2C is het aandeel mannen nog toegenomen t.a.v. de vorige studie. Mannen hadden hier reeds een overwicht maar dit wordt nog versterkt door de toename van het aantal mannelijke afgestudeerde industrieel ingenieurs.

Bij de academici leveren de mannen nog iets in t.o.v. de vorige editie en stijgt het aandeel van de vrouwelijke schoolverlaters nu tot 57,8% tegenover 57,2% in de vorige studie.

Resultaten per studieniveau

In wat volgt wordt dieper ingegaan op de resultaten van de 14 weerhouden studieniveaus.

Voor ieder niveau wordt het aantal schoolverlaters, diegenen die zich als werkzoekende inschreven bij de VDAB, het restpercentage en de dynamiek bekeken naar geslacht.

Voor de studieniveaus **t/m de 2de graad** secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de leertijd wordt het rest% en de dynamiek van ieder studiegebied³ grafisch weergegeven.

Tevens wordt zowel voor mannen als voor vrouwen een top 5 gegeven van de **studiegebieden** die het meeste schoolverlaters tellen.

Ook van deze studiegebieden wordt het rest% en de dynamiek grafisch voorgesteld.

Voor de studieniveaus **vanaf de 3de graad** secundair onderwijs wordt het rest% en de dynamiek van ieder studiegebied grafisch weergegeven.

Daarnaast worden ook op dezelfde wijze de 10 best en de 10 slechtst presterende studierichtingen of opleidingen in kaart gebracht.

Telt een studieniveau niet meer dan 20 studierichtingen of opleidingen, dan worden deze allemaal vermeld.

Vanaf de 3de graad secundair onderwijs wordt, zowel voor de mannen als voor de vrouwen, een top 5 van de **studierichtingen of opleidingen** met de meeste schoolverlaters vermeld. Ook hier wordt het rest% en de dynamiek grafisch voorgesteld.

³ Studiegebieden, studierichtingen en opleidingen worden slechts vermeld voor zover zij minstens 20 schoolverlaters tellen.

In de detailgegevens komen alle studiegebieden, -richtingen en opleidingen voor.
<http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	1.330	1.204
Aantal ingeschreven VDAB:	667	983
Nog werkzoekend na 1 jaar:	312	452
Restpercentage:	23,5%	37,5%
Zonder werkervaring:	12,7%	18,5%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug die binnen het secundair onderwijs niet verder kwamen dan het 1ste jaar van de 2de graad.

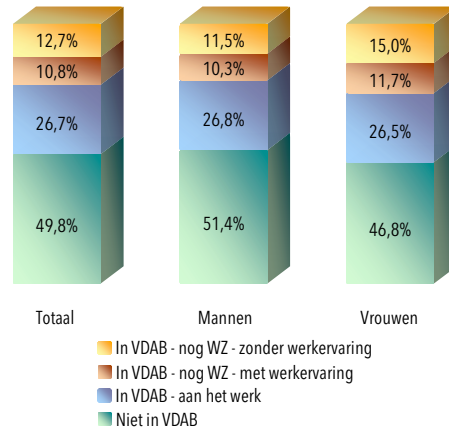
Er wordt slechts gerapporteerd over het niveau zelf. De helft van deze schoolverlaters is niet ingeschreven geweest als werkzoekende bij de VDAB. Een groot deel van deze schoolverlaters maakte wellicht gebruik van de gunstige economische situatie en verliet de school nadat ze eerst op zoek waren gegaan naar een job.

23,5% van deze schoolverlaters is 1 jaar na het verlaten van de school nog steeds als werkzoekende ingeschreven wat een opmerkelijke verbetering is in vergelijking met de vorige studie waar het rest% nog 37,5% bedroeg.

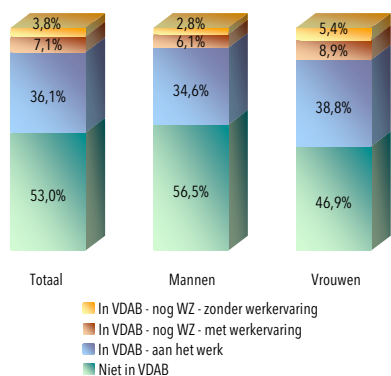
De dynamiek volgt deze trend echter niet. Over de jaren heen blijft het aandeel zonder werkervaring na 1 jaar schommelen rond 12% en dit ongeacht een gunstig of minder gunstig rest%. Dit wijst op een steeds weerkerende harde kern van problematische schoolverlaters binnen dit niveau.

Het aandeel van de mannelijke schoolverlaters binnen deze groep daalt licht in vergelijking met de vorige studie maar overtreft nog steeds ruimschoots dat van de vrouwen. Een andere kijk op studeren bij het begin van het secundair onderwijs tussen jongens en meisjes zou hiervoor de belangrijkste verklaring zijn. De achterstand die hier opgelopen wordt kan in veel gevallen later niet meer opgehaald worden.

Het rest% ligt merkbaar hoger bij de vrouwen dan bij de mannen en dit verschil is hoofdzakelijk te wijten aan het groter aandeel vrouwen dat na 1 jaar nog geen werkervaring kon opdoen.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	2.088	2.184
Aantal ingeschreven VDAB:	981	1.452
Nog werkzoekend na 1 jaar:	227	294
Restpercentage:	10,9%	13,5%
Zonder werkervaring:	3,8%	2,9%

Binnen dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een leertijd ingericht door Syntra.

Iets meer dan 5 op 10 schoolverlaters vonden een job na het beëindigen van hun opleiding in de leertijd zonder eerst bij de VDAB ingeschreven te zijn.

10,9% van de schoolverlaters uit de leertijd is 1 jaar na het verlaten van de school nog steeds werkzoekend, maar slechts 3,8% had niet de kans om werkervaring op te doen gedurende deze periode.

De leertijd blijft hiermee a-typisch presteren voor de groep van laaggeschoolden en dit in positieve zin.

Het aanbod binnen de leertijd richt zich meer naar mannen dan naar vrouwen en de opleidingen die zij overwegend volgen doen het ook beter op de arbeidsmarkt. Dit blijkt duidelijk uit het rest% dat bij de vrouwen veel hoger ligt (14,3% t.o.v. 8,9%).

Ook het aandeel zonder werkervaring bedraagt bij de mannen maar de helft dan dat bij de vrouwen.

Opmerking

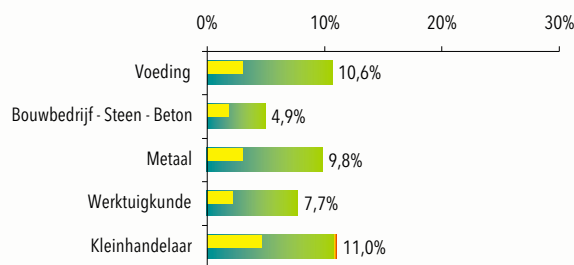
In voorgaande studies wezen we ook al op de gunstige invloed van een volwaardige alternatie tussen werken en leren voor het vinden van een eerste job.

Aangezien de leertijd de facto werken en leren combineert profiteert deze leervorm dan ook maximaal van dit effect, niet in het minst omdat een goed presterende leerling dikwijls in het opleidende bedrijf een job vindt.

Belangrijk om weten is echter dat in de leertijd er een aanzienlijke uitval is tussen het starten en het beëindigen van de opleiding, wat natuurlijk het rest% in gunstige zin beïnvloedt.

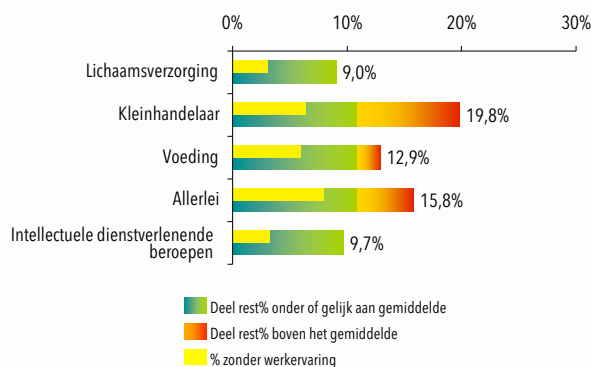
MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN

MANNEN

4 van de 5 meest gevolgde studiegebieden bij de mannen scoren beter dan het gemiddeld rest% voor de leertijd. 'Voeding' (273 sv) en 'Bouwbedrijf-Steen-Beton' (223 sv) zijn het meest in trek bij de mannen. 'Metaal' (205 sv) is ook populair maar doet het iets minder goed. 'Werktuigkunde' (143 sv) is nog steeds een goed presterend studiegebied en enkel het studiegebied 'Kleinhandelaar' (109 sv) doet het iets minder goed dan de gemiddelde score voor de leertijd.

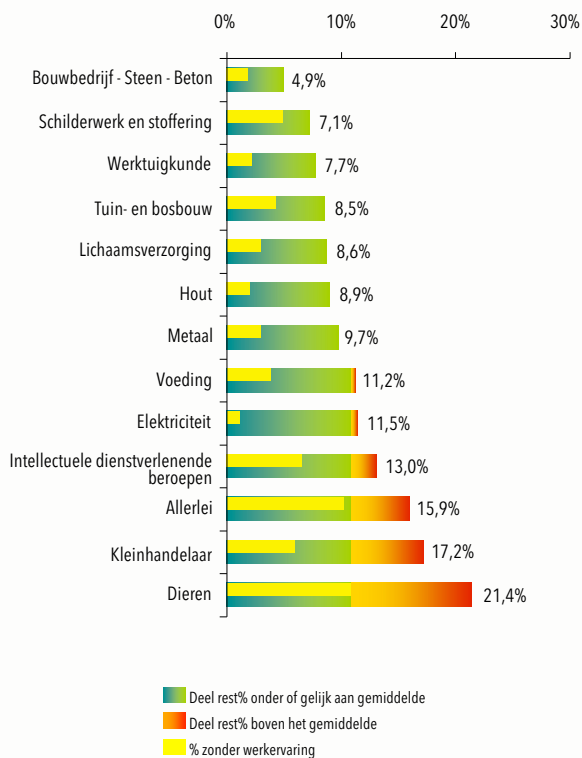
VROUWEN

Bij de vrouwen is 'Lichaamsverzorging' (266 sv) het talrijkst bevolkte studiegebied, het is samen met 'Intellectuele dienstverlenende beroepen' (31 sv) op 5 ook het enige studiegebied in deze top 5 dat beter scoort dan het gemiddelde rest% voor dit niveau.

'Kleinhandelaar' (252 sv) mag dan wel populair zijn, een ideale opstap naar werk blijkt het toch niet te zijn. 'Voeding' (101 sv) doet het iets minder goed dan bij de mannen en ook 'Allerlei' (38 sv) doet het niet zo goed.

STUDIEGEBIEDEN

13 studiegebieden in de leertijd tellen minstens 20 schoolverlaters (sv).

7 van deze studiegebieden scoren qua rest% beter dan het gemiddelde voor de leertijd.

Met uitzondering van het studiegebied 'Lichaamsverzorging' valt de bijna totale afwezigheid van vrouwen op in deze best presterende studiegebieden.

Dit is niet zo ongewoon, een vrouw kiest al niet zo makkelijk voor wat nogal eens als een typische 'mannenrichting' wordt beschouwd, hier moeten ze ook nog eens afrekenen met werkgevers die bereid moeten zijn hen ook in dit beroep op te leiden in hun bedrijf.

Vrouwen blijven quasi totaal afwezig in alle opleidingen die met techniek te maken hebben.

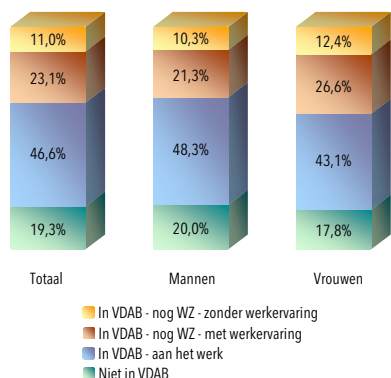
Het studiegebied 'Bouwbedrijf - Steen - Beton' (225 sv) presteert het best. Ook 'Schilderwerk en stoffering' (42 sv), 'Werktuigkunde' (143 sv), 'Tuin- en bosbouw' (71 sv), 'Lichaamsverzorging' (278 sv), 'Hout' (101 sv) en 'Metaal' (207 sv) halen mooie scores.

Wie een opleiding beëindigt uit het studiegebied 'Voeding' (374 sv) en 'Elektriciteit' (96 sv) doet het net iets minder goed dan het gemiddelde rest% voor de leertijd maar dit is vooral te wijten aan de opleiding tot PC-technicus die het in het studiegebied 'Elektriciteit' minder goed doet.

4 studiegebieden scoren merkkelijk tot ruim boven het rest% voor de leertijd. Schoolverlaters uit deze studiegebieden hebben dus heel wat meer moeite om een job te vinden.

'Intellectuele dienstverlenende beroepen' (46 sv), 'Allerlei' (69 sv) en 'Kleinhandelaar' (361 sv) halen een rest% tussen 10 en 20%. Het studiegebied 'Dieren' (28 sv) haalt de slechtste score bij de leertijd.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	2.593	2.842
Aantal ingeschreven VDAB:	2.092	2.330
Nog werkzoekend na 1 jaar:	884	1.013
Restpercentage:	34,1%	35,6%
Zonder werkervaring:	11,0%	11,5%

Binnen dit niveau vinden wij de schoolverlaters die een opleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs hebben beëindigd, ongeacht het feit of ze ook het kwalificatiegetuigschrift behaalden of niet.

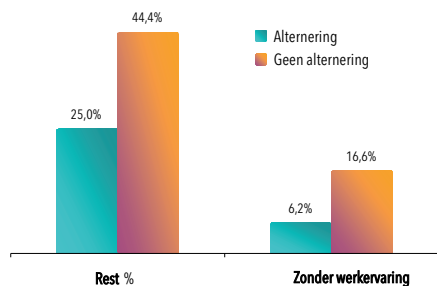
Het kleinste niveau waarover hier gerapporteerd wordt is het 'studiegebied'.

Iets minder dan 1 op 5 schoolverlaters uit het DBSO schreef zich niet in als werkzoekende bij de VDAB. Zij stroomden rechtstreeks door naar de arbeidsmarkt.

34,1% van de schoolverlaters uit het DBSO is 1 jaar na het verlaten van de school nog werkzoekend, als we dit gegeven uitsplitsen naar geslacht valt vooral de dramatische situatie van de vrouwen op waar nog 4 op 10 schoolverlaters werkzoekend is na 1 jaar.

11% van de schoolverlaters uit het DBSO is er niet in geslaagd om in het jaar volgend op het verlaten van de school ook maar enige werkervaring op te doen en dit ligt in de lijn van de andere niveaus bij de laaggeschoolden met uitzondering van de leertijd.

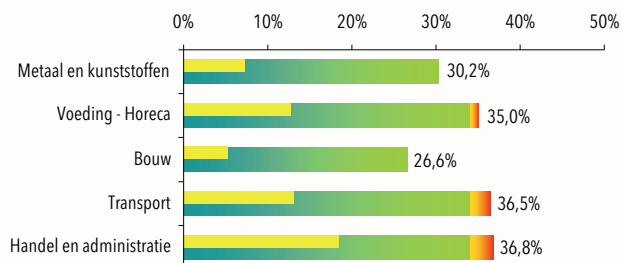
HET EFFECT VAN ALTERNERING

Uit bovenstaande grafiek blijkt duidelijk het positief effect van de alternering. Wie studie en werkervaring kon combineren heeft als schoolverlater uit het DBSO na 1 jaar nog 25% kans om werkzoekend te zijn tegenover 44,4% voor wie deze werkervaring moest missen.

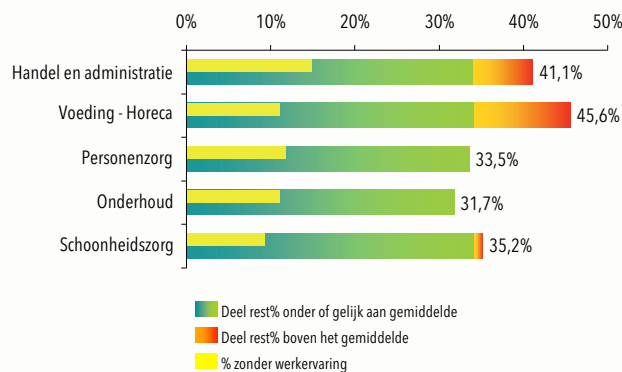
Dit verschil werkt ook door voor wat het opdoen van werkervaring betreft gedurende het eerste jaar na het verlaten van de school.

MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN MANNEN

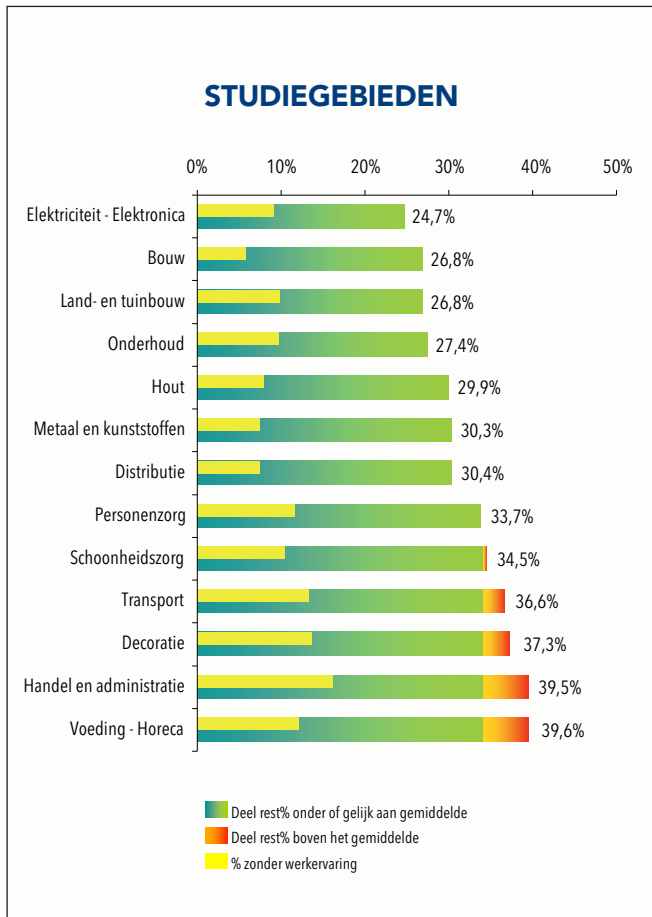
Van de 5 meest gevolgde studiegebieden bij de mannen haalt enkel 'Bouw' (233 sv) een redelijke score. In alle andere studiegebieden zijn nog 3, 'Metaal en kunststoffen' (344 sv) tot bijna 4 op 10 schoolverlaters 'Voeding - Horeca' (237 sv), 'Transport' (230 sv) en 'Handel en administratie' (185 sv) na 1 jaar werkzoekend.

VROUWEN

Bij de vrouwen volgden de meeste schoolverlaters een opleiding uit het studiegebied 'Handel en administratie' (331 sv) of 'Voeding - Horeca' (180 sv). Toevallig zijn dit ook de 2 studiegebieden met enige omvang die het minste kansen bieden op een eerste job.

Hoewel 'Personenzorg' (170 sv), 'Onderhoud' (63 sv) en 'Schoonheidszorg' (54 sv) het een stuk beter doen, zijn ook hier toch nog ongeveer 1 op 3 schoolverlaters op zoek naar werk 1 jaar na het verlaten van de school.

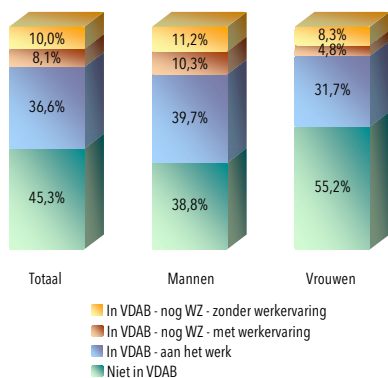
13 studiegebieden in het DBSO tellen minstens 20 schoolverlaters.

8 van deze studiegebieden scoren qua rest% beter dan het gemiddelde voor dit niveau maar in het best scorende studiegebied, 'Elektriciteit - Elektronica' (77 sv) is toch nog 1 op 4 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar. Dit is vooral te wijten aan de opleiding 'Installateur hard- en software' waar meer dan 1 op 3 schoolverlaters na 1 jaar nog werkzoekend zijn. In de studiegebieden 'Bouw' (235 sv), 'Land- en tuinbouw' (41 sv), 'Onderhoud' (146 sv) en 'Hout' (117 sv) blijft het rest% nog beneden de 30%.

Wie een opleiding volgde uit het studiegebied 'Metaal en kunststoffen' (347 sv) of 'Distributie' (112 sv) heeft nog 30% kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn en in de studiegebieden 'Personenzorg' (181 sv) en 'Schoonheidszorg' (58 sv) is het aandeel nog werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar reeds gestegen tot 1 op 3.

Schoolverlaters uit de studiegebieden 'Transport' (235 sv), 'Decoratie' (59 sv), 'Handel en administratie' (516 sv) en 'Voeding - Horeca' (417 sv) hebben de grootste moeite om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt nadat zij de school hebben verlaten.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	369	360
Aantal ingeschreven VDAB:	202	190
Nog werkzoekend na 1 jaar:	67	73
Restpercentage:	18,2%	20,3%
Zonder werkervaring:	10,0%	13,3%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een opleiding in het algemeen secundair onderwijs van de 2de graad.

Studenten die in het secundair onderwijs van de 3de graad hun studies voortijdig stopzetten maar voordien ASO2 volgden, worden naar dit niveau teruggezet. Circa 60% van alle schoolverlaters in dit niveau verkeren in dit geval. Zij moeten wel heel schoolmoe geweest zijn om hun studies te stoppen op een zucht van de finish.

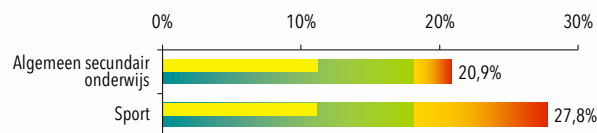
Het aantal schoolverlaters in dit niveau is vergelijkbaar met dat in de vorige editie.

Iets minder dan de helft van de schoolverlaters uit het ASO2 schreef zich niet in als werkzoekende bij de VDAB. Dit betekent dat schoolverlaters uit het ASO2 vrij vlot hun weg vinden naar een eerste job.

Iets minder dan 1 op 5 schoolverlaters was nog steeds als werkzoekende ingeschreven 1 jaar na het verlaten van de school, wat ruim beter is dan het gemiddelde rest% voor de ganse groep van laaggeschoolden (27,3%).

ASO2 is een studieniveau met slechts weinig schoolverlaters. Mannen zijn oververtegenwoordigd in dit niveau en stromen minder goed uit naar de arbeidsmarkt.

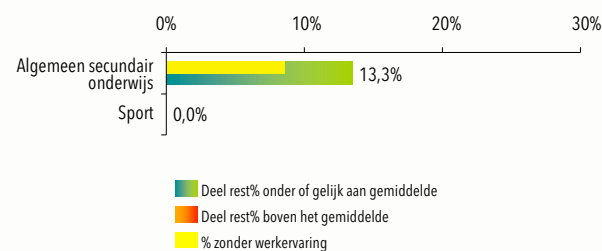
MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN MANNEN

206 schoolverlaters volgden een opleiding uit het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs', 1 op 5 was nog steeds werkzoekend na 1 jaar.

Het studiegebied 'Sport' (18 sv) kan op heel wat minder belangstelling rekenen. Het rest% is gezien dit kleine aantal dan ook enkel indicatief.

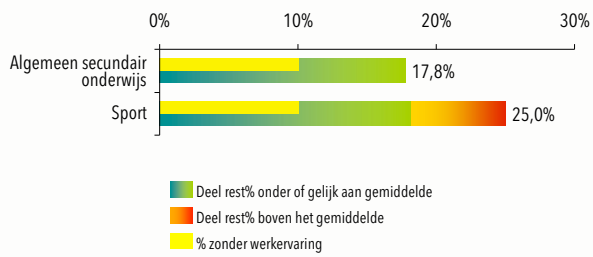
VROUWEN

Op een paar uitzonderingen na volgden alle vrouwelijke schoolverlaters een opleiding uit het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' (143 sv).

1 jaar na het verlaten van de school is slechts 13,3% nog ingeschreven als werkzoekende bij de VDAB wat opmerkelijk goed is voor dit niveau.

STUDIEGEBIEDEN

Het ASO2 telt slechts 2 studiegebieden.

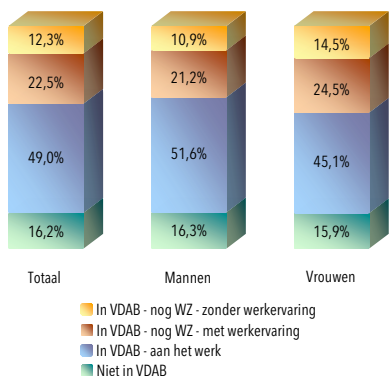
Het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' (349 sv) telt veruit de meeste schoolverlaters.

In het studiegebied 'Sport' tellen we slechts 20 schoolverlaters, hoofdzakelijk mannen.

Dit studieniveau haalt traditioneel een behoorlijke score, minder dan 1 op 5 schoolverlaters is na 1 jaar nog werkzoekend.

1 op 10 schoolverlaters heeft na 1 jaar nog niet gewerkt wat ongeveer overeenkomt met het gemiddelde voor de laaggeschoolden (10,5%).

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	3.836	4.000
Aantal ingeschreven VDAB:	3.216	3.419
Nog werkzoekend na 1 jaar:	1.336	1.468
Restpercentage:	34,8%	36,7%
Zonder werkervaring:	12,3%	14,7%

Binnen dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug die de derde graad van het beroepssecundair onderwijs niet afgemaakt hebben.

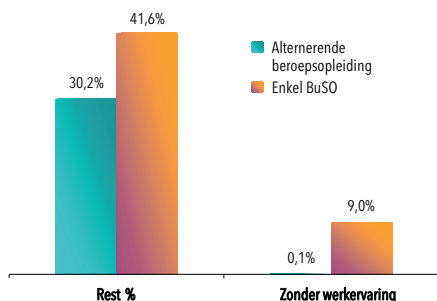
De schoolverlaters uit het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) die opgeleid werden voor een tewerkstelling in het reguliere arbeidscircuit (OV3) worden ook bij BSO2 ondergebracht evenals diegenen die na het BuSO nog een alternerende beroepsopleiding (ABO) volgden.

Meer dan 1 op 3 schoolverlaters uit dit niveau is nog werkzoekend na 1 jaar en 1 op 8 heeft dan nog geen werkervaring opgedaan.

De vrouwen doen het in dit niveau opmerkelijk minder goed dan de mannen.

Het BuSO met 1.484 schoolverlaters scoort slechts een fractie slechter (36,2%) dan het gewone BSO2 (34%).

HET EFFECT VAN ALTERNERING

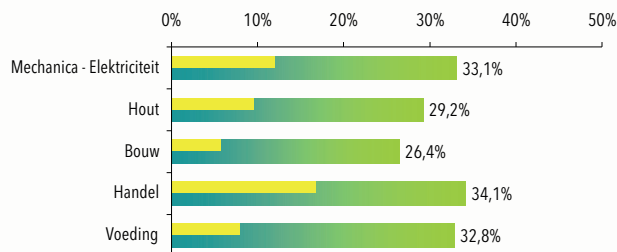

De bovenstaande grafiek geeft het effect aan van een bijkomend jaar alternerende beroepsopleiding (ABO) na het volgen van een BuSO-opleiding.

41,6% van alle schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt na het volgen van een opleiding in het BuSO zijn na 1 jaar nog werkzoekend. Van de schoolverlaters die bijkomend een jaar ABO volgden is nog 3 op 10 werkzoekend na 1 jaar

Praktisch alle schoolverlaters die een ABO volgden konden ook werkervaring opdoen. Bij de schoolverlaters uit het BuSO heeft bijna 1 op 10 na 1 jaar nog geen werkervaring opgedaan.

MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN MANNEN

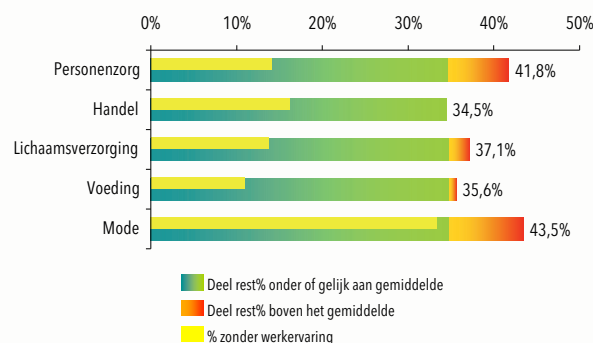
De 5 studiegebieden met de meeste schoolverlaters bij de mannen scoren alle beter dan het gemiddelde. Dit neemt niet weg dat het aandeel van de mannelijke schoolverlaters die na 1 jaar nog werkzoekend zijn aanzienlijk is.

De meeste mannelijke schoolverlaters in dit niveau volgden een opleiding uit het studiegebied 'Mechanica – Elektriciteit' (762 sv) maar 1 op 3 is na 1 jaar nog werkzoekend.

Ook in de studiegebieden 'Hout' (370 sv) en 'Bouw' (280 sv) vinden wij veel mannelijke schoolverlaters terug; zij doen het iets beter.

'Handel' (258 sv) en 'Voeding' (192 sv) vervulden deze top 5 maar halen ook allesbehalve goede scores.

VROUWEN

Het BSO is een studieniveau met een erg genderbepaald aanbod. De meest gevolgde opleidingen bij de vrouwen verschillen dan ook sterk van deze bij de mannen.

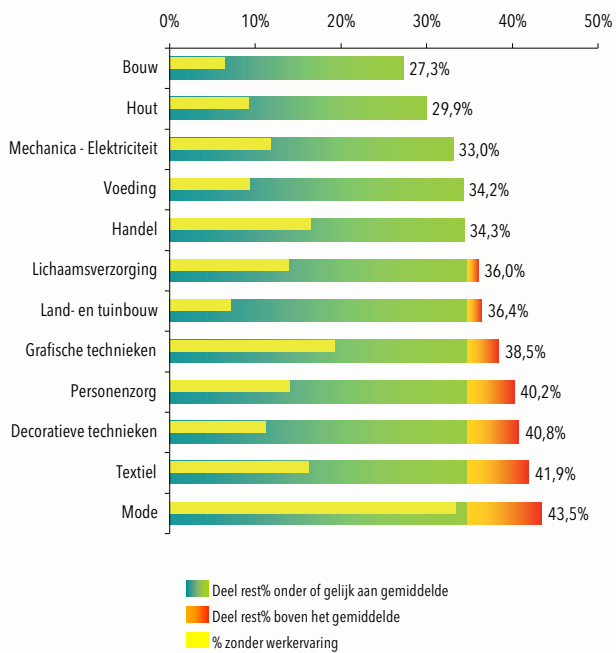
Veruit de meeste belangstelling krijgen de opleidingen uit het studiegebied 'Personenzorg' (656 sv) maar meer dan 4 op 10 schoolverlaters zijn nog werkzoekend na 1 jaar.

Ook 'Handel' (261 sv) kan op heel wat vrouwelijke belangstelling rekenen maar de overgang naar de arbeidsmarkt verloopt ook hier niet vlot.

Meer dan 1 op 3 vrouwelijke schoolverlaters zijn ook nog op zoek naar een job na het volgen van een opleiding uit de studiegebieden 'Lichaamsverzorging' (213 sv) en 'Voeding' (194 sv).

Hoewel het vroegere studiegebied 'Kleding' gerestyled werd tot 'Mode' (69 sv) presteert het geenszins beter.

STUDIEGEBIEDEN

12 studiegebieden in het BSO2 tellen minstens 20 schoolverlaters.

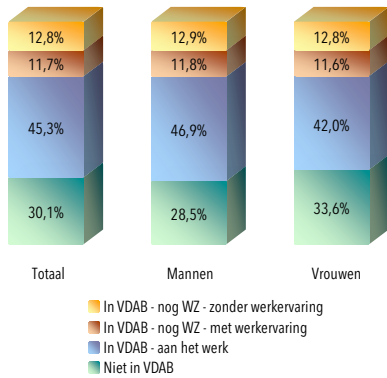
'Bouw' (297 sv) en 'Hout' (381 sv) halen gezien de grote vraag, niet geheel toevallig een rest% onder 30%. 3 andere studiegebieden, 'Mechanica – Elektriciteit' (796 sv), 'Voeding' (386 sv) en 'Handel' (519 sv) blijven, hoewel nog 1 op 3 werkzoekend is na 1 jaar, nog net onder het gemiddelde rest% voor het BSO2.

'Lichaamsverzorging' (225 sv), 'Land- en tuinbouw' (184 sv) en 'Grafische technieken' (52 sv) halen een rest% tussen 35 en 40%.

Wie een opleiding volgde uit de studiegebieden 'Personenzorg' (751 sv), 'Decoratieve technieken' (125 sv), 'Textiel' (31 sv) of 'Mode' (69 sv) moet zich pas echt zorgen maken, meer dan 4 op 10 van deze schoolverlaters is na 1 jaar nog op zoek naar een job.

Kijken we even naar het aandeel van diegenen die 1 jaar na het verlaten van de school nog geen werkervaring konden opdoen dan valt het studiegebied 'Mode' ook op dit vlak erg uit de toon, een derde van alle schoolverlaters werkte nog niet binnen deze periode.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	1.254	1.262
Aantal ingeschreven VDAB:	876	856
Nog werkzoekend na 1 jaar:	308	338
Restpercentage:	24,6%	26,8%
Zonder werkervaring:	12,8%	14,9%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een opleiding in het technisch secundair onderwijs van de 2de graad.

Studenten die in het secundair onderwijs van de 3de graad hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien TSO2 volgden, worden naar dit niveau teruggezet.

Iets meer dan 30% van alle schoolverlaters uit het TSO2 schreef zich niet in als werkzoekende bij de VDAB en stroomde dus rechtstreeks van de school door naar de arbeidsmarkt. Vrouwen vinden in dit niveau traditioneel iets beter rechtstreeks hun weg naar de arbeidsmarkt.

1 jaar na het verlaten van de school was nog steeds 24,6% van deze schoolverlaters werkzoekend, wat een lichte verbetering is in vergelijking met de vorige studie.

12,8% had gedurende dat jaar nog geen werkervaring opgedaan en ook dit is een licht beter cijfer dan vorig jaar.

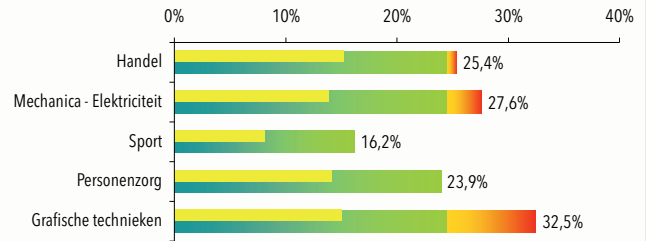
TSO2 is samen met het DBSO het studieniveau waar het overwicht van de mannen het grootst is, 2 op 3 schoolverlaters in het TSO2 zijn mannen. Dit heeft natuurlijk te maken met het aanbod dat binnen TSO2 meer op mannen dan op vrouwen gericht is.

Verhoudingsgewijs iets meer vrouwen dan mannen in het TSO2 vinden rechtstreeks hun weg naar de arbeidsmarkt en schrijven zich niet in als werkzoekende bij de VDAB.

1 jaar na het verlaten van de school is het aandeel mannen dat nog werkzoekend is (24,6%) nauwelijks hoger dan dat bij de vrouwen (24,4%).

Ook qua dynamiek is er quasi geen verschil tussen mannelijke en vrouwelijke schoolverlaters wat betekent dat zowel mannen als vrouwen in gelijke mate werkervaring konden opdoen in het 1ste jaar na het verlaten van de schoolbanken.

MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN MANNEN

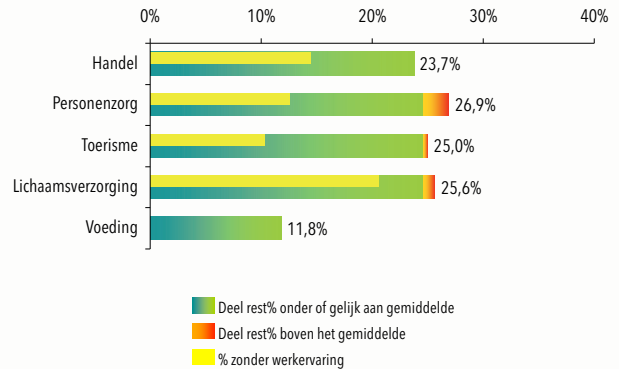
'Handel' (276 sv) is het meest bevolkte studiegebied bij de mannen in TSO2 maar iets meer dan 1 op 4 schoolverlaters is nog werkzoekend na 1 jaar.

'Mechanica - Elektriciteit' (210 sv) kan traditiegetrouw ook op heel wat mannelijk belangstelling rekenen maar doet het niet zo goed. Het studiegebied 'Sport' (99 sv) doet het dan weer veel beter en dit is reeds een aantal jaren zo.

Nogal wat mannen kiezen voor 'Personenzorg' (71 sv) dat het net iets beter doet dan gemiddeld.

Wie voor 'Grafische technieken' (40 sv) koos moet rekening houden met een niet zo'n goede prognose op werk.

VROUWEN

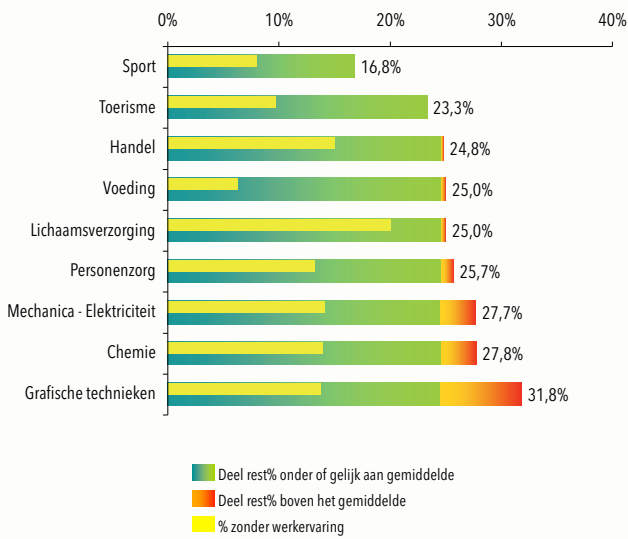

Net als bij de mannen is ook bij de vrouwen het studiegebied 'Handel' (139 sv) het grootst maar de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt iets vlotter.

'Personenzorg' (104 sv), 'Toerisme' (68 sv) en 'Lichaamsverzorging' (39 sv) halen alle een rest% dat net boven het gemiddelde ligt voor dit niveau.

Het studiegebied 'Voeding' (17 sv) op 5 bij de vrouwen doet het goed maar gezien het klein aantal schoolverlaters is hier enige voorzichtigheid geboden.

STUDIEGEBIEDEN

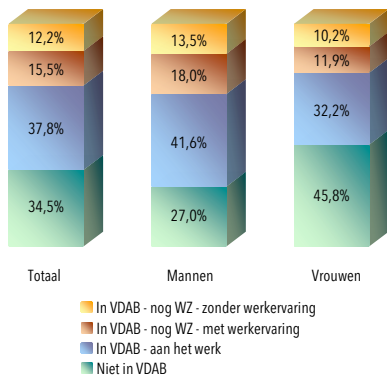
Van de 16 studiegebieden in het TSO2 zijn er amper 9 met minstens 20 schoolverlaters.

Het studiegebied 'Sport' (113 sv) presteert het vierde jaar op rij zeer goed, schoolverlaters die zo'n opleiding volgden vinden blijkbaar makkelijk een eerste job.

Schoolverlaters die een opleiding volgden uit de studiegebieden 'Toerisme' (103 sv), 'Handel' (415 sv), 'Voeding' (48 sv), 'Lichaamsverzorging' (40 sv) of 'Personenzorg' (175 sv) hebben alle ongeveer 25% kans om 1 jaar na het verlaten van de school nog werkzoekend te zijn.

De studiegebieden 'Mechanica - Elektriciteit' (213 sv) en 'Chemie' (36 sv) leiden ondanks de gunstige conjunctuur niet tot betere uitstroomresultaten. Voor de vierde maal op rij presteren zij eerder zwak binnen dit niveau wat er zou kunnen op wijzen dat studenten die hun opleiding voortijdig afbreken totaal niet klaar zijn om in het vak te stappen.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	148	156
Aantal ingeschreven VDAB:	97	95
Nog werkzoekend na 1 jaar:	41	45
Restpercentage:	27,7%	28,8%
Zonder werkervaring:	12,2%	18,6%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een opleiding in het kunstsecundair onderwijs van de 2de graad.

Studenten die in het secundair onderwijs van de 3de graad hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien KSO2 volgden, worden naar dit niveau teruggezet.

KSO2 is veruit het kleinste studieniveau (148 sv). Ongeveer 1 op 3 schoolverlaters schrijft zich niet in als werkzoekende bij de VDAB. Wij gaan er dus van uit dat zij zelf aansluitend op hun studies een job hebben gevonden.

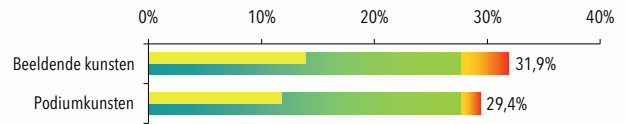
27,7% van de schoolverlaters is 1 jaar na het verlaten van de school op zoek naar een job en dat is net iets beter dan in de vorige studie.

12,2% van de schoolverlaters in dit niveau heeft 1 jaar na het verlaten van de school nog niet gewerkt en dat is wel een gunstige evolutie t.a.v. de vorige studie toen nog 18,6% geen werkervaring had na 1 jaar.

1 jaar na het verlaten van de school zijn er in verhouding nog meer mannen dan vrouwen werkzoekend. Ook het aandeel van de mannelijke schoolverlaters dat 1 jaar na het verlaten van de school nog geen werkervaring opdeed ligt hoger dan dat bij de vrouwen.

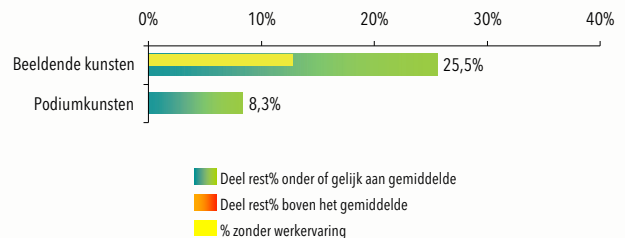
Gezien het geringe aantal schoolverlaters in dit niveau is het aan te raden de cijfers met de nodige omzichtigheid te benaderen. Kleine verschillen in absolute aantallen kunnen vrij grote procentuele sprongen tot gevolg hebben.

MEEST GEVOLGDE STUDIEGEBIEDEN MANNEN

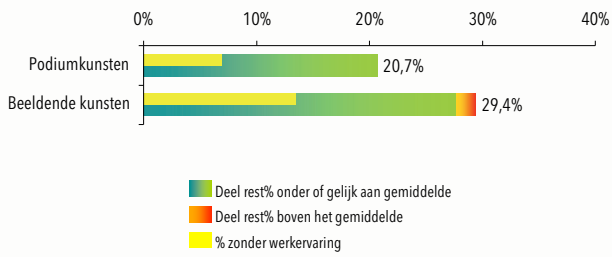
Zowel in het studiegebied 'Beeldende kunsten' (72 sv) als in 'Podiumkunsten' (17 sv) stromen de mannelijke schoolverlaters slechter uit dan gemiddeld voor dit niveau.

VROUWEN

Vrouwen doen het zowel in het studiegebied 'Beeldende kunsten' (47 sv) als in 'Podiumkunsten' (12 sv) beter dan gemiddeld. Gezien de kleine aantallen schoolverlaters is het niet aangewezen hier verdere conclusies aan te verbinden.

STUDIEGEBIEDEN

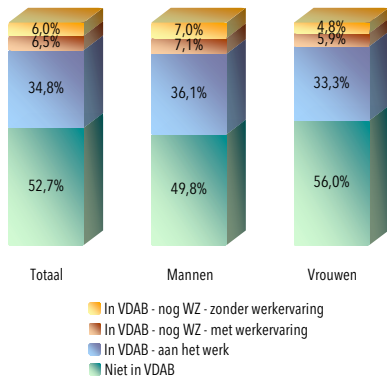
Er zijn binnen het KSO2 slechts 2 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters.

In het studiegebied 'Podiumkunsten' (29 sv) is 1 op 5 schoolverlaters na 1 jaar nog werkzoekend. Het studiegebied 'Beeldende kunsten' (119 sv) doet het met een rest% van 29,4% heel wat minder goed.

Schoolverlaters die kiezen voor een artistieke opleiding, kiezen in de eerste plaats voor het creatieve aspect en laten zich minder leiden door tewerkstellingskansen.

Ondanks een sterk toegenomen jobaanbod stromen de schoolverlaters uit het KSO2 amper beter door naar de arbeidsmarkt.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	6.070	6.174
Aantal ingeschreven VDAB:	2.870	3.408
Nog werkzoekend na 1 jaar:	757	1.047
Restpercentage:	12,5%	17,0%
Zonder werkervaring:	6,0%	9,2%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van het 2de of 3de jaar van de 3de graad in het algemeen secundair onderwijs.

Studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig stopzetten, maar voordien een diploma behaalden van het ASO3 worden eveneens aan dit niveau toegevoegd.

Ruim de helft van de schoolverlaters uit het ASO3 is niet ingeschreven geweest als werkzoekende bij de VDAB. In tegenstelling tot andere niveaus mogen wij er hier niet zomaar vanuit gaan dat zij ook rechtstreeks uitstromen naar de arbeidsmarkt (zie opmerking onderaan deze pagina).

12,5% van alle schoolverlaters in dit niveau is 1 jaar na het verlaten van de school werkzoekend. 6% heeft op dat ogenblik nog steeds geen enkele werkervaring kunnen opdoen. De vrouwen doen het in de beide gevallen een stuk beter dan de mannen.

Opmerking:

Bij de studenten die een ASO-diploma behalen zijn er een aantal die hoger onderwijs aanvatten in een instelling die niet onderworpen is aan de regelgeving van het dept. Onderwijs (Franse Gemeenschap of buitenlands onderwijs).

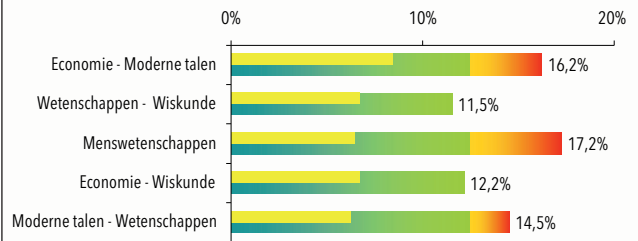
Dit betekent dat zij niet doorstromen naar de arbeidsmarkt. In dit geval is het totaal aantal schoolverlaters overschat en is het restpercentage onderschat.

Aangezien dit effect voornamelijk speelt voor studenten die universitair onderwijs aanvatten, en de studenten uit het ASO3 een groot aandeel hebben in deze instroom, wordt het aantal schoolverlaters uit het ASO3 overschat.

Er zijn momenteel geen cijfers beschikbaar omtrent het aantal schoolverlaters dat na het ASO3 voortgezette studies aanvat in een instelling die niet is onderworpen aan de regelgeving van het departement Onderwijs.

De impact op het rest% is bijgevolg tot op vandaag moeilijk in te schatten, maar zeker is dat het onderschat wordt wat betekent dat het ASO3 minder goed presteert dan uit de beschikbare cijfers blijkt.

MEEST GEVOLGDE STUDIERICHTINGEN MANNEN

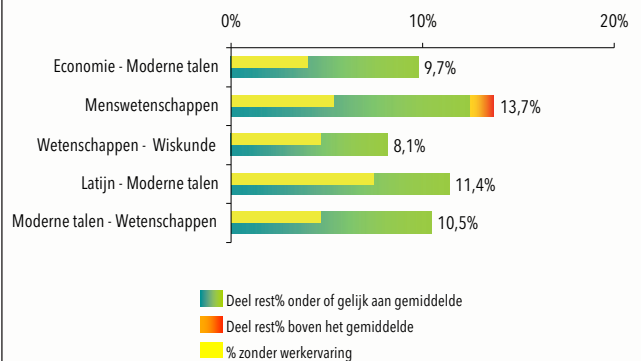

'Economie – Moderne talen' (703 sv) is de meest gevolgde studierichting in het ASO3, zowel bij de mannen als bij de vrouwen, maar mannen hebben duidelijk meer moeite om hun weg te vinden naar de arbeidsmarkt.

'Wetenschappen - Wiskunde' (598 sv) kan ook op heel wat belangstelling rekenen en scoort zeer goed, dit in tegenstelling tot 'Menswetenschappen' (545 sv) waar nog 1 op 6 mannelijke schoolverlaters werkzoekend is na 1 jaar.

'Economie - Wiskunde' (329 sv) en 'Moderne talen - Wetenschappen' (241 sv) halen eveneens een goed tot matig rest%.

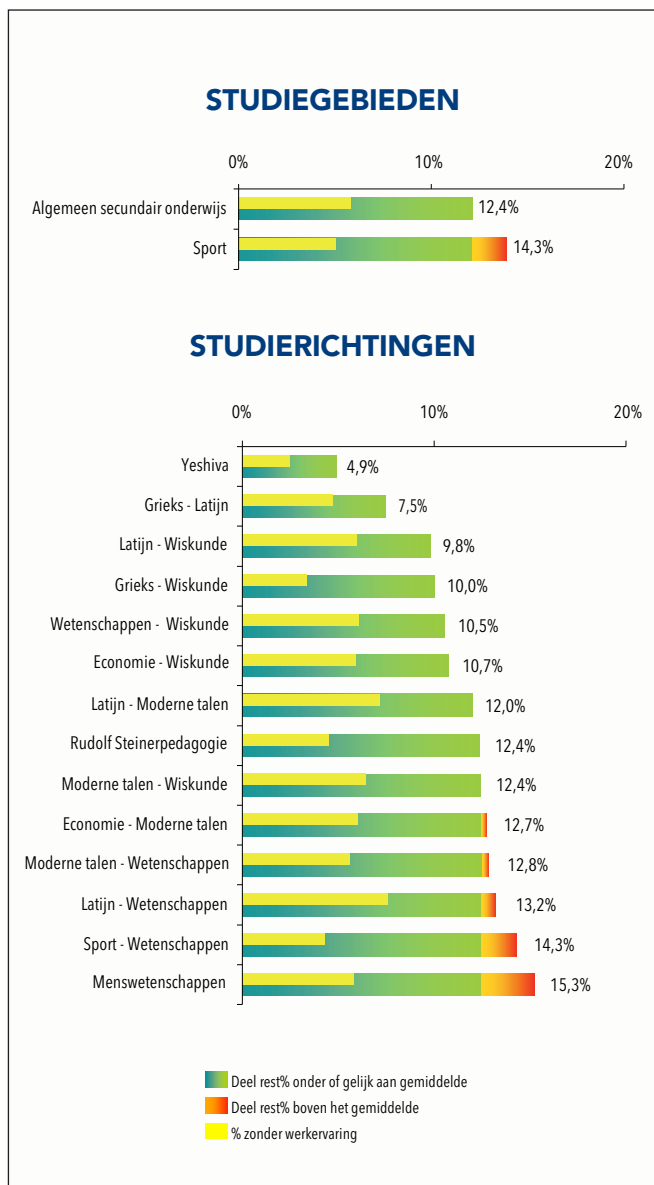
VROUWEN

'Economie - Moderne talen' (811 sv) is ook bij de vrouwen top en haalt een zeer mooi resultaat. Wie 'Menswetenschappen' (714 sv) studeerde heeft het dan weer iets moeilijker zonder dat we van een slechte score kunnen gewagen.

Net als bij de mannen scheert ook de richting 'Wetenschappen - Wiskunde' (258 sv) bij de vrouwen hoge toppen.

'Latijn - Moderne talen' (229 sv) en 'Moderne talen - Wetenschappen' (172 sv) sluiten deze top 5 af met een mooi resultaat.

Het ASO3 telt slechts 2 studiegebieden. Het studiegebied 'Algemeen secundair onderwijs' is veruit het belangrijkste met 5.916 schoolverlaters.

Het studiegebied 'Sport' telt maar 154 schoolverlaters en doet het iets minder goed.

Binnen het ASO3 komen 14 studierichtingen voor die elk minstens 20 schoolverlaters tellen. 9 richtingen halen een rest% onder het gemiddelde voor ASO3.

'Yeshiva' (41 sv) haalt net als in de vorige studie het beste resultaat. Het vermoeden bestaat dat er voor dit soort specifiek onderwijs en gezien het kleine aantal schoolverlaters een apart tewerkstellingscircuit bestaat.

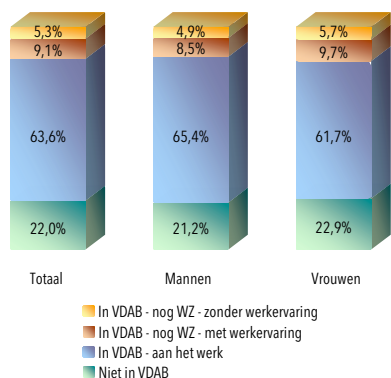
Klassieke opleidingen zoals 'Grieks - Latijn' (107 sv), 'Latijn - Wiskunde' (286 sv) en 'Grieks - Wiskunde' (30 sv) halen de op één na beste resultaten met een rest% onder of gelijk aan 10% maar tellen relatief weinig schoolverlaters.

'Wetenschappen - Wiskunde' (856 sv) en 'Economie - Wiskunde' (495 sv) tellen dan weer veel meer schoolverlaters en doen het ook goed.

In een vijftal studierichtingen tellen wij nog ongeveer 1 op 8 werkzoekende schoolverlaters na 1 jaar; 'Latijn - Moderne talen' (392 sv), 'Rudolf Steinerpedagogie' (89 sv), 'Moderne talen - Wiskunde' (266 sv), 'Economie - Moderne talen' (1.514 sv), en 'Moderne talen - Wetenschappen' (413 sv). Vooral de richting 'Rudolf Steinerpedagogie' presteert hier goed want tot hier toe verliep de aansluiting naar de arbeidsmarkt vanuit deze richting bijzonder problematisch.

Met een rest% dat nauwelijks hoger ligt dan 15% halen de richtingen 'Latijn - Wetenschappen' (159 sv), 'Sport - Wetenschappen' (140 sv) en 'Menswetenschappen' (1.259 sv) al bij al nog een goed resultaat.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	14.150	14.192
Aantal ingeschreven VDAB:	11.031	11.107
Nog werkzoekend na 1 jaar:	2.032	2.336
Restpercentage:	14,4%	16,5%
Zonder werkervaring:	5,3%	6,4%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van het 2de of 3de jaar van de 3de of 4de graad van het BSO.

Studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig hebben stopgezet maar voordien BSO3 of BSO4 hadden gevolgd, worden eveneens in dit niveau ondergebracht.

Iets meer dan 1 op 5 schoolverlaters schrijft zich niet in als werkzoekende bij de VDAB wat overeenkomt met de situatie in de vorige studie.

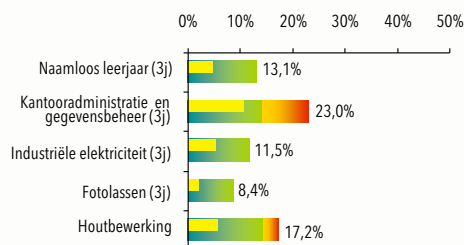
1 jaar na het verlaten van de school zijn 14,4% van deze schoolverlaters nog werkzoekend wat beduidend beter is dan in de vorige editie (16,5%). Ook het aandeel van de schoolverlaters die binnen het jaar geen werkervaring konden opdoen daalt in dezelfde mate van 6% naar 5,3%.

Vrouwen stromen iets beter dan mannen rechtstreeks door naar de arbeidsmarkt maar dit is in grote mate te danken aan de schoolverlaters uit de richting 'Verpleegkunde' in BSO4.

Gezien het sterk genderbepaald aanbod in dit niveau zijn de vrouwelijke schoolverlaters sterk geconcentreerd in een beperkt aantal studierichtingen. Zij hebben het globaal iets moeilijker dan de mannen uit dit niveau om aansluiting te vinden tot de arbeidsmarkt.

Als we de schoolverlaters bekijken die in het jaar na het verlaten van de school de kans kregen om werkervaring op te doen dan doen de mannen het hier ook beter dan de vrouwen. Ook dit heeft weer veel te maken met het aanbod in het secundair beroepsonderwijs waar de opleidingen die traditioneel door mannen bevolkt worden meer mogelijkheden bieden op de arbeidsmarkt.

MEEST GEVOLGDE STUDIERICHTINGEN MANNEN

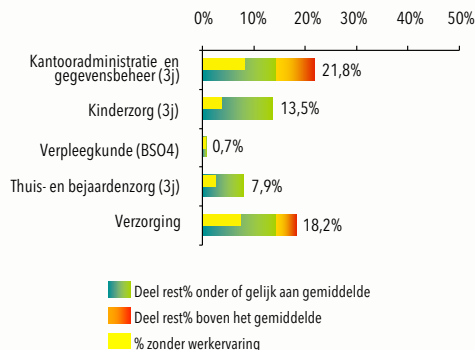

De meeste mannen in BSO3 volgen een 'Naamloos leerjaar (3j)' (710 sv), dit is een derde leerjaar van de 3de graad dat toegang geeft tot het hoger onderwijs.

'Kantooradministratie en gegevensbeheer (3j)' (651 sv) is ook erg in trek maar als opstap naar de arbeidsmarkt presteert deze richting een stuk minder goed.

Net als in de vorige editie doen ook 'Industriële elektriciteit (3j)' (374 sv) en vooral 'Fotolassen (3j)' (344 sv) het voortreffelijk. Schoolverlaters uit de richting 'Houtbewerking' (307 sv) op plaats 5 blijven het ondanks de gestegen vraag op de arbeidsmarkt moeilijk hebben.

VROUWEN

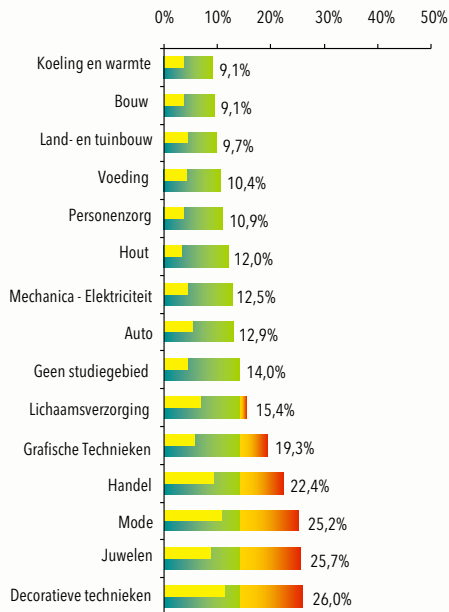
Omwille van het sterk genderbepaald aanbod ziet deze top 5 van meest gevolgde studierichtingen er bij de vrouwen op één uitzondering na totaal anders uit dan deze bij de mannen.

'Kantooradministratie en gegevensbeheer (3j)' (1.115 sv) is de meest gevolgde richting bij de vrouwelijke schoolverlaters in dit niveau maar de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt niet zo vlot.

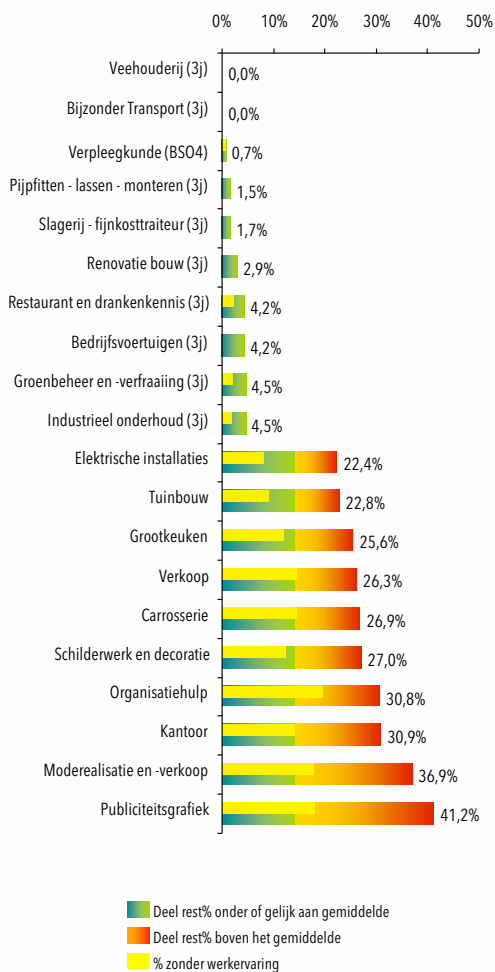
De 4 andere richtingen die deze top 5 vervolledigen behoren allemaal tot het studiegebied 'Personenzorg'. Vooral 'Verpleegkunde (BSO4)' (758 sv) blijft het schitterend doen maar ook met een opleiding 'Thuis- en bejaardenzorg (3j)' (705 sv) vindt vlot een job als schoolverlater.

Wie 'Kinderzorg (3j)' (972 sv) volgde heeft het wat moeilijker op de arbeidsmarkt en wie de school verliet na het volgen van een opleiding 'Verzorging' (593 sv) na 6 jaar secundair beroepsonderwijs heeft nog bijna 20% kans om een jaar na het verlaten van de school werkzoekend te zijn.

STUDIEGEBIEDEN

STUDIERICHTINGEN

Het BSO3 & BSO4 telt 15 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters.

In de studiegebieden 'Koeling en warmte' (351 sv), 'Bouw' (525 sv), 'Land- en tuinbouw' (373 sv), 'Voeding' (920 sv), en 'Personenzorg' (3.511 sv) is nog telkens ongeveer 10% van de schoolverlaters op zoek naar een job 1 jaar na het verlaten van de school.

Ook de studiegebieden 'Hout' (873 sv), 'Mechanica - Elektriciteit' (1.595 sv), 'Auto' (863 sv) en 'Geen studiegebied' (985 sv) bieden mooie kansen op werk.

'Lichaamsverzorging' (720 sv) doet het iets minder goed dan gemiddeld voor dit niveau terwijl 'Grafische technieken' (145 sv) net geen rest% van 20% haalt.

Bij de minst goed presterende studiegebieden vinden wij 'Handel' (2.733 sv), 'Mode' (230 sv), 'Juwelen' (35 sv) en 'Decoratieve technieken' (254 sv).

Wie een opleiding volgde uit één van deze laatste studiegebieden moet rekening houden met een kans van ongeveer 25% om 1 jaar na het verlaten van de school werkzoekend te zijn.

In de grafiek hiernaast zijn de 10 meest en de 10 minst succesvolle studierichtingen uit het BSO3 & BSO4 opgenomen.

De 10 best presterende richtingen zijn naast 'Verpleegkunde (BSO4)' (846 sv) allemaal 3de jaren van de derde graad. Doorgedreven specialisatie loont dus in het BSO3.

In de richting 'Veehouderij (3j)' (28 sv) en 'Bijzonder transport (3j)' (26 sv) is niemand na 1 jaar nog werkzoekend.

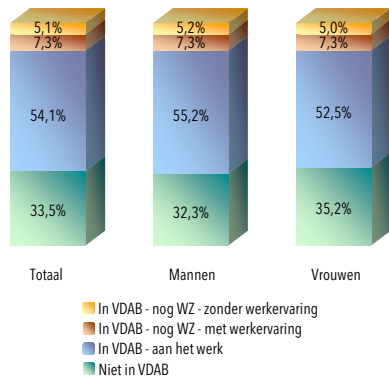
Ook in de richtingen 'Pijpfitten - Lassen - Monteren (3j)' (66 sv), 'Slagerij - Fijnkosttraiteur (3j)' (60 sv), 'Renovatie bouw (3j)' (138 sv), 'Restaurantbedrijf en drankenkennis (3j)' (48 sv), 'Bedrijfsvoertuigen (3j)' (24 sv), 'Groenbeheer en -verfraaiing (3j)' (111 sv) en 'Industrieel onderhoud (3j)' (132 sv) is een vlotte aansluiting met de arbeidsmarkt verzekerd.

Bij de minder goed scorende richtingen vinden wij 'Elektrische installaties' (165 sv) en 'Tuinbouw' (57 sv) waar na 1 jaar nog iets meer dan 1 op 5 schoolverlaters werkzoekend zijn.

Wie een opleiding 'Grootkeuken' (43 sv), 'Verkoop' (133 sv), 'Carrosserie' (104 sv) of 'Schilderwerk en decoratie' (74 sv) volgde heeft een kans van 1 op 4 om 1 jaar na het verlaten van de school werkzoekend te zijn.

Een opleiding 'Organisatiehulp' (78 sv) of 'Kantoor' (353 sv) is geen goede opstap naar een job maar wie 'Moderealisatie en -verkoop' (103 sv) of 'Publiciteitsgrafiek' (34 sv) volgde gaat een onzekere toekomst tegemoet.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	13.026	13.389
Aantal ingeschreven VDAB:	8.659	9.864
Nog werkzoekend na 1 jaar:	1.617	2.005
Restpercentage:	12,4%	15,0%
Zonder werkervaring:	5,1%	7,3%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van het 2de of 3de jaar van de 3de graad van het TSO.

Schoolverlaters die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig hebben stopgezet maar voordien TSO3 hadden gevolgd, worden in dit niveau teruggezet.

Ongeveer 1 op 3 schoolverlaters uit het TSO3 schreef zich niet in als werkzoekende bij de VDAB.

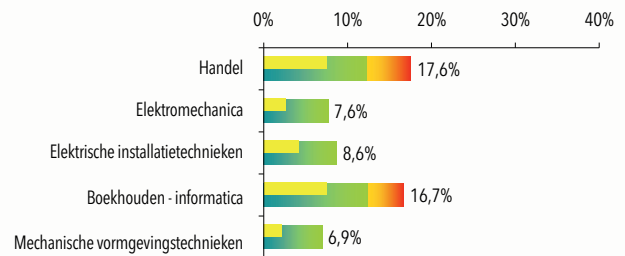
12,4% van de schoolverlaters in dit niveau is 1 jaar na het verlaten van de school nog werkzoekend, wat ruim beter is dan in de vorige editie.

5,1% van alle schoolverlaters uit het TSO3 had na 1 jaar nog geen werkervaring opgedaan en ook dit is beter dan in de vorige studie.

Vrouwen vinden iets makkelijker dan mannen rechtstreeks hun weg naar de arbeidsmarkt en ook het rest% ligt iets gunstiger bij de vrouwen dan bij de mannen.

Ook bij de schoolverlaters die na 1 jaar nog geen werkervaring opdeden vinden wij hetzelfde beeld, iets meer vrouwen dan mannen slaagden er naar verhouding in om werkervaring op te doen.

MEEST GEVOLGDE STUDIERICHTINGEN MANNEN

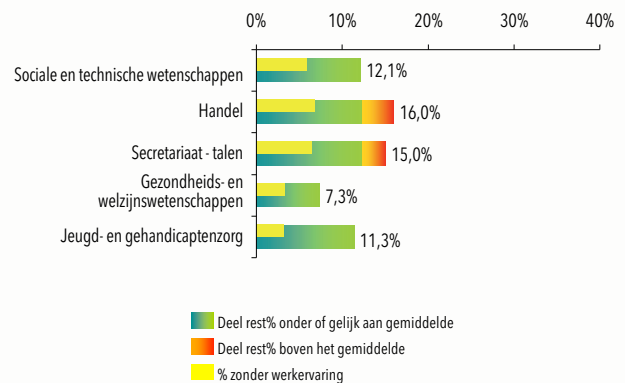

Bij de 5 meest gevolgde opleidingen voor mannelijke schoolverlaters in TSO3 vinden wij 2 richtingen terug die we onder de noemer 'hoofdarbeid' kunnen catalogeren, nl. 'Handel' (683 sv) en 'Boekhouden – Informatica' (486 sv).

Zij hebben een niet zo goede score met elkaar gemeen.

3 studierichtingen zijn zuiver technisch en richten zich meer op 'handenarbeid', nl. 'Elektromechanica' (592 sv), 'Elektrische installatietechnieken' (580 sv) en 'Mechanische vormgevingstechnieken' (481 sv). Zij doen het alle drie voortreffelijk.

VROUWEN

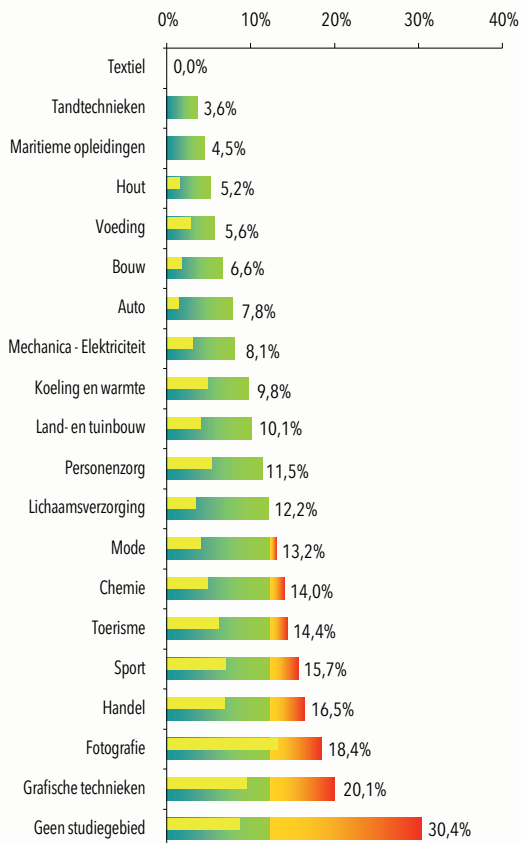
Bij de vrouwen vinden wij op 'Handel' (689 sv) na een totaal andere top 5 van meest gevolgde richtingen in het TSO3.

'Sociale en technische wetenschappen' (970 sv) is hier de meest gevolgde richting die, althans bij de vrouwen, behoorlijk scoort.

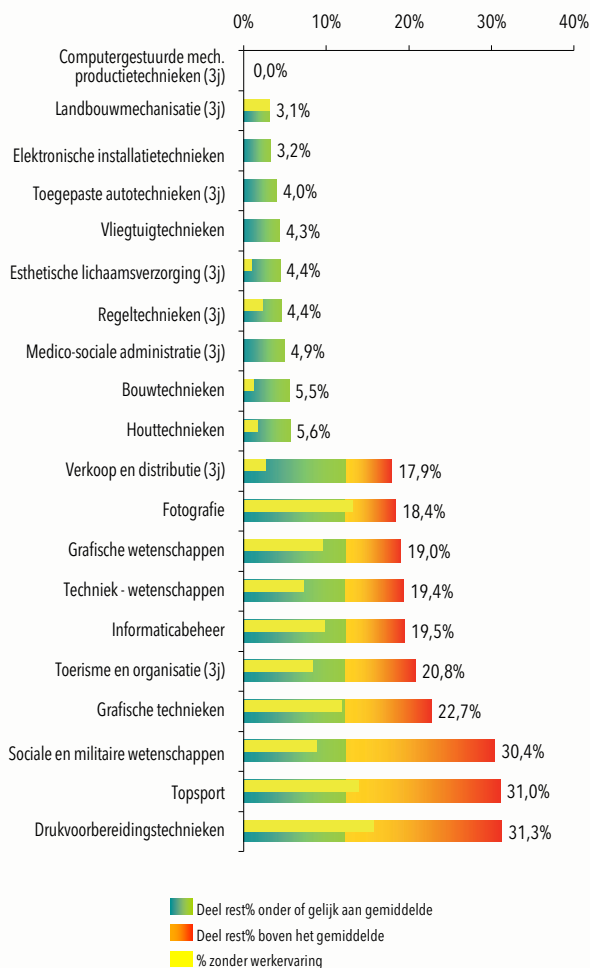
'Secretariaat – Talen' (513 sv) doet het net als 'Handel' minder goed dan het gemiddelde voor TSO3.

'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' (423 sv), het vroegere verpleegaspirant doet het zeer goed en 'Jeugd- en gehandicaptenzorg' (406 sv) op 5 slaagt er in om ook net iets beter te presteren dan het gemiddelde rest% voor het TSO3.

STUDIEGEBIEDEN

STUDIERICHTINGEN

Het TSO3 telt 20 studiegebieden met minstens 20 werkzoekenden.

In het studiegebied 'Textiel' (20 sv) is niemand nog werkzoekend na 1 jaar, maar ook 'Tandtechnieken' (28 sv), 'Maritieme opleidingen' (22 sv), 'Hout' (269 sv), 'Voeding' (285 sv), 'Bouw' (227 sv), 'Auto' (374 sv), 'Mechanica - Elektriciteit' (2.494 sv) en 'Koeling en warmte' (41 sv) kunnen stuk voor stuk bogen op een knappe prestatie.

De studiegebieden 'Land- en tuinbouw' (276 sv), 'Personenzorg' (2.698 sv) en 'Lichaamsverzorging' (502 sv) bieden eveneens mooie perspectieven op een job.

Hoewel iets minder goed dan het gemiddelde voor TSO3 doen ook de studiegebieden 'Mode' (76 sv), 'Chemie' (429 sv) en 'Toerisme' (722 sv) het vrij behoorlijk.

Wie een opleiding volgde uit de studiegebieden 'Sport' (415 sv), 'Handel' (3.688 sv) of 'Fotografie' (38 sv) krijgt het dan weer iets moeilijker om zijn of haar plaats te veroveren op de arbeidsmarkt.

'Grafische technieken' (379 sv) en 'Geen studiegebied' (23 sv) bieden de minste kansen om 1 jaar na het verlaten van de school aan het werk te zijn.

Net als in het BSO3 blijkt ook in het TSO3 het volgen van een derde jaar in de derde graad te lonen. Bij de 10 best presterende studierichtingen vinden wij 6 specialisatiejaren van de derde graad terug.

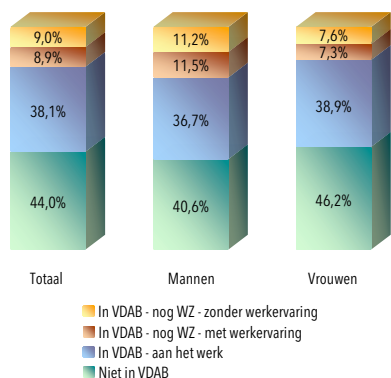
'Computergestuurde mechanische productietechnieken (3j)' (62 sv) is een vaste waarde bij de best presterende studierichtingen in het TSO3.

Maar ook met een opleiding 'Landbouwmechanisatie (3j)' (32 sv), 'Elektronische installatietechnieken' (31 sv), 'Toegepaste autotechnieken (3j)' (25 sv), 'Vliegtuigtechnieken' (23 sv), 'Esthetische lichaamsverzorging (3j)' (113 sv), 'Regeltechnieken (3j)' (45 sv), 'Medico-sociale administratie (3j)' (61 sv), 'Bouwtechnieken' (165 sv) en 'Houttechnieken' (250 sv) ben je als schoolverlater zeer gegeerd op de arbeidsmarkt.

Volg je daarentegen een opleiding 'Verkoop en distributie' (39 sv), 'Fotografie' (38 sv), 'Grafische wetenschappen' (21 sv), 'Techniek - Wetenschappen' (206 sv) of 'Informatiebeheer' (442 sv) dan heb je bijna 20% kans om 1 jaar na het verlaten van de school werkzoekend te zijn.

Voor de opleidingen 'Toerisme en organisatie (3j)' (24 sv) en 'Grafische technieken' (110 sv) ligt het rest% reeds iets boven 20%. Opleidingen als 'Sociale en militaire wetenschappen' (23 sv), 'Topsport' (29 sv) en 'Drukvoorbereidingstechnieken' (32 sv) bieden dan weer geen goede opstap naar de arbeidsmarkt maar tellen gelukkig weinig schoolverlaters.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	854	848
Aantal ingeschreven VDAB:	478	522
Nog werkzoekend na 1 jaar:	153	209
Restpercentage:	17,9%	24,6%
Zonder werkervaring:	9,0%	12,4%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van het 2de of 3de jaar van de 3de graad van het KSO3.

Studenten die in het hoger onderwijs hun studies voortijdig hebben stopgezet maar voordien KSO3 hadden beëindigd, worden eveneens in rekening gebracht.

44% van de schoolverlaters uit het KSO3 schreven zich niet in als werkzoekende bij de VDAB, een gevoelige stijging voor het tweede jaar op rij.

Deze evolutie leidt nu ook, in tegenstelling tot vorige editie, tot een gevoelige daling van het rest%. Ongeveer 18% van de KSO3 schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend daar waar dit in de vorige studie nog ruim 1 op 4 was.

De krapte op de arbeidsmarkt enerzijds en de activering van de werkzoekenden anderzijds, hebben een gunstig effect op de tewerkstelling van deze toch wat moeilijker in de markt liggende groep schoolverlaters.

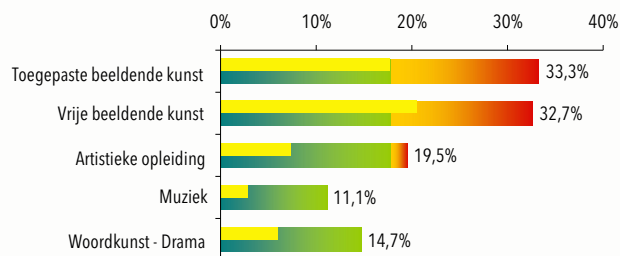
Het aandeel van de schoolverlaters die na 1 jaar nog geen werkervaring konden opdoen daalt eveneens en dit reeds voor de derde maal op rij. Ondanks deze positieve evolutie blijft het KSO3 voor dit criterium toch nog steeds een stuk minder goed presteren dan de andere studieniveaus bij de middengeschoolden.

Vrouwen vinden beduidend meer hun weg naar de arbeidsmarkt onmiddellijk aansluitend op het verlaten van de school dan mannen en 1 jaar na het verlaten van de school zijn in verhouding veel minder vrouwen (14,9%) dan mannen (22,7%) werkzoekend.

Ook het aandeel van de schoolverlaters die 1 jaar na het verlaten van de school nog niet gewerkt hebben daalt, en dit zowel bij de mannen als bij de vrouwen, maar de daling bij de vrouwen is veel meer uitgesproken dan deze bij de mannen.

Vrouwen hebben nog steeds een belangrijk numeriek overwicht in dit niveau en zij vinden ook merkbaar beter aansluiting met de arbeidsmarkt.

MEEST GEVOLGDE STUDIERICHTINGEN MANNEN

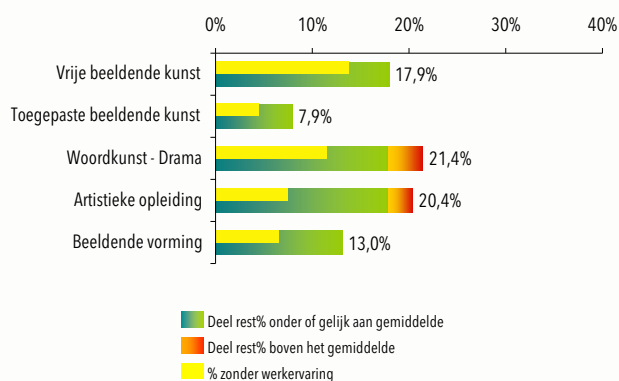

'Toegepaste beeldende kunst' (51 sv) en 'Vrije beeldende kunst' (49 sv) zijn de meest gevolgde richtingen in het KSO3 maar men kan moeilijk beweren dat zij garant staan voor een vlotte opstap naar de arbeidsmarkt.

In de richting 'Artistieke opleiding' (41 sv) heeft een schoolverlater toch nog een kans van 1 op 5 om werkzoekend te zijn na 1 jaar.

'Muziek' (36 sv) en 'Woordkunst - Drama' (34 sv) bieden wel mooie kansen om 1 jaar na het verlaten van de school aan het werk te zijn.

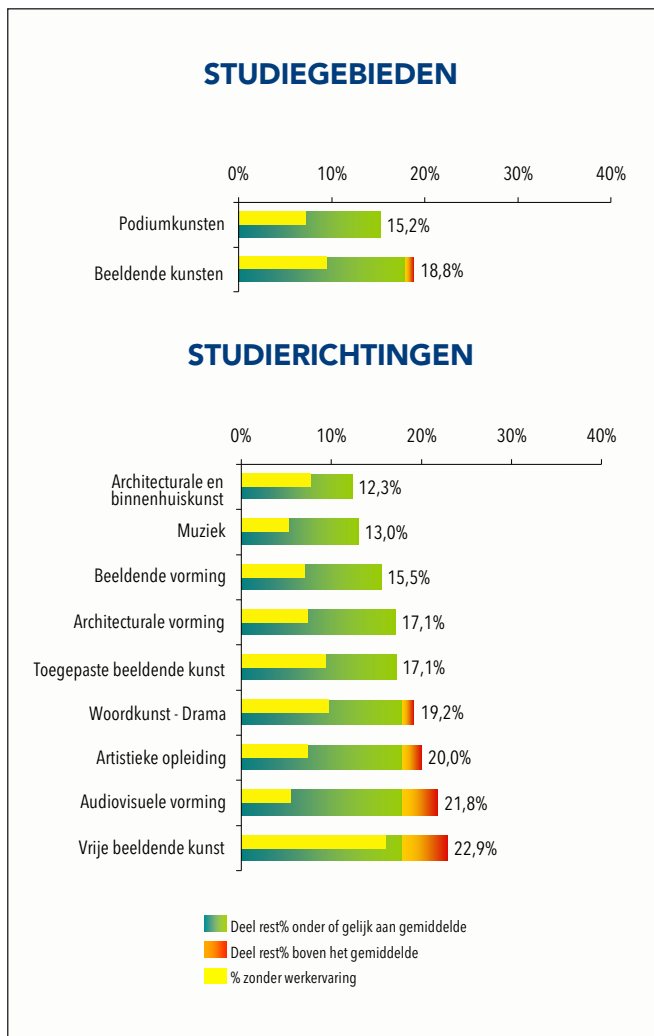
VROUWEN

Bij de vrouwen is 'Vrije beeldende kunst' (95 sv) de meest gevolgde opleiding en hoewel 17,9% rest% vrij hoog is doen de vrouwen het met deze opleiding veel beter dan de mannen op de arbeidsmarkt.

Ook populair is de opleiding 'Toegepaste beeldende kunst' (89 sv) die schitterend presteert en dit ook weer in tegenstelling tot de slechte prestatie bij de mannen.

'Woordkunst - Drama' (70 sv) doet het dan bij de vrouwen weer minder goed dan bij de mannen, net als 'Artistieke opleiding' (54 sv). 'Beeldende vorming' (46 sv) tenslotte biedt mooie jobkansen aan vrouwelijke schoolverlaters.

Het KSO3 telt slechts 2 studiegebieden met minstens 20 schoolverlaters.

Het studiegebied 'Podiumkunsten' (197 sv) scoort het best. 'Beeldende kunsten' (643 sv) dat veruit het grootste studiegebied is doet het ietwat minder goed, bijna 1 op 5 schoolverlaters uit dit studiegebied is na 1 jaar werkzoekend.

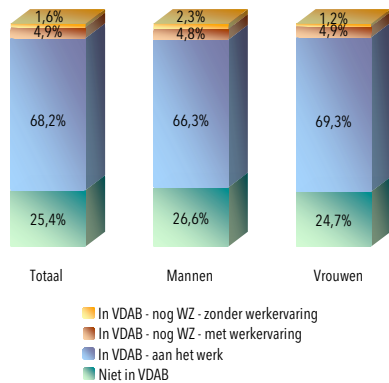
'Architecturale en binnenhuiskunst' (65 sv) haalt het kleinste rest% in het KSO3, 1 op 8 schoolverlaters uit deze richting is werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school.

'Muziek' (77 sv) haalt met een rest% van 13% ook een mooi resultaat.

'Beeldende vorming' (71 sv), 'Architecturale vorming' (41 sv), 'Toegepaste beeldende kunst' (140 sv) en 'Woordkunst - Drama' (104 sv) halen een rest% tussen 15% en 20% en situeren zich in de middenmoot.

'Artistieke opleiding' (95 sv), 'Audiovisuele vorming' (55 sv) en 'Vrije beeldende kunst' (144 sv) presteren het zwakst maar echt negatieve uitschieters kunnen we ze niet noemen.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	16.448	16.265
Aantal ingeschreven VDAB:	12.270	12.652
Nog werkzoekend na 1 jaar:	1.059	1.322
Restpercentage:	6,4%	8,1%
Zonder werkervaring:	1,6%	3,0%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een opleiding in het HO1C.

Ook studenten die studies in het hoger onderwijs hebben stopgezet, maar voordien een diploma van het HO1C behaalden worden in aanmerking genomen.

1 op 4 schoolverlaters uit het HO1C schreef zich niet in bij de VDAB als werkzoekende, wat een stijging is in vergelijking met de vorige editie.

1 jaar na het verlaten van de school is 6,4% nog werkzoekend. HO1C bevestigt hiermee zijn status van best presterend studieniveau.

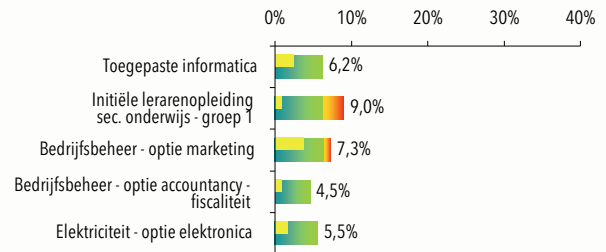
Slechts 1,6% van de schoolverlaters in dit niveau heeft na 1 jaar nog geen enkele werkervaring kunnen opdoen en dit is quasi een halvering t.o.v. de vorige editie.

Vrouwen zijn nog steeds veel talrijker aanwezig in dit studieniveau en ze blijven ook een stuk beter presteren dan de mannen.

Iets meer mannen dan vrouwen stroomt rechtstreeks door van de schoolbanken naar de arbeidsmarkt, maar na 1 jaar hebben de vrouwen deze kleine achterstand ruimschoots goed gemaakt. 6% van de vrouwelijke schoolverlaters zijn na 1 jaar werkzoekend tegenover 7,1% bij de mannen.

Ook het aandeel van de vrouwen (1,2%) dat na 1 jaar nog geen werkervaring heeft opgedaan bedraagt amper de helft van dat bij de mannen (2,3%).

MEEST GEVOLGDE OPLEIDINGEN MANNEN

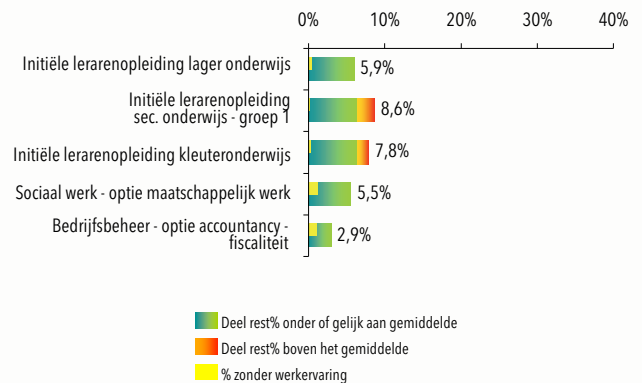
'Toegepaste informatica' (780 sv) blijft de meest gevolgde opleiding bij de mannen in het HO1C en biedt uitstekende mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Ook de rest van de top 5 van meest gevolgde opleidingen bij de mannen ziet er identiek uit aan deze uit de vorige studie, maar de schoolverlaters uit deze opleidingen vinden nu makkelijker hun weg naar de arbeidsmarkt.

'ILO secundair onderwijs groep 1' (758 sv) presteert met een rest% van 9% het zwakst, terwijl 'Bedrijfsbeheer – optie marketing' (495 sv) net iets boven het gemiddeld rest% zit.

De opleidingen 'Bedrijfsbeheer – optie accountancy – fiscaliteit' (356 sv) en 'Elektriciteit – optie elektronica' (253 sv) halen zonder meer schitterende resultaten.

VROUWEN

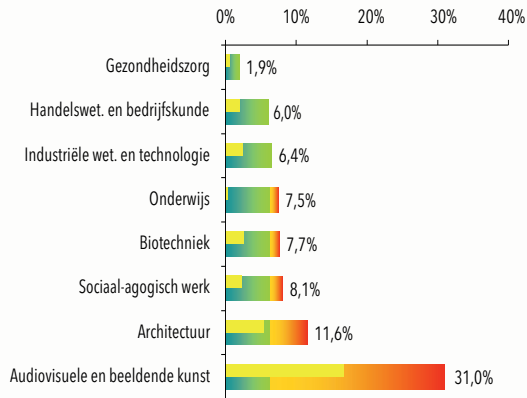

Ook bij de vrouwen ziet de top 5 van meest gevolgde opleidingen er niet anders uit dan in de vorige studie.

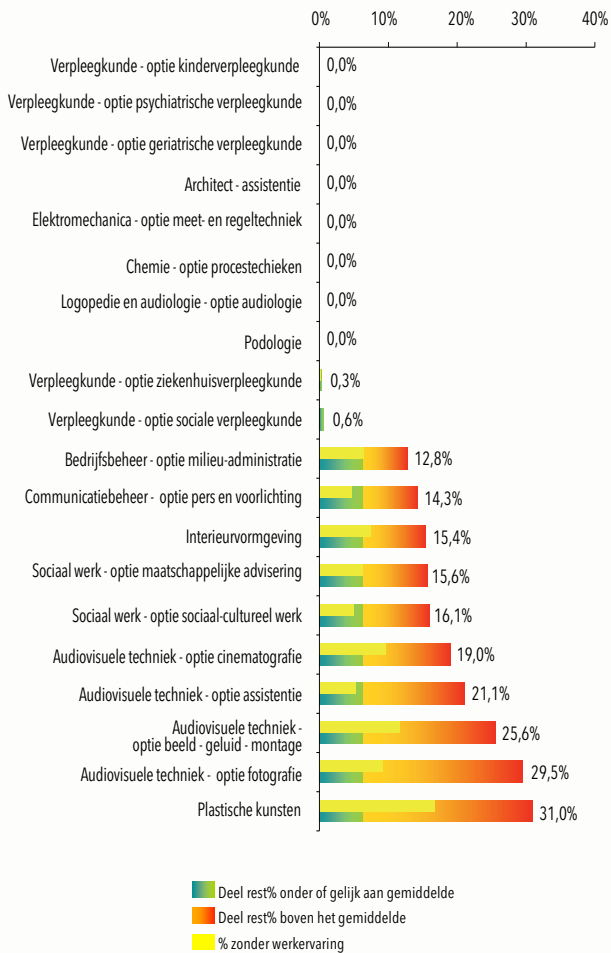
Onderwijs is bijzonder populair bij de dames, 'ILO lager onderwijs' (1.339 sv) is de meest gevolgde opleiding en blijft het goed doen. 'ILO secundair onderwijs groep 1' (1.130 sv) heeft het net als bij de mannen wat moeilijker terwijl 'ILO kleuteronderwijs' (1.009 sv) eveneens iets boven het gemiddeld rest% scoort.

Vrouwelijke schoolverlaters uit de opleiding 'Sociaal werk – optie maatschappelijk werk' (547 sv) vinden vrij vlot hun weg naar de arbeidsmarkt, iets wat in nog veel grotere mate kan gezegd worden van zij die een opleiding 'Bedrijfsbeheer – optie accountancy – fiscaliteit' (491 sv) volgden.

STUDIEGEBIEDEN

OPLEIDINGEN

Het nu al jaren best presterende studiegebied in het HO1C is 'Gezondheidszorg' (2.088 sv) wat wellicht niemand zal verwonderen.

'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (5.550 sv) maakt een mooie sprong voorwaarts in vergelijking met de vorige studie. Ook 'Industriële wetenschappen en technologie' (1.790 sv) presteert sterk.

'Onderwijs' (4.471 sv) doet het net iets beter dan vorig jaar maar is dan ook niet erg conjunctuurgevoelig. 'Biotechniek' (235 sv) daarentegen moet een stapje terug zetten.

'Sociaal agogisch werk' (1.870 sv) en 'Architectuur' (387 sv) doen het iets beter dan in de vorige editie.

Het studiegebied 'Audiovisuele en beeldende kunst' (42 sv) valt zwaar uit de toon maar telt gelukkig slechts weinig schoolverlaters.

De lijst van de 10 best presterende studierichtingen uit het HO1C wordt andermaal gedomineerd door zorgrichtingen.

Alle schoolverlaters uit de opleidingen 'Kinderverpleegkunde' (154 sv), 'Psychiatische verpleegkunde' (114 sv), 'Geriatrische verpleegkunde' (56 sv), 'Audiologie' (27 sv) en 'Podologie' (20 sv) zijn na 1 jaar aan de slag. Ook 'Architect - assistentie' (53 sv), 'Elektromechanica - optie meet- en regeltechniek' (52 sv) en 'Chemie - optie processtechnieken' (34 sv) telt geen werkzoekende schoolverlaters meer na 1 jaar.

Na 1 jaar vind je amper nog een schoolverlater uit de opleiding 'Ziekenhuisverpleegkunde' (573 sv) of 'Sociale verpleegkunde' (170 sv).

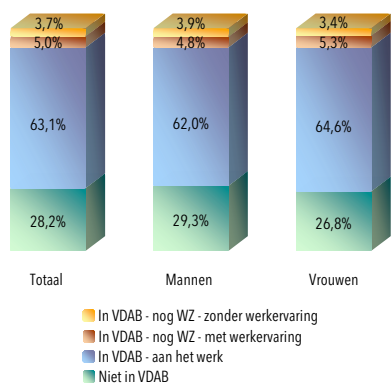
Uiteraard zijn er ook binnen dit niveau opleidingen die niet zo goed aansluiten bij de vraag van de arbeidsmarkt.

Wie 'Bedrijfsbeheer - optie milieu administratie' (47 sv), 'Communicatiebeheer - optie pers en voorlichting' (279 sv), 'Interieurvormgeving' (228 sv), 'Sociaal werk - optie maatschappelijke advisering' (96 sv) of 'Sociaal werk - optie sociaal cultureel werk' (261 sv) studeerde heeft merkkelijk meer moeite om een eerste job te vinden.

Alle opties binnen de opleiding 'Audiovisuele techniek' presteren matig tot slecht. 'Cinematografie' (21 sv) en 'Assistentie' (38 sv) halen beide een rest% van ongeveer 20%. De opties 'Beeld - geluid - montage' (43 sv) en 'Fotografie' (44 sv) halen een rest% van respectievelijk 25,6% en 29,5%.

Voor wie de opleiding 'Plastische kunsten' (42 sv) volgde oogt de toekomst het minst rooskleurig, 31% van de schoolverlaters is na 1 jaar werkzoekend.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	4.572	4.814
Aantal ingeschreven VDAB:	3.281	3.587
Nog werkzoekend na 1 jaar:	396	462
Restpercentage:	8,7%	9,6%
Zonder werkervaring:	3,7%	4,9%

In dit niveau vinden wij de schoolverlaters terug na het beëindigen van een opleiding in het HO2C.

Ook studenten die studies in het hoger onderwijs hebben stopgezet, maar voordien een diploma van het HO2C behaalden worden in aanmerking genomen.

Iets meer dan 1 op 4 schoolverlaters uit het HO2C schreven zich niet in bij de VDAB als werkzoekende, dit is iets meer dan in de vorige editie.

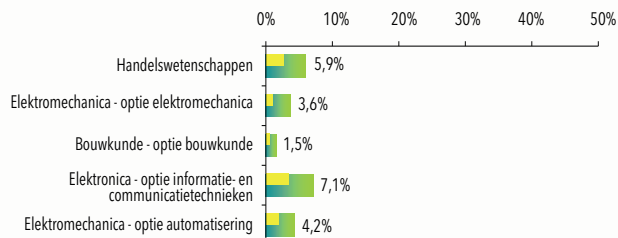
8,7% van de schoolverlaters is 1 jaar na het afstuderen nog werkzoekend en 3,7% had in dat jaar nog geen werkervaring opgedaan.

Iets meer mannen dan vrouwen vinden onmiddellijk aansluitend op hun studies een job.

1 jaar na het verlaten van de school zijn naar verhouding precies even veel mannen als vrouwen werkzoekend.

1 jaar na het verlaten van de school ligt het aandeel van de mannen (3,9%) zonder werkervaring iets hoger dan dat van de vrouwen (3,4%).

MEEST GEVOLGDE OPLEIDINGEN MANNEN

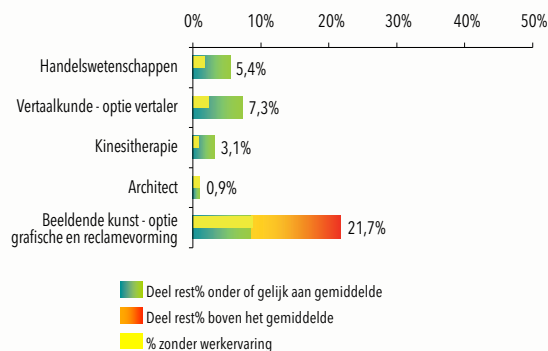
'Handelswetenschappen' (508 sv) blijft de meest gevolgde opleiding bij de mannen. Met een rest% van 5,9% presteert deze opleiding ook beter dan gemiddeld voor het HO2C.

'Elektromechanica' is niet enkel een populaire opleiding, ze biedt ook uitstekende kansen op de arbeidsmarkt. Zowel voor de optie 'elektromechanica' (332 sv) als voor de optie 'automatisering' (168 sv) vinden we na 1 jaar nog amper schoolverlaters.

De beste prestatie in deze top 5 is weggelegd voor 'Bouwkunde - optie bouwkunde' (194 sv) waar nog slechts 3 mannen werkzoekend zijn na 1 jaar.

'Elektronica - optie informatie- en communicatietechnieken' (183 sv) haalt het minst goede resultaat in deze top 5 maar doet het nog steeds beter dan gemiddeld voor dit niveau.

VROUWEN

De top 5 van meest gevolgde opleidingen bij de vrouwen in het HO2C is identiek aan deze in de vorige studie.

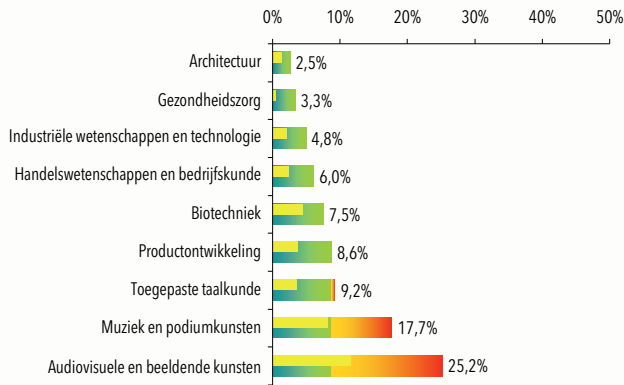
Net als bij de mannen is ook hier 'Handelswetenschappen' (496 sv) de meest gevolgde opleiding maar vrouwen vinden met deze opleiding iets makkelijker werk dan mannen.

'Vertaalkunde - optie vertaler' (316 sv) kan nog steeds op veel vrouwelijke belangstelling rekenen en biedt mooie tewerkstellingsperspectieven.

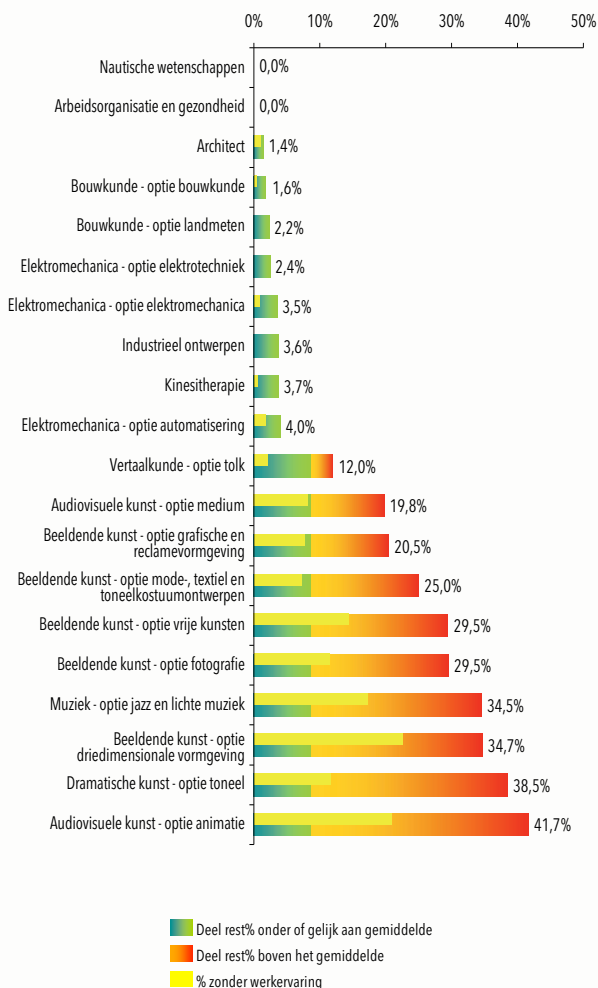
'Kinesitherapie' (129 sv) haalt nog steeds een schitterend resultaat terwijl er 1 jaar na het afstuderen nog amper een vrouwelijke schoolverlater 'Architect' (109 sv) te vinden is.

De opleiding 'Beeldende kunst - optie grafische en reclamevormgeving' (92 sv) kan nauwelijks profiteren van de gunstige economische omstandigheden en blijft het slecht doen.

STUDIEGEBIEDEN

STUDIERICHTINGEN

Het HO2C telt 9 studiegebieden.

6 studiegebieden scoren beter dan het gemiddelde rest% voor het HO2C. 'Architectuur' (238 sv) verdringt 'Gezondheidszorg' (210 sv) als best scorend studiegebied.

Ook de studiegebieden 'Industriële wetenschappen en technologie' (1.609 sv), 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (1.112 sv), 'Biotechniek' (67 sv) en, opvallend, 'Productontwikkeling' (81 sv) doen het beter dan het gemiddelde voor het HO2C.

'Toegepaste taalkunde' (466 sv) doet het iets minder goed dan gemiddeld voor het HO2C.

Wie een opleiding volgde uit het studiegebied 'Muziek en podiumkunsten' (209 sv) vindt niet zo vlot zijn weg naar de arbeidsmarkt.

Het talrijk bevolkte studiegebied 'Audiovisuele en beeldende kunst' (580 sv) blijft het slecht doen en is niet de meest ideale opstap naar een eerste job.

De opleidingen 'Nautische wetenschappen' (28 sv) en 'Arbeidsorganisatie en gezondheid' (21 sv) staan garant voor succes want niemand is na 1 jaar nog werkzoekend, maar geen van deze opleidingen telt veel schoolverlaters.

De grote vraag vanuit de bouwsector heeft tot gevolg dat 'Architect' (210 sv), 'Bouwkunde - optie bouwkunde' (243 sv) en 'Bouwkunde - optie landmeten' (45 sv) schitterende resultaten halen.

Hetzelfde kan gezegd worden van de opleidingen 'Elektromechanica - optie elektrotechniek' (42 sv), 'Elektromechanica - optie elektromechanica' (347 sv), 'Industrieel ontwerpen' (28 sv), 'Kinesitherapie' (189 sv) en 'Elektromechanica - optie automatisering' (175 sv) waar het rest% maximaal 4% bedraagt.

Sluit het aanbod van het HO2C overwegend goed aan bij de vraag op de arbeidsmarkt, dan zijn er toch een aantal opleidingen die niet in dit succes kunnen delen.

De opleiding 'Vertaalkunde - optie tolk' (50 sv) doet het wat minder goed, mogelijk door het toegenomen aantal afgestudeerden.

De slechte prestatie van de technisch artistieke opleidingen in het HO2C is een oud zeer, ook in deze studie kan men er niet naast kijken.

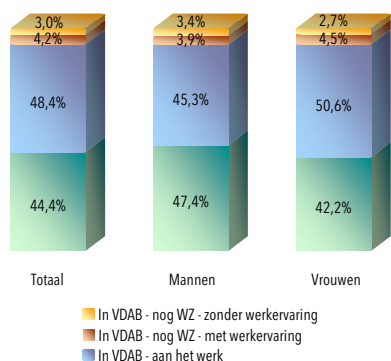
In de opleidingen 'Audiovisuele kunst - optie medium' (86 sv) en 'BK - optie grafische en reclamevormgeving' (171 sv) zijn nog 1 op 5 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar en wordt de schade dus nog enigszins beperkt.

Wie een opleiding 'BK - optie mode, textiel en toneelkostuumontwerpen' (28 sv), 'BK - optie vrije kunsten' (146 sv) of 'BK - optie fotografie' (44 sv) volgde heeft reeds 25% à 30% kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Schoolverlaters uit de opleidingen 'Muziek - optie jazz en lichte muziek' (29 sv), 'BK - optie driedimensionale vormgeving' (49 sv), 'Dramatische kunst - optie toneel' (26 sv) en 'Audiovisuele kunst - optie animatie' (24 sv) staat een bikkelharde concurrentiestrijd te wachten om zich een plaats op de arbeidsmarkt te veroveren.

Het overaanbod komt ook tot uiting in de geringe dynamiek voor de meeste van deze opleidingen.

	Huidige	Vorige
Aantal schoolverlaters:	10.756	11.106
Aantal ingeschreven VDAB:	5.980	6.487
Nog werkzoekend na 1 jaar:	777	982
Restpercentage:	7,2%	8,8%
Zonder werkervaring:	3,0%	4,4%

In dit niveau vinden wij alle schoolverlaters terug die een universitair diploma behaalden. Wie nog een aanvullend of specialisatiejaar volgde, wordt teruggezet naar de gevolgde basisopleiding.

Van alle schoolverlaters met een universitair diploma schrijft 44,4% zich niet in als werkzoekende bij de VDAB wat iets meer is dan in de vorige editie.

1 jaar na het beëindigen van de studies is nog 7,2% als werkzoekende ingeschreven bij de VDAB, een duidelijke verbetering ten opzichte van vorig jaar.

3% van alle universitaires heeft na 1 jaar nog geen werkervaring opgedaan wat evenzeer gevoelig beter is t.o.v. de vorige studie.

Mannen vinden iets makkelijker dan vrouwen rechtstreeks werk aansluitend op de studies.

Vrouwen halen deze achterstand echter vlotjes in want 1 jaar na het afstuderen zijn quasi even veel mannen als vrouwen gestroomd naar de arbeidsmarkt.

Vrouwen hebben dan echter reeds meer dan mannen werkervaring kunnen opdoen, bij 2,7% van de vrouwen en 3,4% van de mannen met een universitair diploma lukte het echter niet om in het eerste jaar na het afstuderen enige ervaring op te doen.

Opmerking:

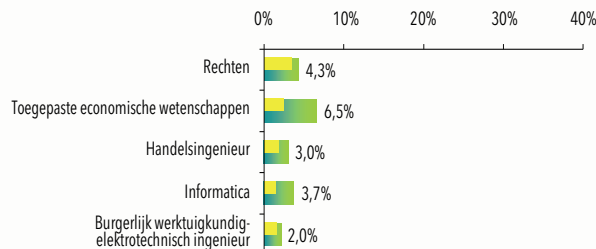
Een aantal studenten studeert af aan een universiteit die niet onderworpen is aan de regelgeving van het dept. Onderwijs (Franse Gemeenschap of buitenlands onderwijs).

Deze studenten zitten niet in de bestanden van het departement Onderwijs. Als zij doorstromen naar de arbeidsmarkt zonder zich bij de VDAB als werkzoekende in te schrijven, zitten zij niet in deze cijfers.

Het aantal afgestudeerde universitaires is dus groter dan deze cijfers aangeven. Dit betekent dat het totale aantal afgestudeerde universitaires dat zich aanbiedt op de arbeidsmarkt onderschat is en het restpercentage dus overschat.

Er zijn momenteel geen cijfers beschikbaar over het aantal universitaires dat op de arbeidsmarkt komt na studies in een instelling van een andere gemeenschap of land. De impact op de cijfers is dus moeilijk juist in te schatten.

MEEST GEVOLGDE OPLEIDINGEN MANNEN

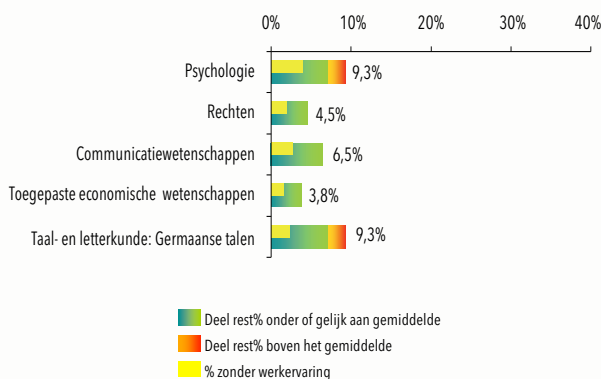

'Rechten' (446 sv) is nog steeds de meest door mannen gevolgde opleiding op universitair niveau. Het blijkt sinds jaren een goede keuze.

Ook 'Toegepaste economische wetenschappen' (417 sv) kan op ruime belangstelling rekenen maar doet het iets minder goed.

De andere opleidingen in deze top 5, 'Handelsingenieur' (235 sv), 'Informatica' (216 sv) en 'Burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur' (196 sv) doen het schitterend op de arbeidsmarkt.

VROUWEN

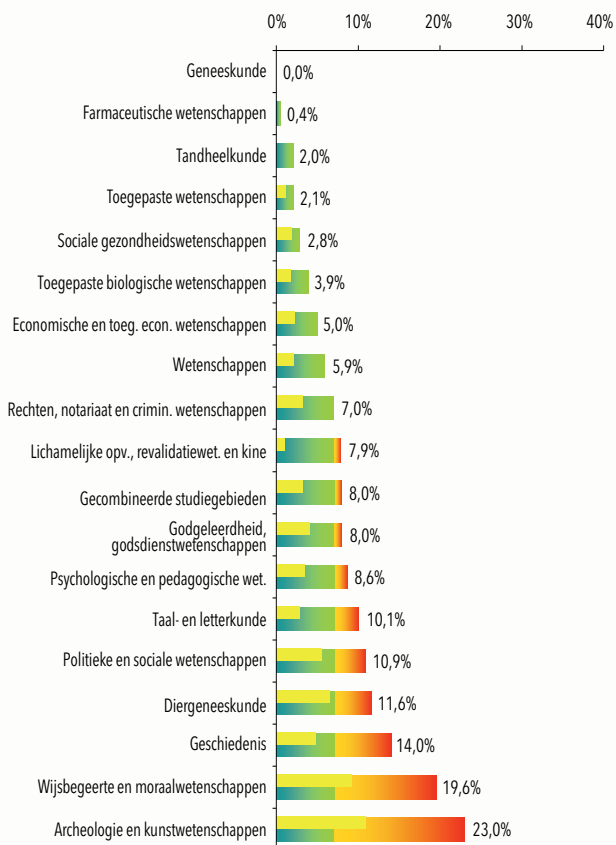
Bij de vrouwen moet 'Rechten' (539 sv) het in deze top 5 net zoals in de vorige editie afleggen tegen 'Psychologie' (567 sv) dat ondanks een gunstige economische toestand zijn rest% nog iets ziet stijgen.

'Communicatiewetenschappen' (355 sv) is ook een veelgevolgde opleiding bij vrouwelijke universitaires en presteert beter dan het gemiddelde rest% voor alle universitaire opleidingen.

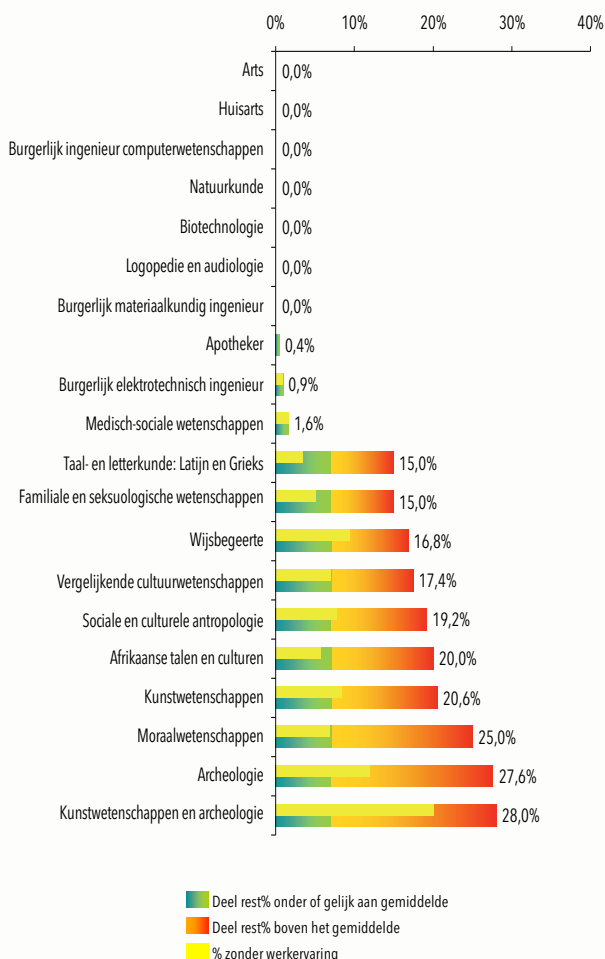
Net als bij de mannen is ook bij de vrouwen 'Toegepaste economische wetenschappen' (346 sv) een populaire opleiding maar de vrouwen vinden makkelijker aansluiting met de arbeidsmarkt.

In de opleiding 'Taal- en letterkunde: Germaanse talen' (312 sv) tenslotte is de kans om na 1 jaar nog werkzoekend te zijn bijna 1 op 10 en dat is boven het gemiddelde voor alle universitaire opleidingen.

STUDIEGEBIEDEN

OPLEIDINGEN

Het universitair onderwijs telt 19 studiegebieden.

In het studiegebied 'Geneeskunde' (431 sv) is niemand na 1 jaar nog werkzoekend, maar ook 'Farmaceutische wetenschappen' (236 sv) telt nog slechts 1 werkzoekende apotheker na 1 jaar.

'Tandheelkunde' (49 sv), 'Toegepaste wetenschappen' (768 sv), 'Sociale gezondheidswetenschappen' (213 sv), 'Toegepaste biologische wetenschappen' (514 sv), 'Economische en toegepaste economische wetenschappen' (1.425 sv), 'Wetenschappen' (1.072 sv) en 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (1.358 sv) halen stuk voor stuk een lager rest% dan gemiddeld.

'Lichamelijke opvoeding, revalidatiewetenschappen en kine' (482 sv), 'Gecombineerde studiegebieden' (490 sv), 'Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen' (25 sv) en 'Psychologische en pedagogische wetenschappen' (1.087 sv) doen het net iets minder goed dan gemiddeld voor dit niveau wat betekent dat ongeveer 1 op 12 schoolverlaters uit deze studiegebieden werkzoekend is na 1 jaar.

Voor wie 'Taal en letterkunde' (724 sv), 'Politieke en sociale wetenschappen' (991 sv), 'Diergeneeskunde' (138 sv) of 'Geschiedenis' (378 sv) studeerde verloopt de overgang naar de arbeidsmarkt al wat minder vlot.

'Wijsbegeerte en moraalwetenschappen' (153 sv) en 'Archeologie en kunstwetenschappen' (222 sv) zijn traditioneel studiegebieden die niet zo goed aansluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt.

1 jaar na het afstuderen ga je tevergeefs op zoek naar werkzoekende schoolverlaters die een opleiding 'Arts' (319 sv), 'Huisarts' (112 sv), 'Burgerlijk ingenieur computerwetenschappen' (82 sv), 'Natuurkunde' (72 sv), 'Biotechnologie' (67 sv), 'Logopedie en audiologie' (62 sv) of 'Burgerlijk materiaalkundig ingenieur' (23 sv) gevolgd hebben.

Ook schoolverlaters uit de opleidingen 'Apotheker' (236 sv), 'Burgerlijk elektrotechnisch ingenieur' (110 sv) en 'Medisch sociale wetenschappen' (124 sv) zijn dan nog nauwelijks te vinden.

Wel nog in ruime mate werkzoekend zijn op dat ogenblik de schoolverlaters die een opleiding 'Taal en letterkunde: Latijn en Grieks' (60 sv), 'Familiale en seksuologische wetenschappen' (20 sv), 'Wijsbegeerte' (107 sv), 'Vergelijkende cultuurwetenschappen' (86 sv) en 'Sociale en culturele antropologie' (52 sv) volgden. Al deze opleidingen halen een rest% tussen 15% en 20% wat voor dit niveau hoog is.

Wie 'Afrikaanse talen en culturen' (35 sv) of 'Kunstwetenschappen' (107 sv) studeerde heeft na 1 jaar een kans van 1 op 5 om werkzoekend te zijn.

'Moraalwetenschappen' (44 sv), 'Archeologie' (76 sv) en 'Kunstwetenschappen en archeologie' (25 sv) bieden de minste kansen op een vlotte overstap van school naar werk en presteren slecht.

De link met de arbeidsmarkt

- ▶ 1.330 schoolverlaters komen op de arbeidsmarkt **zonder de minste kwalificatie** (Max. SO1). De helft van deze schoolverlaters verliet, allicht voortijdig, de school na het vinden van een job. Deze gunstige evolutie heeft ook niet onbelangrijke gevolgen voor het rest% dat terugvalt naar 23,5% wat zeer laag is voor dit niveau. Dit betekent meteen ook dat van diegenen die geen werk zochten of vonden en zich dus als werkzoekende inschreven bij de VDAB, bijna de helft werkzoekend was 1 jaar na het verlaten van de school. 1 op 8 schoolverlaters uit dit niveau (169) hadden 1 jaar nadat zij de school hadden verlaten ook nog geen werkervaring opgedaan.

Een aanzienlijk aantal schoolverlaters zonder enige kwalificatie maakte handig gebruik van de goede economische toestand om de schoolbanken vaarwel te zeggen nadat zij eerst met succes op zoek waren gegaan naar een job. Dit korte termijnsucces mag echter niet blind maken voor het feit dat deze groep jongeren uiterst kwetsbaar blijft omwille van ontbrekende kwalificaties en dikwijls ook beperkte interesse en mogelijkheden om bij te leren.

- ▶ Schoolverlaters uit de **leertijd** doen het iets beter t.o.v. de vorige editie. Deze opleidingsvorm blijft het goed doen, zeker in vergelijking met concurrerende opleidingen uit hetzelfde scholingsniveau.

Van de 2.088 schoolverlaters die na het volgen van een leertijd op de arbeidsmarkt kwamen is 1 jaar nadien 10,9% nog werkzoekend. De dynamiek in dit niveau is iets afgenomen wat betekent dat het aandeel schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar (3,8%) licht toegenomen is, niet verwonderlijk als men weet dat het aandeel zonder werkervaring bij de leertijd het kleinst was van alle studieniveaus in de vorige studie. Mannen zijn ook in de leertijd sterk oververtegenwoordigd, misschien niet geheel onterecht gezien de aard van het aanbod in dit studieniveau. Dit neemt niet weg dat hoewel mannen globaal het best doorstromen naar de arbeidsmarkt, vrouwen toch ook meestal goed terecht komen na het volgen van een leertijd bij Syntra.

Hoewel de meeste opleidingen goede kansen bieden voor een eerste job zijn er toch ook een aantal studiegebieden waar het wat minder goed gaat. 'Kleinhandelaar' telt het meeste schoolverlaters maar biedt, niet voor het eerst, wat minder perspectief. Ook in het kleine studiegebied 'Dieren' zijn er blijkbaar minder kansen, wellicht omdat jongeren na de leertijd minder vaak in het bedrijf aan de slag kunnen waar ze werden opgeleid. Hetzelfde kan gezegd worden van het studiegebied 'Allerlei' waar ook meer dan gemiddeld schoolverlaters nog werkzoekend zijn na 1 jaar.

Het studiegebied 'Elektriciteit' presteert, gezien de vraag naar elektriciens op de arbeidsmarkt, enigszins ondermaats, maar nadere analyse leert dat dit volledig te wijten is aan de opleiding tot PC technicus. De opleiding tot Elektrotechnisch installateur haalt wel mooie resultaten.

Volledigheidshalve dienen wij te vermelden dat het goede resultaat van de leertijd mede beïnvloed wordt door de grotere uitval tijdens de opleiding. Wie volhoudt tot het einde van de opleiding beschikt echter over een goede uitgangspositie om snel een job te vinden.

- ▶ Hoewel het **deeltijds beroepssecundair onderwijs** (DBSO) erg praktijkgericht is en het qua opzet nogal wat overeenkomsten vertoont met de leertijd, zijn de prestaties lang niet zo goed te noemen. Van de 2.593 schoolverlaters uit het DBSO is 34,1% nog werkzoekend 1 jaar na het verlaten van de school en deed 11% geen werkervaring op gedurende dat jaar. Deze cijfers zijn amper beter dan deze uit de vorige studie en dit ondanks een sterk verbeterde economische conjunctuur waarin er wel degelijk kansen waren weggelegd voor deze groep.

Het ontbreken van de 'werkcomponent' bij iets minder dan de helft van deze schoolverlaters weegt zwaar door op het resultaat. Dit is meteen ook een voorname reden waarom vergelijkbare opleidingen het veel minder goed doen in het DBSO dan in de leertijd. Het DBSO, dat al met een imago probleem kampte, wordt meer en meer een reservoir voor leerlingen die om diverse redenen leren niet als prioriteit stellen zonder dat dit hen noodzakelijk persoonlijk dient aangerekend te worden. Het gevolg is wel dat een groot deel van deze leerlingen gewoon zijn tijd zit af te wachten tot de niet meer leerplichtige leeftijd en totaal onaangepast op de arbeidsmarkt komt, niet in het minst op het vlak van arbeidsattitudes. Leerlingen die bewust kiezen voor deeltijds onderwijs lopen zo een reëel risico om mee ten onder te gaan.

Geen enkel studiegebied van enige omvang zet een goede prestatie neer, vergelijkingen maken tussen vergelijkbare opleidingen binnen verschillende niveaus wordt bemoeilijkt door een verschillende inhoud en naamgeving van de studiegebieden. De schoolverlaters uit het DBSO hebben de arbeidsmarkt dus duidelijk (te) weinig te bieden, deels omwille van het aanbod maar meer en meer ook door het ontbreken van de juiste werkattitudes.

- ▶ Het aantal schoolverlaters uit het **algemeen secundair onderwijs van de 2de graad** (ASO2) blijft vrij stabiel over de jaren. Het gaat daarbij in grote mate over schoolverlaters die een 1ste jaar in de derde graad secundair onderwijs aanvatten maar die studie niet afmaakten en afhaakten wanneer zij niet meer leerplichtig waren. Ook al maakten deze schoolverlaters hun studie niet af, toch hebben zij bepaalde kwaliteiten die hen op de arbeidsmarkt van nut zijn. Het gaat dan uiteraard niet direct over hoogbetaalde jobs maar over jobs waarbij communicatieve vaardigheden en een dosis gezond verstand de voornaamste vereisten zijn. Aangezien zij dikwijls nog over groeipotentieel beschikken dienen zich voor een aantal onder hen, mits het leveren van de nodige inspanningen, ook op de iets langere termijn nog kansen aan op een stabiele loopbaan.

- ▶ Het **beroepssecundair onderwijs van de 2de graad** (BSO2) is het slechtst presterende studieniveau bij de laaggeschoolden. Het BSO2 slaagt er amper in een graantje mee te pikken van de sterk gestegen vraag naar ook ongekwalificeerde werknemers. De resultaten worden ook nauwelijks negatief beïnvloed door de aanwezigheid van de schoolverlaters uit het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO).

Bij de studiegebieden van enige omvang zijn enkel bij 'Bouw' en 'Hout' net geen 3 op 10 schoolverlaters nog werkzoekend na 1 jaar, en dit ondanks de zeer grote vraag uit de bouwsector. Het BuSO presteert zelfs beter voor deze 2 studiegebieden dan het reguliere BSO2 wat ons ten zeerste doet twifelen aan de juiste instelling ten aanzien van werken van deze laatste groep.

Ook het studiegebied 'Mechanica – Elektriciteit' heeft te kampen met een hoog rest% (33%) en ook hier liggen kansen voor schoolverlaters die niet te beroerd zijn om de handen uit de mouwen te steken. Ook het studiegebied 'Land- en tuinbouw' heeft met hetzelfde probleem te kampen.

Uiteraard zijn er ook opleidingen die zeer weinig perspectieven bieden op de arbeidsmarkt, en dan vooral omdat men ze niet afmaakt. Opleidingen uit het studiegebied 'Voeding', 'Personenzorg' en 'Lichaamsverzorging', die indien voleindigd behoorlijke jobkansen bieden, verliezen hun troeven wanneer men ze niet heeft afgemaakt.

Het studiegebied 'Handel' biedt reeds mindere perspectieven als men zijn kwalificatie haalt na 6 of 7 jaar BSO, wanneer men deze studie zelfs niet afmaakt wordt het al helemaal moeilijk. Dit zelfde geldt ook voor de studiegebieden 'Decoratieve technieken', 'Grafische technieken' en 'Mode'.

Niet enkel de kans om na 1 jaar werkzoekend te zijn ligt zeer hoog, ook het aandeel van wie na 1 jaar nog geen enkele werkervaring kon opdoen neemt voor sommige studiegebieden hallucinante proporties aan, vb. 'Grafische technieken' = 19,2% en 'Mode' = 33,3%.

Eens te meer stellen wij vast dat het BSO2 samen met het DBSO voor heel wat schoolverlaters het laatste stadium is van hun schoolse loopbaan na een zoektocht via diverse andere opleidingen en dikwijls ook verschillende scholen. Het is dan aftellen geblazen tot wanneer zij niet langer leerplichtig zijn en de school definitief vaarwel kunnen zeggen. Dit heeft natuurlijk een belangrijk effect op de motivatie en hypothekeert in belangrijke mate de overgang naar de arbeidsmarkt.

Naast alle negatieve evoluties is er toch ook een lichtpuntje in dit niveau, het aandeel van de schoolverlaters dat na 1 jaar nog geen werkervaring kon opdoen daalde t.a.v. de vorige studie van 14,7% naar 12,3%.

- ▶ Het **technisch secundair onderwijs van de 2de graad** (TSO2) sluit weliswaar een stuk beter aan bij de vraag op de arbeidsmarkt maar kan slechts in beperkte mate profiteren van de gunstige economische conjunctuur. 1 jaar na het verlaten van de school is 1 op 4 schoolverlaters nog op zoek naar een job wat iets beter is dan in de vorige editie.

Meer dan 4 op 5 schoolverlaters in het TSO2 zitten geconcentreerd in een vijftal studiegebieden. 1 op 3 schoolverlaters volgde een opleiding uit het studiegebied 'Handel'. Deze opleiding heeft al veel te lijden onder concurrentie voor wie zijn studies afmaakt, voor wie halverwege stopt wordt het dus al helemaal een probleem, zeker wanneer je je niet al te flexibel opstelt. 15% van de schoolverlaters uit dit studiegebied heeft dan ook geen enkele werkervaring binnen het jaar nadat zij de school verlieten.

Ook wie een opleiding volgde uit het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' heeft de nodige moeite om een job te vinden en ook hier heeft meer dan 14% nog geen werkervaring opgedaan 1 jaar na het verlaten van de school. Ondanks de vraag op de arbeidsmarkt presteert dit studiegebied minder goed dan in de vorige studie, een vreemde vaststelling.

Ook het studiegebied 'Personenzorg', dat veel vrouwen aantrekt, doet het amper beter dan in de vorige editie en ook het aandeel zonder werkervaring na 1 jaar ligt met 13,1% hoog. 'Toerisme' heeft eveneens een vrij hoog rest% maar positief hier is de grotere dynamiek, meer schoolverlaters slaagden er in werkervaring op te doen. Wie koos voor 'Sport' doet het net als in de vorige studie vrij goed zonder dat daar direct een aanwijsbare reden voor is.

1 op 8 schoolverlaters die een opleiding volgden in het TSO2 heeft na 1 jaar nog geen werkervaring opgedaan. Dat aandeel ligt in geen enkel ander niveau hoger en houdt een reëel risico in op langdurige werkloosheid.

- ▶ Het **kunstsecundair onderwijs van de 2de graad** (KSO2) telt amper 148 schoolverlaters, waarvan er 1 jaar na het verlaten van de school nog 41 of 27,7% werkzoekend zijn. Dit is een lichte verbetering in vergelijking met de vorige studie. Aangezien het hier over een zeer beperkt aantal schoolverlaters gaat kunnen aan deze cijfers geen verregaande conclusies gekoppeld worden. Positief is dat het aandeel schoolverlaters zonder werkervaring na 1 jaar daalde van 18,6% naar 12,2% of een betekenisvolle stap naar de activering van een ietwat minder flexibele groep schoolverlaters.

- ▶ Schoolverlaters uit het **algemeen secundair onderwijs van de 3de graad** (ASO3) stromen vlot door naar de arbeidsmarkt al moet gezegd dat door het ontbreken van gegevens over de studenten die verder studeren buiten de Vlaamse Gemeenschap, de resultaten van dit niveau geflatteerd zijn. Het rest% van het ASO3 mag dus niet zomaar vergeleken worden met dat van de andere studieniveaus.

Het absolute aantal schoolverlaters uit het ASO3 lijkt zich te stabiliseren rond 6.000 eenheden. Omdat ASO3 niet echt voorbereidt op de arbeidsmarkt is dit een hoog cijfer. Veel van deze schoolverlaters echter hebben reeds één of meerdere jaren in het hoger onderwijs achter de rug maar maakten hun hogere studies om diverse redenen niet af. Dit blijft een belangrijk verlies voor de arbeidsmarkt.

'Economie - Moderne talen' en 'Menswetenschappen' zijn in het ASO3 goed voor 46% van het aantal schoolverlaters. Het aantal schoolverlaters uit de richting 'Wetenschappen - Wiskunde' neemt toe en gezien het potentieel van deze studierichting als opstap naar hogere studies is dat geen goede zaak.

Ook in deze studie moeten wij weer vaststellen dat veel schoolverlaters uit zogenaamd sterke richtingen zoals 'Wetenschappen - Wiskunde', 'Latijn - Wiskunde', 'Latijn - Wetenschappen', ... hun secundaire studies afmaken maar nadien geen hogere studies aanvatten of niet slagen in het hoger onderwijs. Veel van deze schoolverlaters hebben wellicht de capaciteiten om een professionele bachelor of master te behalen en zo bij te dragen tot het wegwerken van een aantal knelpuntberoepen.

Een gebrekkige motivatie en/of een verkeerde studiekeuze zijn wellicht in grote mate hiervoor verantwoordelijk.

- ▶ Hoewel het **beroepssecundair onderwijs van de 3de en 4de graad** (BSO3 & BSO4) meer afgestemd is op mannen dan op vrouwen is het aantal schoolverlaters verdeeld naar geslacht praktisch in evenwicht. De vrouwelijke aanwezigheid in dit niveau is sterk geconcentreerd in een beperkt aantal studiegebieden maar hier zijn ze dan ook massaal aanwezig. Het BSO3 & BSO4 blijft het goed doen op de arbeidsmarkt. Zowel mannen als vrouwen vinden beter aansluiting met de arbeidsmarkt dan in de vorige studie, maar het verschil in rest% in het voordeel van de mannen blijft behouden.

De hardere technische richtingen zijn nog steeds hoofdzakelijk bevolkt door mannen terwijl de vrouwen dan weer prominent aanwezig zijn in de zorgrichtingen. De studiekeuze in dit niveau wordt dus nog steeds gemaakt volgens traditionele patronen en misschien is dit, zeker voor de hardere technische richtingen, niet geheel onterecht. Vrouwen die toch voor deze richtingen kiezen krijgen immers nog steeds weinig kansen op de arbeidsmarkt wat men er soms ook mag over beweren. Ook in dit niveau kunnen we weer niet omheen de blijkbaar grote belangstelling voor een job met een administratief karakter, vertaald in de grote belangstelling voor de richting 'Kantooradministratie en gegevensbeheer (3j)', vooral populair bij vrouwen maar met minder goede perspectieven op tewerkstelling.

In tegenstelling tot het BSO2 blijkt dat het afmaken van de studies voor heel wat studiegebieden toch wel het verschil maakt. Opleidingen in de studiegebieden 'Bouw', 'Hout' en 'Mechanica - Elektriciteit' kunnen nu wel goede resultaten voorleggen. Toch blijft het frappant dat de richting 'Houtbewerking' een rest% haalt van 17,6% ondanks de gestegen vraag, het is de enige richting binnen het studiegebied 'Bouw' die na 6 jaar afgesloten wordt en misschien zit juist hierin het verschil. Eveneens vreemd zijn de hoge rest% voor de richtingen 'Elektrische installaties' (22,4%), 'Lassen - constructie' (17,9%) en 'Werktuigmachines' (18,5%), dit terwijl werkgevers beweren hun vacatures niet opgevuld te krijgen.

Hoewel we vaststellen dat het volgen van een derde jaar van de derde graad globaal het risico om werkzoekend te zijn na een jaar halveert, maakt de richting 'Industriële elektriciteit' geen al te beste beurt. Elektriciën is nochtans een knelpuntberoep maar wel om kwalitatieve redenen, werkgevers vinden dat werkzoekende elektriciëns te weinig kennen. Misschien moet de reden van het minder presteren van opleidingen 'Elektriciteit' daar gezocht worden.

Het studiegebied 'Grafische technieken' biedt de laatste jaren geen goede perspectieven meer op werk en dat geldt niet enkel in dit niveau. De grafische nijverheid is dan ook danig veranderd van uitzicht, ze is nu een sterk technologische activiteit met een hoge productiviteit. De taken zijn complexer en de vraag naar arbeidskrachten is eerder beperkt en zeer gespecialiseerd.

De goede prestatie van het studiegebied 'Land- en tuinbouw' zet zich ook in deze studie door. Dit studiegebied is de laatste jaren constant bij de beter presterende en er is heel wat variatie in de opleidingen. Ook hier valt terug de goede prestatie op van de 7de jaren met 'Groenbeheer en -verfraaiing' als voorbeeld. Een goede keuze dus al klinkt ze misschien niet zo hip.

Ook de opleidingen binnen het studiegebied 'Koeling en warmte' blijven het goed doen en de toenemende vraag naar luchtbehandeling, ook door particulieren, lijkt hier een wissel op de toekomst.

Het studiegebied 'Auto' dat eigenlijk een nogal bonte verzameling is van opleidingen die allemaal wel iets met een auto te maken hebben, doet het globaal goed maar wie 'Autotechnieken' en vooral 'Carrosserie' studeerde staat er niet zo goed voor. De moderne wagens zijn dan ook steeds meer volgestouwd met elektronica zodat we minder van automechanica en meer van autotronica gaan spreken. Deze evolutie leidt onvermijdelijk tot de vraag of de opleiding 'Autotechnieken' nog wel zinvol is in het BSO. De verminderde prestatie van de opleiding 'Carrosserie' heeft dan weer te maken met een sterk teruggelopen vraag op de arbeidsmarkt tengevolge van de verhoogde verkeersveiligheid waardoor er minder ongevallen gebeuren.

Het studiegebied 'Mode' presteert beter dan in de vorige editie van deze studie maar toch is na 1 jaar nog 1 op 4 schoolverlaters werkzoekend en heeft iets meer dan 1 op 10 nog geen werkervaring kunnen opdoen. Deze gunstige kentering is volledig te wijten aan de goede prestatie van de 7de jaren, dus ook hier wordt aangetoond dat specialisatie loont.

Hetzelfde geldt in mindere mate voor het studiegebied 'Lichaamsverzorging' dat zich in dit niveau uitsluitend richt op haarzorg terwijl er gezien de toename van een ouder wordend en vermogend publiek misschien mogelijkheden zijn voor een aanbod dat meer gericht is op de integrale lichaamsverzorging.

Het studiegebied 'Voeding' biedt een waaier aan opleidingen die op het niveau BSO zeker goede toekomstperspectieven bieden. Ook hier blijft specialisatie lonend maar dreigt een lichte vorm van verzadiging voor de opleiding 'Gemeenschapsrestaurantie (3j)'. De opleiding 'Brood en banketbakkerij en confiserie' heeft zich goed herpakt tegenover de vorige editie maar de opleiding 'Grootkeuken' blijft een zorgenkind binnen het studiegebied 'Voeding'.

Tot slot willen wij nog de aandacht vestigen op een paar zaken die een goede link met de arbeidsmarkt bemoeilijken. Er is nood aan meer stroomlijning van de studiegebieden in het technisch en beroepssecundair onderwijs. Soms spreekt men over 'Metaal en kunststoffen', een andere keer over 'Metaal en Elektriciteit' en nog een andere keer over 'Elektriciteit - Elektronica'. Het studiegebied 'Auto' bevat soms naast 'Autotechnieken' ook de opleidingen 'Transport' en soms ook weer niet. Deze inconsistenties maken een onderlinge vergelijking soms uiterst moeilijk en ook voor de buitenstaander is dit alles weinig transparant.

Een ander merkwaardig fenomeen blijven de benamingen 'Geen studiegebied' en de studierichting 'Naamloos leerjaar'. Het gaat over een derde jaar in de derde graad BSO dat toegang verleent tot het hoger onderwijs. In de praktijk blijkt het te gaan over een derde jaar in een specialisatie die in de betreffende school wordt aangeboden. De naam 'Naamloos leerjaar' biedt geen enkele houvast naar de arbeidsmarkt toe. Beter zou zijn om hier de werkelijk gevolgde specialisatie te vermelden, voor de toegang naar het hoger onderwijs maakt het immers geen verschil.

- ▶ Het **technisch secundair onderwijs van de 3de graad** (TSO3) presteert ruim beter dan in de voorgaande studie maar gezien de sterk verbeterde conjunctuur zou het tegendeel verwonderen. TSO blijft hiermee beter presteren dan het BSO. Net als in het BSO richt het aanbod in het TSO zich meer tot mannen dan tot vrouwen maar in tegenstelling tot het BSO3 & 4 waar de verdeling mannen/vrouwen ongeveer gelijk is, tellen we in het TSO3 merkbaar meer mannen dan vrouwen.

Het studiegebied 'Auto' dat in dit niveau enkel autotechnieken omvat blijft een goede opstap naar de arbeidsmarkt. Ook de bouwopleidingen halen voordeel uit de sterk gestegen vraag maar 'Chemie' moet een klein stapje terug zetten vooral door de slechte prestatie van de richting 'Techniek – Wetenschappen'. 'Farmaceutisch-technisch assistent', de vroegere 'Apotheekhulp' blijft het goed doen ondanks een grotere interesse.

Ook het studiegebied 'Hout' blijft het onder invloed van de hoogconjunctuur in de bouwsector schitterend doen. 'Land- en tuinbouw' doet het iets beter dan in de vorige studie door een betere prestatie van de opleiding 'Biotechnische wetenschappen' die eigenlijk bedoeld is als voorbereiding op het hoger onderwijs.

Het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' maakt een forse sprong voorwaarts. Met uitzondering van de richtingen 'Industriële wetenschappen' wat niet echt een finaliteit is, en 'Industriële ICT' die iets zwakker presteren dan in de vorige editie, scoren alle richtingen goed tot zeer goed. Specialisatiejaren die inspelen op recente evoluties worden daarvoor ook beloond, getuige de goede prestaties van opleidingen als 'Computergestuurde mechanische vormgevingstechnieken' en 'Regeltechnieken'. Uiteraard is er ook nog 'Industriële onderhoudstechnieken' dat sinds jaren een vaste waarde is.

Het studiegebied 'Grafische technieken' gaat er nu ook in dit niveau op achteruit en kan in de toekomst nog moeilijk een aanrader genoemd worden. Vooral binnen de Multimedia doen zich problemen van oververzadiging voor.

Schoolverlaters uit het studiegebied 'Sport' blijven het goed doen op de arbeidsmarkt. 60% van deze schoolverlaters volgde één of meer jaren hoger onderwijs maar slaagde niet. Toch vertaalt zich dit in een betere uitstroom. Wie een opleiding 'Lichamelijke opvoeding en sport' volgde en ook nog over de nodige communicatieve vaardigheden beschikt, ziet in de sterk toegenomen vraag naar begeleiding in fit- en wellnesscentra een aantal extra jobkansen.

Het studiegebied 'Voeding' wordt overheerst door de richting 'Hotel' met een aandeel van 75%. Aangezien deze richting het goed doet straalt dit af op het ganse studiegebied. Wie de school verlaat na het volgen van een opleiding in de voeding heeft goede vooruitzichten. Een studiegebied met nog heel wat potentieel!

Tot slot blijft de vraag of een studierichting als 'Fotografie' niet méér in het KSO dan in het TSO thuishoort.

- ▶ Schoolverlaters uit het **kunstsecundair onderwijs van de 3de graad (KSO3)** zijn 1 jaar na het verlaten van de school nog het meest werkzoekend binnen de groep van de middengeschoolden maar toch is de positie van het KSO3 sterk verbeterd.

Er is vrij veel versnippering binnen dit niet zo grote niveau, zeker in het studiegebied 'Beeldende kunsten'. Het is wel dankzij de goede prestatie van het studiegebied 'Beeldende kunsten' dat het rest% van het ganse KSO3 zo sterk gedaald is. De kloof die er voorheen was met het studiegebied 'Podiumkunsten' is dan ook danig verkleind. Aangezien niets er op wijst dat het aanbod dat specifiek mikt op schoolverlaters uit het KSO3 sterk zou gestegen zijn rest ons niets anders dan te besluiten dat een mentaliteitswijziging en een striktere opvolging van de werkzoekenden verantwoordelijk zijn voor deze positieve evolutie.

- ▶ Het **hoger onderwijs van 1 cyclus (HO1C)** is zonder twijfel door de jaren heen het meest succesvolle studieniveau. Het HO1C blijft ook het studieniveau met de grootste aantrekkingskracht bij de vrouwen. Vooral in de studiegebieden 'Gezondheidszorg', 'Onderwijs' en 'Sociaal-agogisch werk' is hun aanwezigheid ronduit dominant. Het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' blijft dan weer een bijna pure mannenzaak.

Het hoger onderwijs van 1 cyclus heeft in deze editie weer bewezen perfect aan te sluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt. Een opleiding uit het HO1C kan zowel leiden naar een erg praktisch beroep terwijl ook het meer abstracte werk mogelijk blijft. Vrouwen zijn nog steeds sterk oververtegenwoordigd in dit niveau en zij presteren ook nog steeds beter dan mannen maar de verschillen nemen af met de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt.

Ook nu weer is het studiegebied 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' goed voor een derde van de schoolverlaters uit het HO1C en vinden deze schoolverlaters vlot hun weg naar de arbeidsmarkt. Alle opties binnen bedrijfsbeheer doen het uitstekend met uitzondering van 'Milieu-administratie'.

In 'Communicatiebeheer' blijft enkel de optie 'Pers en voorlichting' minder goed presteren maar dat was in de vorige studie ook al zo. Binnen 'Secretariaatsbeheer' doen vooral de opties 'Medisch secretariaat' en 'Secretariaat - talen' of het iets beter klinkende 'Office management' zoals het ook wel genoemd wordt, het zeer goed. Wie voor de optie 'Zakelijk vertalen en tolken' koos moet de concurrentie aangaan met afgestudeerden uit het HO2C en dat vertaalt zich dan ook in een iets hoger rest%. 'Toegepaste informatica' zet zijn opmars verder na een paar mindere jaren met een opmerkelijk verschil in rest% in het voordeel van de vrouwen.

In het studiegebied 'Onderwijs' waar bijna 4 op 5 schoolverlaters een vrouw is, lijkt min of meer een evenwicht bereikt. De opleiding 'Lager onderwijs' presteert het best terwijl binnen de opleiding 'Initiële lerarenopleiding secundair onderwijs groep 1' veel afhangt van de keuzevakken. Het aantal afgestudeerden in het 'Kleuteronderwijs' neemt licht toe terwijl het rest% omzeggens stabiel blijft.

Het zal wellicht niemand verwonderen dat 'Gezondheidszorg' veruit het best presterende studiegebied is in het HO1C en ook hier treffen we weer veel vrouwelijke schoolverlaters aan (86%). Alle opleidingen binnen dit studiegebied scoren uitstekend. 'Labo en voedingstechnieken – optie voedings en dieetleer' haalt het hoogste rest% met 8,9%. Dit betekent dat in de meeste richtingen na 1 jaar nog amper werkzoekende schoolverlaters te vinden zijn. Voor de opleidingen 'Geriatrische verpleegkunde', 'Kinderverpleegkunde', 'Psychiatrische verpleegkunde', 'Audiologie' en 'Podologie' is een zoektocht al helemaal tevergeefs.

In het studiegebied 'Sociaal-agogisch werk' scoren vooral de richtingen 'Orthopedagogie' en de opties 'Maatschappelijk werk' en 'Personeelswerk' binnen 'Sociaal werk' uitstekend. De opties 'Sociaal-cultureel werk' en 'Maatschappelijke advisering' doen het dan weer minder goed.

Het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' telt een groot aantal opleidingen waarvan een aantal met weinig schoolverlaters. Alle opties binnen 'Audiovisuele techniek' halen een slechte score voor dit niveau. Wie 'Bouw' of 'Chemie' studeerde staat er heel wat beter voor.

Wie voor 'Elektriciteit' of 'Elektromechanica' koos mag op beide oren slapen, alle opties halen schitterende resultaten. Ook wie 'Hout' of 'Mechanica' studeerde hoeft zich geen zorgen te maken.

Schoolverlaters uit de opleidingen 'Multimedia en communicatietechnologie' en 'Grafische bedrijven' mogen de toekomst terug met meer vertrouwen tegemoet zien, de beide opleidingen deden het een stuk beter dan in de vorige studie.

In het studiegebied 'Architectuur' blijft de meest gevolgde opleiding 'Interieurvormgeving' het slechtst presteren. Men kan stilaan beginnen gewagen van een structureel overaanbod aan schoolverlaters in deze opleiding nog eens versterkt door de concurrentie met de interieurarchitecten uit het HO2C. 'Landschaps- en tuinarchitect' biedt iets meer uitwijkmogelijkheden dan interieurvormgeving en scoort dan ook iets beter. Net als in de vorige studie zijn alle schoolverlaters die een opleiding 'Architect - assistentie' volgden na 1 jaar aan de slag.

Het studiegebied 'Biotechniek' met slechts 1 studierichting, nl. 'Landbouw en biotechnologie' doet het net iets minder goed dan in de vorige editie.

- ▶ Het **hoger onderwijs van 2 cycli** (HO2C) is zowat de tegenpool van het HO1C waar het de aanwezigheid van mannen en vrouwen betreft. Vrouwen laten zich nog teveel afschrikken door het grote aanbod binnen de 'Industriële wetenschappen' waarvan ten onrechte aangenomen wordt dat ze bij uitstek geschikt zijn voor mannen.

Het belangrijkste studiegebied is 'Industriële wetenschappen en technologie' waar we de industrieel ingenieurs terugvinden. Met uitzondering van een paar zeer dun bevolkte opleidingen zoals 'Kernenergie' en 'Milieukunde' verloopt de overgang van de school naar werk uitstekend.

Het studiegebied 'Architectuur' haalt de beste resultaten in dit niveau. Vooral de opleiding 'Architect' doet het naar gewoonte zeer goed (rest% = 1,4%) terwijl in de opleiding 'Interieurarchitect' rekening moet worden gehouden met een kans van iets meer dan 1 op 10 om na 1 jaar werkzoekend te zijn.

Daartegenover staat het studiegebied 'Audiovisuele en beeldende kunst' waar 1 op 4 schoolverlaters na 1 jaar nog werkzoekend is en dit is meteen ook het slechtst scorende studiegebied in het HO2C. Enkel de opleiding 'Conservatie - Restauratie' komt goed uit de verf met een rest% van 8,7%.

Het kleine studiegebied 'Biotechniek' doet het nu merkbaar beter dan vorig jaar, dit vooral door de sterk verbeterde prestatie van de opleiding 'Landbouw en biotechnologie - optie Landbouw- en voedingsindustrieën' die het in deze editie een stuk beter doet dan vorig jaar. Toch moeten we hier de nodige voorzichtigheid aan de dag leggen, het gaat immers over een beperkt aantal schoolverlaters.

Het studiegebied 'Gezondheidszorg' dat slechts 2 opleidingen bevat haalt na 'Architectuur' de beste score in dit niveau. In de opleiding 'Arbeidsorganisatie en gezondheid' is niemand nog werkzoekend na 1 jaar terwijl in de opleiding 'Kinesithérapie' die veel meer afgestudeerden telt, nog slechts 3,3% van de schoolverlaters op zoek is naar een job na 1 jaar.

Het studiegebied 'Handelwetenschappen en bedrijfskunde' doet het nu iets minder goed dan in de vorige studie. Alle opleidingen leveren iets in. 'Handelwetenschappen', veruit de populairste opleiding in dit studiegebied haalt de beste score (rest% = 5,7%) maar ook 'Handelsingenieur' met een rest% van 8,1% doet het goed. Enkel het kleinere 'Bestuurskunde' (rest% = 11,8%) heeft het wat moeilijker.

Het studiegebied 'Muziek en podiumkunsten' heeft zich mooi hersteld van de klap in de vorige editie. De verbetering is quasi uitsluitend het gevolg van de goede prestatie van de opleiding 'Muziek - optie instrument - zang' die haar rest% meer dan halveert en tevens de opleiding is met de meeste schoolverlaters.

De opleidingen 'Dramatische kunst - optie toneel' met een rest% van 38,5% en 'Muziek - optie jazz en lichte muziek' (rest% = 34,5%) doen het ronduit slecht. Gezien het structureel karakter van de hoge rest% in deze opleidingen mag men ervan uitgaan dat het aanbod aan afgestudeerden uit deze opleidingen de vraag ruimschoots overtreft.

Het studiegebied 'Productontwikkeling' met slechts één gelijknamige richting, doet het verrassend goed in deze editie. Met een rest% van 8,6% haalt deze opleiding zijn beste prestatie sinds jaren. Het valt af te wachten of deze evolutie zich ook doorzet in de toekomst.

Het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' doet het voor het 2de jaar op rij beter. Opmerkelijk is dat voor het eerst het rest% voor de opleiding 'Vertaler' lager ligt dan dat voor de opleiding tot 'Tolk', misschien te wijten aan de sterk toegenomen belangstelling voor deze laatste opleiding?

- ▶ Ook het **universitair onderwijs** (UNIV) profiteert van de gunstige economische conjunctuur, het aandeel van de universitair geschoolden dat na 1 jaar geen werk had was in 4 jaar niet zo laag. Wie 1 jaar na het afstuderen nog werkzoekend is heeft in de meeste gevallen toch werkervaring kunnen opdoen. 3% van de schoolverlaters met een academisch diploma kon na 1 jaar nog geen werkervaring op zijn of haar cv vermelden.

Alle opleidingen in de medische sfeer blijven het goed doen met 'Geneeskunde', 'Farmaceutische wetenschappen' en 'Tandheelkunde' aan kop. 1 jaar na het afstuderen zijn alle artsen en huisartsen uit de werkzoekendenbestanden verdwenen. Wie een nieuw afgestudeerde apotheker zoekt moet snel handelen want na 1 jaar is er nog slechts 1 werkzoekend of een rest% van 0,4%. 'Tandheelkunde' blijft het goed doen en het aantal afgestudeerden blijft jaar na jaar afnemen. Terwijl de balans tussen mannen en vrouwen in deze opleiding in evenwicht was in de vorige editie, stellen we nu toch weer een overwicht aan vrouwen vast. Deze evolutie samen met een toenemende vraag voor tandzorg maakt het beroep erg stresserend.

Ook de 'Sociale gezondheidswetenschappen' doen het schitterend. In de 2 grootste opleidingen die samen 87% van het aantal schoolverlaters uitmaken, haalt de opleiding 'Medisch-sociale wetenschappen' een rest% van amper 1,6% terwijl er in de opleiding 'Logopedie en audiologie' zelfs geen werkzoekende schoolverlaters meer te vinden zijn.

Afgestudeerden uit de opleiding 'Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie' vinden nog steeds vlot hun weg naar de arbeidsmarkt (rest% = 2,8%). Wie een opleiding 'Lichamelijke opvoeding' volgde uit hetzelfde studiegebied, heeft het dan weer een stuk moeilijker om aan de bak te komen (rest% = 12%).

In de de opleiding 'Dierenarts' daalt het aantal schoolverlaters licht maar zijn er opvallende verschillen in rest% tussen mannen en vrouwen. In tegenstelling tot de vorige studie stromen mannen nu veel makkelijker door naar de arbeidsmarkt (rest% = 4,5%) dan vrouwen (rest% = 14,9%).

Het studiegebied 'Toegepaste wetenschappen' lijkt aan het begin te staan van een mogelijke revival. Niet alleen neemt het aantal afgestudeerden toe, ook het rest% bevindt zich op een historisch laag niveau.

De vrouwelijke aanwezigheid in dit studiegebied neemt licht toe tot net geen 1 op 4, maar waar het de aansluiting met de arbeidsmarkt betreft geven zij hun mannelijke collega's het nakijken. Er zijn na 1 jaar dan ook nog amper vrouwelijke burgerlijk ingenieurs te vinden (rest% = 0,5%).

In een maatschappij waar de roep om innovatie sterk doorklinkt en waar het behouden van de welvaart sterk afhankelijk is van de creatie van nieuwe producten kunnen we deze evolutie enkel toejuichen.

Alle opleidingen binnen het studiegebied 'Toegepaste biologische wetenschappen' geven schoolverlaters een goede opstap naar de arbeidsmarkt. Vlaanderen heeft dan ook een heuse reputatie te verdedigen in het onderzoek en de veredeling van gewassen. Het aantal schoolverlaters in dit studiegebied blijft ongeveer stabiel maar wij noteren een opvallende stijging van het aandeel vrouwen.

In tegenstelling tot een stijging van het aantal schoolverlaters in het studiegebied 'Toegepaste wetenschappen', stellen wij een gevoelige daling vast in het studiegebied 'Wetenschappen'. De gunstige kentering die zich in de vorige editie leek aan te kondigen, zet zich dus niet door.

Op één uitzondering na halen alle opleidingen binnen het studiegebied 'Wetenschappen' uitstekende resultaten. Enkel 'Biologie', de opleiding met de meeste schoolverlaters, valt negatief uit de toon. Deze opleiding doet het jaar na jaar minder goed zodat we er van mogen uitgaan dat de vraag op de arbeidsmarkt onvoldoende groot is om alle biologen te absorberen.

De opleidingen 'Natuurkunde' en 'Biotechnologie' blijven toppers in de wetenschappen maar het aantal schoolverlaters, zeker in de opleiding biotechnologie daalt scherp.

De andere opleidingen uit dit studiegebied, 'Wiskunde' waar het aantal schoolverlaters afneemt, 'Informatica', dat goed stand houdt, 'Toegepaste informatica', 'Scheikunde', 'Biochemie', 'Geologie' en 'Geografie' halen allen zeer goede resultaten.

47

In het studiegebied 'Economische en toegepaste economische wetenschappen' is 5% van de schoolverlaters werkzoekend 1 jaar na het afstuderen en dat is iets beter dan in de vorige editie van deze studie.

De opleiding 'Economische wetenschappen' presteert ook nu het zwakst in dit studiegebied (rest% = 8,8%).

De opleiding 'Toegepaste economische wetenschappen' haalt quasi hetzelfde rest% als in de vorige editie maar het aantal schoolverlaters neemt met bijna 15% af volledig te wijten aan de vrouwen.

De interesse heeft zich blijkbaar verlegd naar de opleiding 'Handelsingenieur' waar het aantal schoolverlaters gevoelig toeneemt, zowel bij de mannen als bij de vrouwen.

Verder blijft ook de opleiding 'Handelsingenieur beleidsinformatica' een goede keuze.

Het studiegebied 'Taal- en letterkunde' moet een stapje terug zetten in vergelijking met vorige editie. Enkel de 'Germaanse talen' doen het iets beter terwijl schoolverlaters uit de opleiding 'Romaanse talen' nu een stuk moeilijker aansluiting vinden met de arbeidsmarkt.

Door de grote hervorming van de taalopleidingen bij de masters kunnen uit de huidige resultaten weinig lessen voor de toekomst getrokken worden.

In het studiegebied 'Politieke en sociale wetenschappen' wordt de goede prestatie uit de vorige editie bevestigd. De opleiding 'Communicatiewetenschappen' gaat er het meest op vooruit met een rest% van 8,8% tegenover 20,3% 2 jaar geleden.

Ook de opleiding 'Sociologie' maakt een flinke sprong voorwaarts met een rest% van 10,1%, wat minder dan de helft is van het rest% 2 jaar geleden.

Het aantal schoolverlaters in het studiegebied 'Psychologische en pedagogische wetenschappen' blijft zowat stabiel maar de aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt nu iets vlotter dan in de vorige editie. Vooral de opleiding 'Pedagogische wetenschappen' garandeert een snelle overstap van school naar werk, het rest% bedraagt slechts 3,2% tegenover nog 7,8% in de vorige studie. 'Psychologie' blijft zowat stabiel naar aantal schoolverlaters maar ook in het rest% verandert er weinig. 1 op 10 afgestudeerde psychologen is na 1 jaar werkzoekend. Het rest% van de opleiding 'Sociale en culturele agogiek' is van dezelfde grootte-orde maar het aantal schoolverlaters is beperkt. Enkel de opleiding 'Sociale en culturele antropologie' valt uit de toon met nog 1 op 5 schoolverlaters werkzoekend na 1 jaar.

In het studiegebied 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' blijven vooral de rechtenstudenten goede perspectieven hebben voor een vlotte doorstroming naar de arbeidsmarkt. Hoewel het rest% iets afneemt lijkt de markt voor studenten 'Criminologie' stilaan verzadigd.

'Geschiedenis' dat iets minder schoolverlaters telt doet het iets beter dan in de vorige editie maar blijft het moeilijk hebben om aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt. Deze opleiding moet het dan ook vooral hebben van een tewerkstelling in het onderwijs waar het aantal jobs eerder beperkt is.

Onder de noemer 'Gecombineerde studiegebieden' vinden wij tal van kleine opleidingen terug die meestal met talen en culturen te maken hebben. 'Biomedische wetenschappen', dat veruit het meeste schoolverlaters telt, doet het bijzonder goed.

Het studiegebied 'Wijsbegeerte en moraalwetenschappen' kan zijn goede prestatie uit de vorige editie niet bevestigen en moet terrein prijsgeven wat mogelijk te wijten is aan het licht toegenomen aantal schoolverlaters.

Het studiegebied 'Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen' is vooral gericht op een tewerkstelling in het onderwijs. Gezien het geringe aantal schoolverlaters is het moeilijk om uitspraken te doen.

'Archeologie en kunstwetenschappen' gaat er iets op vooruit maar het rest% zit ver boven het gemiddelde rest% voor het universitair onderwijs. Deze opleidingen bieden dan ook geen brede waaier aan mogelijkheden. Buiten het onderwijs kunnen schoolverlaters uit deze opleidingen bijna enkel terecht in de cultuursector die dikwijls moet overleven op overheids subsidies.

► **Het aantal bij de VDAB ingeschreven schoolverlaters blijft hoog.**

Ondanks een sterk verbeterde economische conjunctuur is het aandeel van de schoolverlaters dat zich bij de VDAB als werkzoekende inschreef slechts licht gedaald. Schoolverlaters hebben er nog steeds alle voordeel bij om zich reeds voor het beëindigen van hun schoolse loopbaan in te schrijven, zij kunnen op deze wijze beschikken over een ruim aanbod van vacatures, maken kennis met een aantal online toepassingen die hen inzicht geven in hun kwaliteiten en mogelijkheden op de arbeidsmarkt en leren hen ook hoe een goede sollicitatiebrief op te stellen.

Deze en nog andere voordelen, en omdat door gebruik te maken van webtoepassingen geen drempels meer bestaan, maakt het voor schoolverlaters interessant om zich bij de VDAB in te schrijven ook al hebben zij misschien veel kans om snel een job te vinden.

► **1.330 schoolverlaters komen op de arbeidsmarkt zonder de minste kwalificatie.**

Wij tellen in deze studie terug een hondertal schoolverlaters meer in deze groep die geen enkele kwalificatie behaalde en dus op de leeftijd van 18 jaar maximaal het eerste jaar van de tweede graad secundair onderwijs heeft gehaald.

Een groot aantal onder hen heeft echter het einde van het schooljaar niet afgewacht en is nog tijdens het schooljaar actief op zoek gegaan naar een job, en dankzij de gunstige conjunctuur, met succes!

Nog steeds bestaat meer dan 2 op 3 schoolverlaters uit deze groep uit mannen hoewel er geen enkele reden is om aan te nemen dat jongens intrinsiek minder intelligent zouden zijn dan meisjes.

Omdat er vaak nogal wat fysieke vereisten gemoeid zijn met het soort jobs waarvoor deze schoolverlaters in aanmerking komen, zijn zij ook meer geschikt voor jongens dan voor meisjes en dat laat zich dan ook zien in het rest%.

Deze jongeren blijven niettemin kwetsbaar wanneer de economische toestand terug zou verslechteren.

► **Het aantal schoolverlaters dat zijn secundaire studies niet afmaakt daalt licht.**

Hoewel het aantal schoolverlaters dat zijn secundaire studies niet afmaakt licht daalt ten opzichte van de vorige studie kunnen we niet echt spreken van een trend. Voor het eerst in 4 jaar daalt wel het rest% voor de laaggeschoolden en ook het aandeel zonder werkervaring na 1 jaar neemt af. Deze evolutie heeft veel, zonet alles te maken met de gunstige conjunctuur tijdens de opvolgingsperiode van deze schoolverlaters.

Ondanks dit positieve geluid is er geen enkele reden om deze groep uit het oog te verliezen. Voortgezette inspanningen om deze jongeren te blijven boeien en een sterke werkervaringscomponent kunnen het verschil maken. In ieder geval moet zoveel als mogelijk vermeden worden dat jongeren zonder kwalificatie op de arbeidsmarkt komen, want een getuigschrift of diploma maakt echt wel het verschil.

Nog steeds zijn 2 op 3 schoolverlaters uit deze groep jongens. Tijdens de eerste 2 jaren van het secundair onderwijs beschikken zij blijkbaar nog niet over de juiste instelling om hun studie ernstig op te nemen. De gevolgen zijn zwaar want dit gedrag leidt meestal naar een weinig stabiele schoolse loopbaan die gekenmerkt wordt door het meer dan eens veranderen van studierichting, studieniveau en zelfs school.

Dit studietraject eindigt dan steevast op een niveau waar men niet meer kan zakken en men op de bodem van de waterval terecht komt.

Als men de cijfers in detail bekijkt kan men bijna niet anders dan vaststellen dat de bodem van deze waterval zich voornamelijk situeert in het beroepssecundair onderwijs van de 2de graad (BSO2) en in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

Schoolverlaters uit deze beide niveaus slagen er amper in een graantje mee te pikken van de sterk presterende economie. Zij moeten het natuurlijk meestal meer hebben van hun inzet dan van hun competenties en dat lijkt nu net in deze 2 niveaus het grote probleem te zijn.

Ook als het met de economie wat minder goed gaat kan het afhaken na een onvolledig parcours ernstige gevolgen hebben. Er is de concurrentie van collega's die hun studies wel afmaakten en dus kennis en vaardigheden bezitten die deze groep niet heeft. Daardoor moeten deze schoolverlaters dikwijls hun heil zoeken in jobs met minder goede arbeidsomstandigheden die meestal ook kwetsbaar zijn omdat ze makkelijk verplaatst kunnen worden naar lageloonlanden.

Dat het probleem van de laaggeschoolden zich vooral bij de mannen manifesteert blijkt uit het feit dat 2 op 3 laaggeschoolden mannen zijn en dat van alle mannelijke schoolverlaters 19% laaggeschoold zijn tegenover 11% bij de vrouwen.

► Een diploma secundair onderwijs opent de poort naar werk.

Vooraf het technisch- en beroepsonderwijs blijven het uitstekend doen. Wie zijn studies in het BSO of het TSO afmaakt heeft goede kansen op de arbeidsmarkt. Wie daarenboven nog een 7de specialisatiejaar volgt ziet zijn kansen om na 1 jaar werkzoekend te zijn tot de helft gereduceerd.

Toch is het niet al goud wat blinkt, want ook in deze studieniveaus vinden we studierichtingen die extreem goed of slecht presteren. Wie een studiekeuze wil maken in deze niveaus en later een reële kans op een goede en stabiele job wil hebben maakt dus best niet de verkeerde keuze. Hoewel het aantal opleidingen reeds beperkt werd blijft het voor sommigen toch een hele klus om een keuze te maken uit het ruime aanbod aan studierichtingen. Een goede informatieverstrekking voorafgaand aan de studiekeuze is zonder meer een noodzaak.

Ondanks een sterk genderbepaald aanbod met veel vrouwelijke schoolverlaters in een beperkt aantal studierichtingen, stromen de vrouwen ook goed door naar de arbeidsmarkt vanuit BSO of TSO. Meisjes die zich toch zouden geroepen voelen om eens een traditionele 'mannenopleiding' te gaan volgen worden daar vaak niet voor beloond. De arbeidsomstandigheden die gelden voor een aantal van deze beroepen vormen nog steeds de belangrijkste hinderpaal.

Om het succes van het BSO en de finaliteitsopleidingen binnen het TSO op langere termijn veilig te stellen is permanente waakzaamheid vereist. Is er nog vraag naar bepaalde opleidingen en hebben de studenten aan het einde van hun opleiding de competenties verworven die op de arbeidsmarkt vereist worden, zijn vragen die dan zeker moeten gesteld en beantwoord worden. Af en toe zullen er pijnlijke beslissingen moeten genomen worden onder de vorm van afbouw, vooral dan in het BSO.

Ongeveer 6.000 schoolverlaters komen nog steeds op de arbeidsmarkt met een diploma uit het algemeen vormend onderwijs. De meesten onder hen hebben dan reeds kennis gemaakt met het hoger onderwijs maar zonder succes. Hoewel de cijfers, die om eerder aangehaalde redenen iets geflatteerd zijn, anders zouden doen vermoeden, is de opleiding van deze schoolverlaters niet echt afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. Omdat deze schoolverlaters beschikken over een goede algemene kennis vinden zij wel vrij vlot werk, zeker in een periode van economische hoogconjunctuur. Zij zijn echter dikwijls afhankelijk van bijkomende kansen om het echt te kunnen waarmaken op de werkvloer.

Het leidt geen twijfel dat er voor de arbeidsmarkt een belangrijk verlies schuilt in de schoolverlaters die met een ASO-diploma op de arbeidsmarkt komen. Een enorm potentieel gaat verloren aan bachelors en masters die nu en in de toekomst belangrijke knelpunten op de arbeidsmarkt zouden kunnen wegwerken. Dat het daarbij in belangrijke mate gaat om studenten uit 'sterke richtingen' die allicht over de nodige capaciteiten moeten beschikken om hoger onderwijs af te maken maakt het alleen maar erger.

Schoolverlaters die voor het secundair kunstonderwijs kiezen zijn het slechtst af bij de middengeschoolden. Hoewel zij dikwijls wat kieskeuriger zijn in het aanvaarden van een job, halen zij in deze studie toch een sterk verbeterd resultaat in vergelijking met de vorige studie. Een betere activering en de krapte op de arbeidsmarkt zijn hiervoor verantwoordelijk.

► Kiezen voor hoger onderwijs is kiezen voor de toekomst.

Het hoger onderwijs was de laatste 4 jaar nooit zo succesvol als in deze studie. Niet alleen was het rest% nooit lager, ook het aandeel schoolverlaters dat het eerste jaar na het afstuderen moest afsluiten zonder werkervaring was nooit zo laag. De arbeidsmarkt zit dus echt wel te wachten op de instroom van hooggeschoolden uit het onderwijs. Wil Vlaanderen zijn voorsprong op technologisch gebied behouden en uitbreiden, dan zijn hooggeschoolden broodnodig.

Het leidt dan ook geen twijfel dat hooggeschoolden de toekomst vol vertrouwen mogen tegemoet zien al is de studiekeuze hier toch ook niet geheel zonder belang.

Hoger onderwijs van 1 cyclus blijft het best presteren bij de hogergeschoolden en ook het aantal schoolverlaters is in geen enkel studieniveau hoger dan in het HO1C. Vrouwen blijven massaal kiezen voor dit studieniveau en veroveren van hieruit op succesvolle wijze de arbeidsmarkt.

Door hun studiekeuze die gedomineerd wordt door de non-profit en het onderwijs, vinden vrouwen niet alleen snel een job, zij komen ook hoofdzakelijk terecht in weinig conjunctuurgevoelige sectoren. Zij kiezen dus duidelijk meer voor zekerheid.

Het hoger onderwijs van 2 cycli (HO2C) is eveneens bijzonder succesvol voor wie op zoek is naar een eerste job. Het rest% van dit niveau ligt altijd iets hoger dan de andere studieniveaus bij de hooggeschoolden maar dit is te wijten aan een aantal technisch artistieke opleidingen die het niet goed doen op de arbeidsmarkt.

Architecten en industrieel ingenieurs doen het zeer goed in dit niveau maar ook handelswetenschappers vinden goed hun weg naar de arbeidsmarkt.

De meeste opleidingen in dit niveau die weldra masteropleidingen worden, bieden grote toekomstmogelijkheden voor de arbeidsmarkt. Een keuze voor een dergelijke opleiding kan dus bijna geen slechte keuze zijn.

Hoewel een belangrijk deel van het aanbod zich meer tot mannen richt dan tot vrouwen, hebben vrouwen die resoluut kiezen voor techniek (industrieel ingenieur) evenveel kansen op de arbeidsmarkt als hun mannelijke collega's, in een aantal gevallen doen zij het zelfs beter.

De meeste academische opleidingen bieden schoolverlaters perspectieven naar jobs in verschillende sectoren. Als afgestudeerde met een universitair diploma heb je meestal uitzicht op een snelle intrede op de arbeidsmarkt.

De toekomstige masters zullen moeten zorgen voor de broodnodige innovatie en zo bijdragen aan de welvaart. Terzelfdertijd zullen zij er ook voor zorgen dat laaggeschoolden nog een toekomst hebben in de economie van morgen.

Om deze doelstelling te realiseren heeft Vlaanderen permanent nood aan vooral wetenschappers en toegepaste wetenschappers. Een goede informatieverstrekking over deze opleidingen en hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt is dan ook een absolute noodzaak.

Hogergeschoolden blijven nog steeds het best gewapend in een snel veranderende arbeidsmarkt. Hun veelal brede kennis maakt hen inzetbaar op verschillende terreinen wat hun een onschatbaar voordeel oplevert.

Wie verder studeert of minstens een diploma haalt heeft de beste garanties op een duurzame job.

Persoonlijkheidskenmerken en de bereidheid tot levenslang leren winnen steeds meer aan belang.

Een studiekeuze is een bijzonder moment in een mensenleven.

Een goede keuze maken is niet altijd eenvoudig.

Een grote kans op een job is zeker belangrijk, maar minstens even belangrijk is de motivatie om te kiezen voor een bepaalde studierichting.

Bijlage: opvolgingscijfers per studieniveau

Totaal	Schoolverlaters		Nog werkzoekend na 1 jaar			
	Aantal	Aantal	t.o.v. totaal		% zonder werkervaring	
			huidige	vorige	huidige	vorige
Studieniveau						
Max. sec. onderwijs van de 1ste graad	1.330	312	23,5%	37,5%	12,7%	18,5%
Leertijd	2.088	227	10,9%	13,5%	3,8%	2,9%
Deeltijds Beroepssec. onderwijs	2.593	884	34,1%	35,6%	11,0%	11,5%
Algemeen sec. onderwijs van de 2de graad	369	67	18,2%	20,3%	10,0%	13,3%
Beroepssec. onderwijs van de 2de graad	3.836	1.336	34,8%	36,7%	12,3%	14,7%
Technisch sec. onderwijs van de 2de graad	1.254	308	24,6%	26,8%	12,8%	14,9%
Kunstsec. onderwijs van de 2de graad	148	41	27,7%	28,8%	12,2%	18,6%
Algemeen sec. onderwijs van de 3de graad	6.070	757	12,5%	17,0%	6,0%	9,2%
Beroepssec. onderwijs van de 3de & 4de graad	14.150	2.032	14,4%	16,5%	5,3%	6,4%
Technisch sec. onderwijs van de 3de graad	13.026	1.617	12,4%	15,0%	5,1%	7,3%
Kunstsec. onderwijs van de 3de graad	854	153	17,9%	24,6%	9,0%	12,4%
Hoger onderwijs van 1 cyclus	16.448	1.059	6,4%	8,1%	1,6%	3,0%
Hoger onderwijs van 2 cycli	4.572	396	8,7%	9,6%	3,7%	4,9%
Universitair onderwijs	10.756	777	7,2%	8,8%	3,0%	4,4%
Totaal	77.494	9.966	12,9%	15,3%	4,9%	6,7%

Mannen	Schoolverlaters		Nog werkzoekend na 1 jaar			
	Aantal	Aantal	t.o.v. totaal		% zonder werkervaring	
			huidige	vorige	huidige	vorige
Studieniveau						
Max. sec. onderwijs van de 1ste graad	877	191	21,8%	38,4%	11,5%	18,4%
Leertijd	1.335	119	8,9%	11,9%	2,8%	2,8%
Deeltijds Beroepssec. onderwijs	1.741	551	31,6%	32,3%	10,3%	10,5%
Algemeen sec. onderwijs van de 2de graad	224	48	21,4%	19,9%	11,2%	13,3%
Beroepssec. onderwijs van de 2de graad	2.293	735	32,1%	35,1%	10,9%	13,4%
Technisch sec. onderwijs van de 2de graad	840	207	24,6%	28,1%	12,9%	15,9%
Kunstsec. onderwijs van de 2de graad	89	28	31,5%	29,3%	13,5%	20,7%
Algemeen sec. onderwijs van de 3de graad	3.208	451	14,1%	18,8%	7,0%	10,0%
Beroepssec. onderwijs van de 3de & 4de graad	7.260	974	13,4%	15,4%	4,9%	5,9%
Technisch sec. onderwijs van de 3de graad	7.472	933	12,5%	14,9%	5,2%	7,6%
Kunstsec. onderwijs van de 3de graad	330	75	22,7%	27,4%	11,2%	13,3%
Hoger onderwijs van 1 cyclus	6.129	435	7,1%	10,4%	2,3%	4,8%
Hoger onderwijs van 2 cycli	2.645	229	8,7%	9,2%	3,9%	5,3%
Universitair onderwijs	4.535	331	7,3%	9,7%	3,4%	5,0%
Totaal	38.978	5.307	13,6%	16,5%	5,4%	7,4%

Vrouwen	Schoolverlaters		Nog werkzoekend na 1 jaar			
	Aantal	Aantal	t.o.v. totaal		% zonder werkervaring	
			huidige	vorige	huidige	vorige
Studieniveau						
Max. sec. onderwijs van de 1ste graad	453	121	26,7%	35,9%	15,0%	18,8%
Leertijd	753	108	14,3%	16,6%	5,4%	3,1%
Deeltijds Beroepssec. onderwijs	852	333	39,1%	41,8%	12,4%	13,3%
Algemeen sec. onderwijs van de 2de graad	145	19	13,1%	20,7%	8,3%	13,4%
Beroepssec. onderwijs van de 2de graad	1.543	601	39,0%	39,1%	14,5%	16,5%
Technisch sec. onderwijs van de 2de graad	414	101	24,4%	23,6%	12,8%	12,5%
Kunstsec. onderwijs van de 2de graad	59	13	22,0%	28,1%	10,2%	15,6%
Algemeen sec. onderwijs van de 3de graad	2.862	306	10,7%	15,0%	4,8%	8,4%
Beroepssec. onderwijs van de 3de & 4de graad	6.890	1.058	15,4%	17,6%	5,7%	6,9%
Technisch sec. onderwijs van de 3de graad	5.554	684	12,3%	15,0%	5,0%	6,9%
Kunstsec. onderwijs van de 3de graad	524	78	14,9%	22,5%	7,6%	11,7%
Hoger onderwijs van 1 cyclus	10.319	624	6,0%	6,8%	1,2%	2,0%
Hoger onderwijs van 2 cycli	1.927	167	8,7%	10,1%	3,4%	4,6%
Universitair onderwijs	6.221	446	7,2%	8,2%	2,7%	4,1%
Totaal	38.516	4.659	12,1%	14,1%	4,4%	5,9%

